

Wojewódzki Urząd Pracy w Katowicach
40-048 Katowice, ul. Kościuszki 30

Rynek pracy w województwie śląskim w 2019 r.

Katowice, marzec 2020 r.

Spis Treści

1.	Wstęp.....	3
2.	Pracujący	3
2.1	Aktywność zawodowa - wskaźniki dotyczące aktywności zawodowej ludności	7
3.	Poziom i natężenie bezrobocia rejestrowanego	11
3.1	Bezrobocie rejestrowane i jego terytorialne zróżnicowanie	11
3.2	Stopa bezrobocia rejestrowanego	12
3.3	Płynność bezrobocia rejestrowanego w 2019 r.	13
4.	Struktura bezrobocia rejestrowanego	16
4.1	Bezrobotne kobiety	16
4.2	Bezrobotni zamieszkali na wsi	20
4.3	Bezrobotni zwolnieni z przyczyn zakładu pracy	23
4.4	Bezrobotni według wieku	24
4.5	Bezrobotni według poziomu wykształcenia	26
4.6	Bezrobotni według stażu pracy	27
4.7	Bezrobotni według czasu pozostawania bez pracy	28
4.8	Bezrobotni w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki	29
4.9	Bezrobotni według grup zawodów i specjalności	31
4.10	Bezrobotni poprzednio pracujący według sekcji PKD	35
5.	Bezrobotni w szczególnej sytuacji na rynku pracy	36
5.1	Bezrobotni poniżej 30 roku życia, w tym bezrobotni do 25 roku życia	37
5.2	Długotrwale bezrobotni	38
5.3	Bezrobotni powyżej 50 roku życia	40
5.4	Bezrobotni niepełnosprawni	41
5.5	Pozostałe kategorie osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy	42
6.	Działania urzędów pracy w obszarze przeciwdziałania bezrobociu. Aktywizacja bezrobotnych.	43
6.1	Wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej	43
6.2	Wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej według sekcji PKD	45
6.3	Wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej według zawodów	46
6.4	Szkolenia bezrobotnych i poszukujących pracy	49
6.5	Programy stażowe	50
6.6	Przygotowanie zawodowe dorosłych	52
6.7	Zatrudnienie subsydiowane	52
6.8	Prace społecznie użyteczne	55
6.9	Pozostałe formy aktywizacji zawodowej	55
6.10	Dodatki aktywizacyjne	56
7.	Pasywne działania urzędów pracy. Bezrobotni z prawem do zasiłku.	57
8.	Wydatki z Funduszu Pracy	58
9.	Podsumowanie	62
10.	Spis tabel	64
11.	Spis wykresów	65

1. Wstęp

Opracowanie „Rynek pracy w województwie śląskim w 2019 r.” zawiera coroczne podsumowanie sytuacji na śląskim rynku pracy w odniesieniu do danych wojewódzkich i poszczególnych powiatów. Publikacja opisuje charakterystykę najważniejszych wyników uzyskanych w oparciu o dane statystyczne dotyczące bezrobocia rejestrowanego oraz wskaźniki aktywności zawodowej ludności. Opracowanie składa się z części opisowej oraz tabelarycznej. W części opisowej przedstawiono podstawowe informacje na temat osób pracujących oraz omówiono zjawisko bezrobocia, jego rozmiary, strukturę, a także scharakteryzowano wybrane kategorie osób zarejestrowanych. W kolejnej części przedstawiono działania urzędów pracy w obszarze przeciwdziałania bezrobociu obejmujące: aktywizację bezrobotnych z zastosowaniem różnorodnych form wsparcia, jak również opisano jeden z instrumentów ekonomicznych służących łagodzeniu skutków bezrobocia oraz aktywizacji osób pozostających bez pracy, czyli Fundusz Pracy.

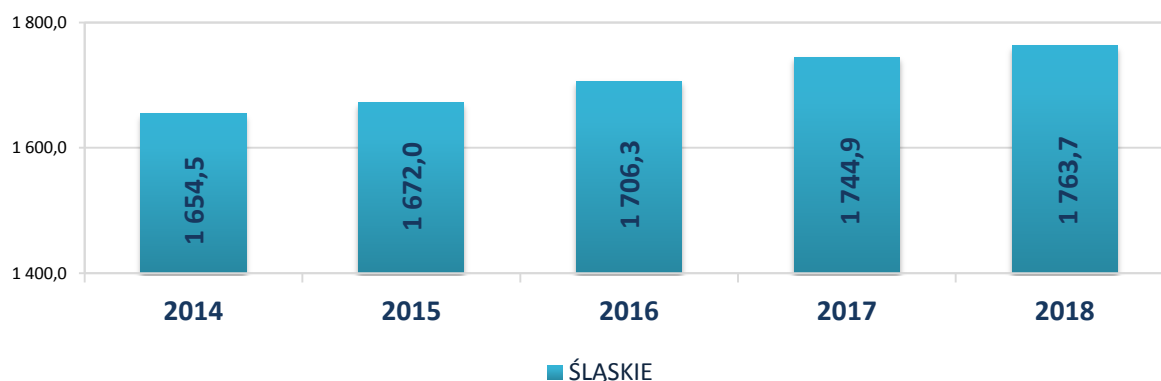
Część tabelaryczna jest uzupełnieniem części opisowej analizy i składa się z aneksu statystycznego, prezentującego dane statystyczne w układzie powiatów województwa śląskiego.

Przy sporządzaniu opracowania opierano się przede wszystkim na danych zawartych w obowiązkowej sprawozdawczości o rynku pracy, której podstawą prawną jest ustawa o statystyce publicznej z dnia 29 czerwca 1995 r. (tekst jednolity Dz. U. z 2019 roku, poz. 649, z późn. zm.). Ponadto korzystano z informacji i opracowań Głównego Urzędu Statystycznego w Warszawie oraz Urzędu Statystycznego w Katowicach.

2. Pracujący

Według stanu na 31 grudnia 2018 roku w całym województwie śląskim pracowało 1 763 709 osób, co stanowiło 11,3% ogółu pracujących w kraju – było to o 18 812 osób więcej niż na koniec 2017 roku. W ujęciu rocznym liczba pracujących wzrosła w całej Polsce o 1,5%, w regionie o 1,1%.

Wykres 1 Pracujący (faktyczne miejsca pracy), stan 31.12. (w tys. osób)

źródło: opracowanie własne, na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego, Bank Danych Lokalnych
Kategoria: RYNEK PRACY, Grupa: PRACUJĄCY, ZATRUDNIENI I PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE WEDŁUG PKD 2007, Podgrupa: Pracujący (faktyczne miejsca pracy) wg sekcji, grup sekcji i płci, Wymiary: Sekcje i sektory wg PKD 2007; Płeć; Lata - data pobrania 13 stycznia 2020 r.

Ponad połowa pracujących w 2018 roku w naszym województwie to mężczyźni (54,2%; 956,2 tys.). Kobiety w liczbie 807,5 tys. stanowiły 45,8% pracujących w regionie.

W województwie śląskim w 2018 r. struktura pracujących według sekcji PKD kształtowała się następująco: przetwórstwo przemysłowe (21,8%); handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle (15,7%); edukacja (7,7%); opieka zdrowotna i pomoc społeczna (6,4%); transport i gospodarka magazynowa (6,3%); budownictwo (6,2%) oraz rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo (5,8%).

W stosunku do danych ogólnopolskich w regionie niski był udział pracujących w sekcji rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo, jak wskazano powyżej wynosił on 5,8% wobec 15,3% w kraju.

W strukturze pracujących w województwie relatywnie wysoki był udział zatrudnionych w sekcji C *przetwórstwo przemysłowe* 21,8% pracujących, dla danych ogólnopolskich udział ten był niższy i wynosił 18,0% tj. 3,8 pkt. proc. mniej.

Szczegółowe dane dotyczące tego tematu zawiera tabela 1.

Tabela 1 Pracujący według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności, bez pracujących w jednostkach budżetowych działających w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa, stan 31.12.2018 r.

Sekcje PKD	Polska		Śląskie	
	Liczba	Udział w ogółem	Liczba	Udział w ogółem
Pracujący ogółem	15 614 937	100,0%	1 763 709	100,0%
w tym:				
A – Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	2 385 598	15,3%	102 136	5,8%
B – Górnictwo i wydobywanie	148 906	1,0%	84 784	4,8%
C – Przetwórstwo przemysłowe	2 806 237	18,0%	384 599	21,8%
D – Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	109 767	0,7%	14 865	0,8%
E – Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	159 250	1,0%	22 598	1,3%
F – Budownictwo	959 222	6,1%	110 016	6,2%
G – Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	2 370 700	15,2%	277 610	15,7%
H – Transport i gospodarka magazynowa	905 659	5,8%	111 830	6,3%
I – Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	300 456	1,9%	31 689	1,8%
J – Informacja i komunikacja	381 062	2,4%	38 945	2,2%
K – Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	363 177	2,3%	33 965	1,9%
L – Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	228 134	1,5%	28 107	1,6%
M – Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	696 830	4,5%	77 682	4,4%
N – Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	568 008	3,6%	77 974	4,4%
O – Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	651 182	4,2%	64 450	3,7%
P – Edukacja	1 190 252	7,6%	135 064	7,7%
Q – Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	909 733	5,8%	113 100	6,4%
R – Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	157 839	1,0%	19 773	1,1%
S – Pozostała działalność usługowa; T – Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby; U – Organizacje i zespoły eksterytorialne	322 925	2,1%	34 522	2,0%

źródło: opracowanie własne, na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego, Bank Danych Lokalnych
 Kategoria: RYNEK PRACY, Grupa: PRACUJĄCY, ZATRUDNIENI I PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE WEDŁUG PKD 2007, Podgrupa: Pracujący (faktyczne miejsce pracy) wg sekcji, grup sekcji i płci, Wymiary: Sekcje i sektory wg PKD 2007; Płeć; Lata - data pobrania 13 stycznia 2020 r.

W województwie śląskim w 2018 r., w porównaniu z rokiem 2017, największy wzrost liczby pracujących odnotowano w sekcjach: *Przetwórstwo przemysłowe* (+5 927 osób); *Budownictwo* (+3 908 osób); *Transport i gospodarka magazynowa* (+3 729 osób); *Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna* (+3 619 osób); *Opieka zdrowotna i pomoc społeczna* (+3 029 osób) oraz *Edukacja* (+1 641 osób).

W opisywanym okresie, w siedmiu sekcjach PKD odnotowano spadek liczby pracujących. Najbardziej liczba pracujących spadła w sekcji *Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle* (- 1 717 osób). Ponadto o 1 653 osoby zmniejszyła się liczba pracujących w sekcji *Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca* oraz o 1 269 osób w sekcji *Działalność finansowa i ubezpieczeniowa*. Dokładne dane zawiera tabela 2.

Tabela 2 Struktura pracujących w województwie śląskim według sekcji w 2017 r. i 2018 r.

Wyszczególnienie	31.12.2017 r.		31.12.2018 r.		wzrost/spadek	
	osoby	udział	osoby	udział	osoby	dynamika 2017r.=100
Ogółem pracujący	1 744 897	100,0%	1 763 709	100,0%	18 812	101,1%
<i>w tym:</i>						
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo (sekcja A)	102 554	5,9%	102 136	5,8%	-418	99,6%
Górnictwo i wydobywanie (sekcja B)	84 833	4,9%	84 784	4,8%	-49	99,9%
Przetwórstwo przemysłowe (sekcja C)	378 672	21,7%	384 599	21,8%	5 927	101,6%
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych (sekcja D)	14 628	0,8%	14 865	0,8%	237	101,6%
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją (sekcja E)	22 721	1,3%	22 598	1,3%	-123	99,5%
Budownictwo (sekcja F)	106 108	6,1%	110 016	6,2%	3 908	103,7%
Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle (sekcja G)	279 327	16,0%	277 610	15,7%	-1717	99,4%
Transport i gospodarka magazynowa (sekcja H)	108 101	6,2%	111 830	6,3%	3 729	10,3%
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi (sekcja I)	32 476	1,9%	31 689	1,8%	-787	97,6%
Informacja i komunikacja (sekcja J)	37 922	2,2%	38 945	2,2%	1 023	102,7%
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa (sekcja K)	35 234	2,0%	33 965	1,9%	-1269	96,4%
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości (sekcja L)	27 962	1,6%	28 107	1,6%	145	100,5%
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (sekcja M)	74 063	4,2%	77 682	4,4%	3 619	104,9%
Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca (sekcja N)	79 627	4,6%	77 974	4,4%	-1 653	97,9%
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne (sekcja O)	64 149	3,7%	64 450	3,7%	301	100,5%
Edukacja (sekcja P)	133 423	7,6%	135 064	7,7%	1 641	101,2%
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna (sekcja Q)	110 071	6,3%	113 100	6,4%	3 029	102,8%
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją (sekcja R)	19 324	1,1%	19 773	1,1%	449	102,3%
Pozostałe sekcje (S, T, U)	33 702	1,9%	34 522	2,0%	820	102,4%

Źródło: opracowanie własne, na podstawie danych GUS, BDL: Kategoria: RYNEK PRACY, Grupa: PRACUJĄCY, ZATRUDNIENI I PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE WEDŁUG PKD 2007, Podgrupa: Pracujący (faktyczne miejsce pracy) wg sekcji, grup sekcji i płci, Wymiary: Sekcje i sektory wg PKD 2007; Płeć; Lata - data pobrania 13.01.2020 r.

W opisywanym okresie rosła liczba pracujących przypadających na 1000 mieszkańców. Analizując sytuację naszego regionu na tle pozostałych województw stwierdzamy, że w zdecydowanej większości jednostek terytorialnych notowana jest niższa liczba pracujących, przypadających na 1000 mieszkańców. Równocześnie, bez względu na rok sprawozdawczy, w naszym regionie omawiany wskaźnik jest każdorazowo nieco wyższy od średniej krajowej.

Dokładne dane dotyczące tej kwestii zawarto w tabeli 3.

Tabela 3 Liczba pracujących przypadających na 1000 mieszkańców, stan 31.12.
(uszeregowano malejąco, według ostatniej kolumny)

Jednostka terytorialna	2016 r.	2017 r.	2018 r.
POLSKA	240	247	251
MAZOWIECKIE	295	305	309
WIELKOPOLSKIE	271	277	281
ŚLĄSKIE	265	270	275
DOLNOŚLĄSKIE	262	268	271
POMORSKIE	238	248	251
ŁÓDZKIE	237	244	250
MAŁOPOLSKIE	231	238	244
LUBUSKIE	224	229	233
KUJAWSKO-POMORSKIE	223	227	231
OPOLSKIE	213	215	220
PODKARPACKIE	207	213	217
ZACHODNIOPOMORSKIE	201	210	214
WARMIŃSKO-MAZURSKIE	196	200	202
PODLASKIE	186	192	197
ŚWIĘTOKRZYSKIE	188	191	194
LUBELSKIE	180	183	187

Źródło: opracowanie własne, na podstawie danych GUS, BDL: Kategoria: RYNEK PRACY, Grupa: PRACUJĄCY WEDŁUG INNEGO PODZIAŁU NIŻ PKD, Podgrupa: Pracujący na 1000 ludności, Wymiary: Pracujący; Lata

Z danych publikowanych przez Urząd Statystyczny w Katowicach¹ wynika, iż przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w grudniu 2019 r. wyniosło 789,1 tys. osób i wzrosło w porównaniu z grudniem 2018 r. o 1,7%, natomiast w relacji do poprzedniego miesiąca zmniejszyło się o 0,4%. Natomiast w kraju przeciętna liczba zatrudnionych była o 2,6% wyższa niż w grudniu 2018 r.

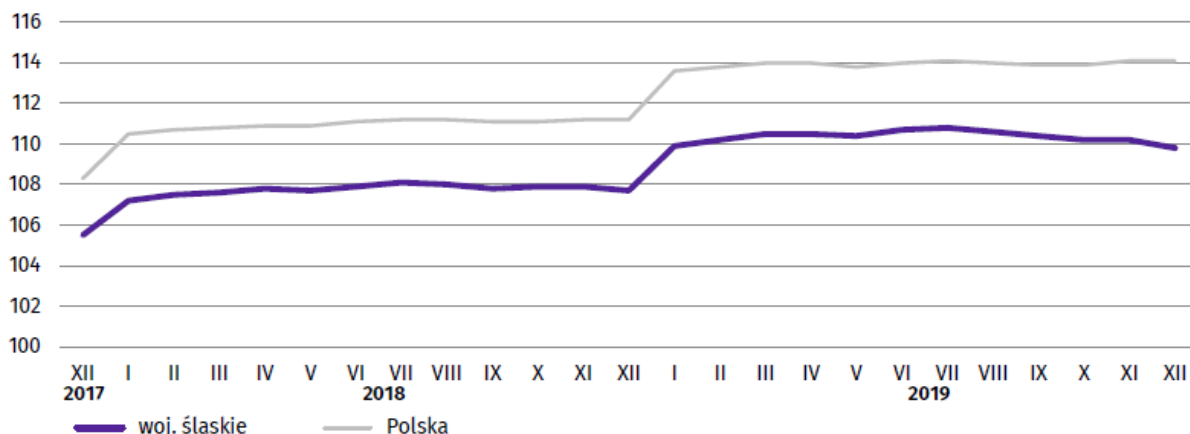
Tabela 4 Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw

WYSZCZEGÓLNIENIE	XII 2019		I – XII 2019	
	w tys.	XII 2018 = 100	w tys.	I – XII 2018 = 100
OGÓLEM	789,1	101,7	793,3	101,9
w tym:				
Przemysł:	448,0	100,6	453,4	101,5
- górnictwo i wydobywanie	81,4	99,2	82,8	99,6
- przetwórstwo przemysłowe	337,8	100,9	341,8	102,1
- wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę	10,0	99,4	10,1	99,1
- dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja	18,7	102,4	18,7	101,5
Budownictwo	54,1	101,7	54,9	101,9
Handel; naprawa pojazdów samochodowych	112,4	103,4	110,1	102,0
Transport i gospodarka magazynowa	53,7	106,8	52,6	105,7
Obsługa rynku nieruchomości	13,8	98,3	14,0	98,3
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	23,8	107,6	23,7	108,2
Administrowanie i działalność wspierająca	38,2	95,1	40,5	94,2

Źródło: Urząd Statystyczny w Katowicach, Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa śląskiego w grudniu 2019 r.

¹ W tej części wykorzystano opracowanie Urzędu Statystycznego w Katowicach pt. Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa śląskiego w grudniu 2019 r.

Wykres 2 Dynamika przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw
Przeciętne miesięczne zatrudnienie 2015 = 100

Źródło: Urząd Statystyczny w Katowicach, Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa śląskiego w grudniu 2019 r.

2.1 Aktywność zawodowa - wskaźniki dotyczące aktywności zawodowej ludności

Badanie Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL) służy monitorowaniu tempa i kierunków zmian zachodzących w poziomie aktywności ekonomicznej ludności, BAEL jest źródłem danych wykorzystywanych do konstrukcji wskaźników z zakresu rynku pracy, w tym także do porównań międzynarodowych.

Jednostką obserwacji w BAEL są osoby będące członkami gospodarstw domowych zamieszkałe w wylosowanych mieszkaniach:

- obecne w gospodarstwie domowym przez okres 12 miesięcy lub więcej - zameldowane na pobyt stały lub czasowy oraz przebywające lub zamierzające w nim przebywać bez zameldowania,
- nieobecne przez okres do 12 miesięcy (uwzględniany jest całkowity czas nieobecności faktycznej i planowanej), np. osoby przebywające czasowo za granicą, w gospodarstwie zbiorowym lub w innym gospodarstwie domowym w kraju.

Poza zakresem badania pozostają osoby bezdomne oraz członkowie gospodarstw domowych przebywający (12 miesięcy lub więcej) za granicą oraz w gospodarstwach zbiorowych, takich jak hotele pracownicze, domy studenckie, internaty, domy opieki społecznej itp.

Populację generalną, do której odnosi się uogólnianie wyników BAEL, stanowi ludność Polski w wieku 15 lat i więcej zamieszkała w gospodarstwach domowych. W związku z ograniczeniem populacji objętej badaniem, zgodnie z opisem powyżej, liczba ludności w wieku 15 lat i więcej uzyskiwana po uogólnieniu wyników BAEL jest mniejsza od szacunków uzyskiwanych na podstawie bieżących bilansów ludności.

Wszystkie definicje stosowane w BAEL zawarte są w zeszycie metodologicznym dostępnym na stronie internetowej Głównego Urzędu Statystycznego (<https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/rynek-pracy/zasady-metodyczne-rocznik-pracy/zeszyt-metodologiczny-badanie-aktywnosci-ekonomicznej-ludnosc,3,1.html>).

Z danych Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL) wynika, że w III kwartale 2019 r. w województwie śląskim liczba ludności powyżej 15 roku życia wynosiła 3 616 tys. i stanowiła 11,9% omawianej zbiorowości w kraju (rok wcześniej udział był nieznacznie wyższy: 12,0%).

W III kwartale 2019 r. liczba aktywnych zawodowo wyniosła 1 932 tys. i zmniejszyła się o 6 tysięcy osób w odniesieniu do analogicznego kwartału poprzedniego roku. Pomimo spadku liczby aktywnych zawodowo województwo śląskie jest drugim województwem (tuż za województwem mazowieckim) o tak wysokiej wartości tego wskaźnika. Wśród aktywnych zawodowo pracujący stanowili 97,8%, a bezrobotni – 2,2%. Należy zauważyć, iż w porównaniu z III kwartałem 2018 roku nastąpił wzrost liczby pracujących (o 26 tys. osób). Natomiast obniżyła się zarówno liczba biernych zawodowo jak i liczba bezrobotnych (odpowiednio o: 23 tys. i 32 tys. osób).

Tabela 5 Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej według wieku i poziomu wykształcenia w III kwartale 2019 r.

Wyszczególnienie	Ludność	Aktywni zawodowo	Pracujący	Bezrobotni	Bierni zawodowo
w tys. osób					
Ogółem	3 616	1 932	1 889	43	1 683
mężczyźni	1 722	1 042	1 019	23	680
kobiety	1 894	890	870	20	1 003
miasta	2 777	1486	1 446	40	1 291
wieś	839	447	443	X	392

Źródło: Urząd Statystyczny Katowice „Aktywność ekonomiczna ludności w województwie śląskim w III kwartale 2019”, X - Wypełnienie pozycji jest niemożliwe lub niecelowe (w tym ze względu na wysoki błąd losowy próby w badaniach reprezentacyjnych, np. BAEL); brak informacji wiarygodnych lub porównywalnych., zestawienie własne WUP Katowice

W III kwartale 2019 r. zbiorowość pracujących liczyła 1 889 tys. osób, tj. więcej o 1,4% niż w III kwartale poprzedniego roku. W skali roku zwiększyła się liczba pracujących zamieszkałych zarówno na wsi, jak i w mieście odpowiednio o: 3,5% i 0,8%. Osoby pracujące w miastach stanowiły 76,5% ogólnej liczby pracujących w województwie. W III kwartale 2019 r. najliczniejszą grupą zawodową wśród pracujących byli: *specjaliści* (21,4%), natomiast najmniej liczną grupę zawodową tworzyli *rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy* (1,3%). W pełnym wymiarze czasu pracy pracowało 1 732 tys. osób. Liczba ta zmniejszyła się w porównaniu z III kwartałem 2018 roku o 0,3%. Osoby pracujące w niepełnym wymiarze czasu pracy stanowiły 8,3% ogólnej liczby pracujących (157 tys. osób).

Zmniejszyło się obciążenie pracujących osobami niepracującymi w odniesieniu do analogicznego okresu 2018 roku. W III kwartale 2019 r. na 1000 pracujących przypadało 914 osób bezrobotnych i biernych zawodowo (920 w miastach, 892 na wsi), a w III kwartale ub. roku – 956 osób (954 w miastach, 963 na wsi).

W województwie śląskim odnotowano niższy niż w kraju współczynnik aktywności zawodowej² (o 3,3 p. proc.) i wskaźnik zatrudnienia³ (o 2,7 p. proc.), a także niższą stopę bezrobocia (o 0,9 p. proc.). W porównaniu do III kwartału 2018 roku zarówno wskaźnik zatrudnienia jak i współczynnik aktywności zawodowej w naszym regionie uległy poprawie.

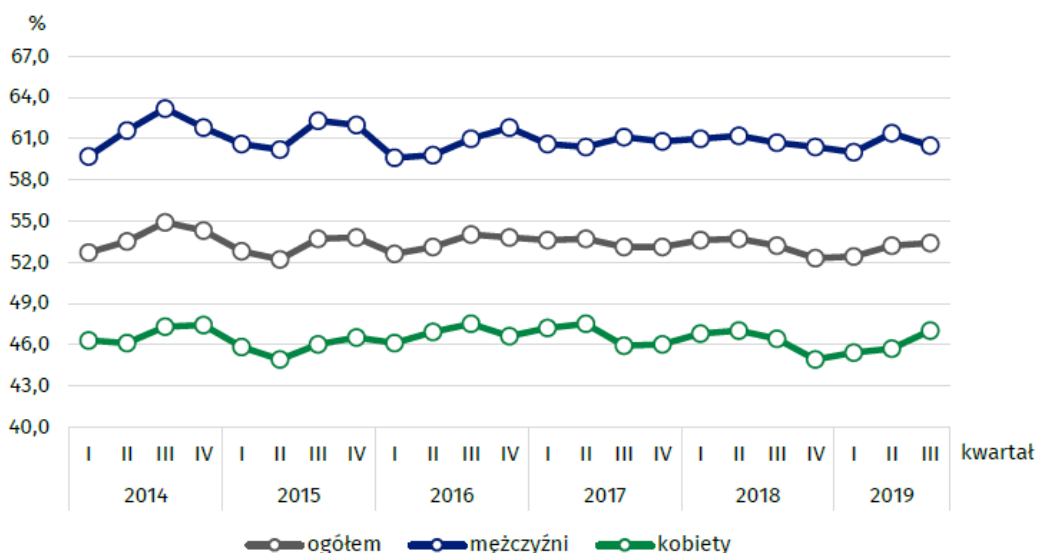
Współczynnik aktywności zawodowej ogółu ludności w III kwartale 2019 r. wyniósł 53,4%. Jego wartość w porównaniu z III kwartałem 2018 r. wzrosła, o 0,2 p. proc. Współczynnik aktywności zawodowej był wyższy dla mężczyzn niż dla kobiet (60,5% wobec 47,0%) oraz wyższy dla mieszkańców miast (53,5%) niż wsi (53,3%). W porównaniu z III kwartałem 2018 odnotowano spadek powyższego współczynnika wśród mężczyzn o 0,2 p. proc., natomiast wśród kobiet odnotowano wzrost o 0,6 p. proc.⁴

² *Współczynnik aktywności zawodowej* jest to procentowy udział aktywnych zawodowo danej kategorii w ogólnej liczbie ludności danej kategorii.

³ *Wskaźnik zatrudnienia* jest to procentowy udział pracujących danej kategorii w ogólnej liczbie ludności danej kategorii.

⁴ Źródło GUS „Aktywność ekonomiczna ludności w województwie śląskim w III kwartale 2019 r.”

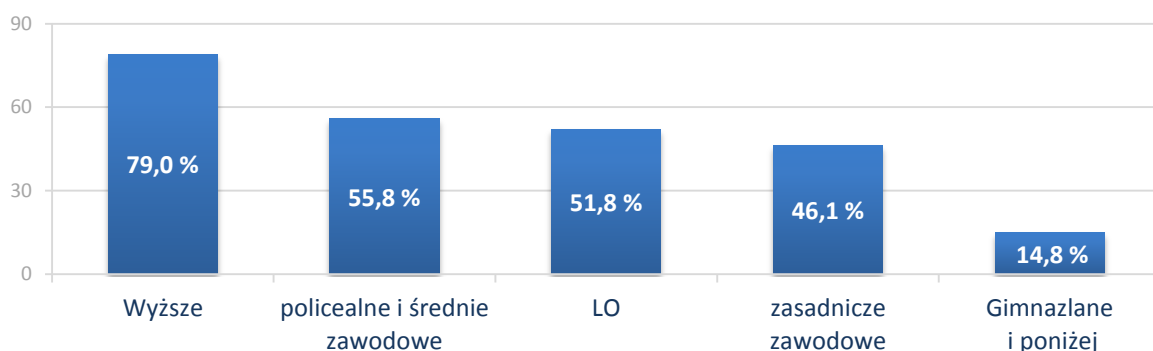
Wykres 3 Współczynnik aktywności zawodowej dla osób w wieku 15 lat i więcej.

Źródło: Opracowanie Urząd Statystyczny Katowice „Aktywność ekonomiczna ludności w województwie śląskim w III kwartale 2019 r.”

Czynnikiem bardzo silnie różnicującym aktywność zawodową było również wykształcenie. Poniżej zaprezentowano wykres ilustrujący tę zależność.

Wykres 4 Wysokość współczynnika aktywności zawodowej w grupach wyodrębnionych ze względu na poziom wykształcenia w III kwartale 2019 r.

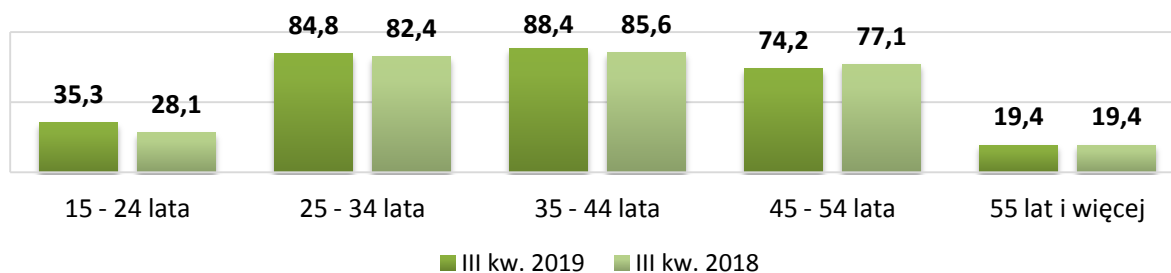
Źródło: Opracowanie własne, na podstawie opracowania GUS „Aktywność Ekonomiczna ludności w województwie śląskim w III kwartale 2019 r.” - data pobrania 16 stycznia 2020 r.

Jak widać, najwyższy poziom aktywności zawodowej odnotowano wśród osób z wykształceniem wyższym (79,0%; rok wcześniej 77,4%), natomiast najniższy wśród mieszkańców regionu legitymujących się wykształceniem gimnazjalnym lub niższym (14,8%, rok wcześniej wynosił on 14,4%).

Pozytywnym aspektem jest fakt, iż w ujęciu rocznym w województwie śląskim wzrósł wskaźnik zatrudnienia osób powyżej 15 roku życia. W III kwartale 2019 roku wynosił 52,2% (III kwartał 2018 r. – 51,1%). Wyższe wskaźniki zatrudnienia odnotowano zarówno wśród mężczyzn 59,2% (wzrost o 0,8 p. proc.), jak i wśród kobiet 45,9% (wzrost o 1,5 p. proc.).

Na zróżnicowanie wskaźnika zatrudnienia ma wpływ między innymi wiek oraz poziom wykształcenia, co obrazują wykresy.

Wykres 5 Wskaźnik zatrudnienia według grup wieku w III kwartale 2019 r. i 2018 r. (w %)

Wykres 6 Wskaźnik zatrudnienia według poziomu wykształcenia w III kwartale 2019 r. i 2018 r. (w %)

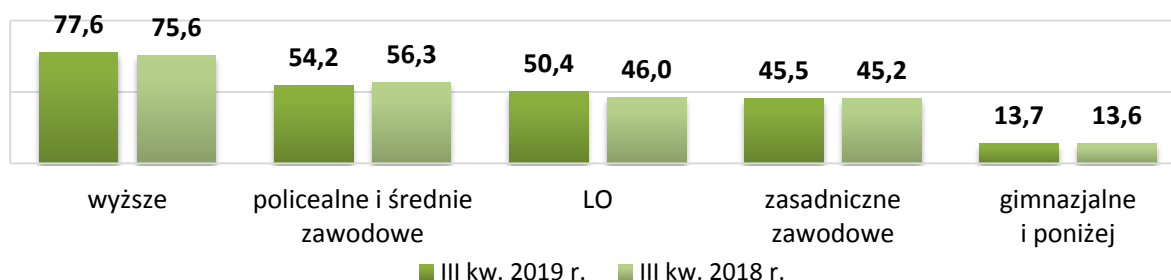

Tabela 6 Wskaźnik zatrudnienia - Śląskie na tle kraju. III kwartał, lata 2017 – 2019 (ujęcie rankingowe według ostatniej kolumny tabeli)

Wyszczególnienie	Wskaźnik zatrudnienia - ogółem (dane w %)		
	2017	2018	2019
POLSKA	54,0	54,6	54,9
MAZOWIECKIE	57,5	58,3	58,7
WIELKOPOLSKIE	57,9	59,0	58,7
POMORSKIE	56,5	56,7	57,1
MAŁOPOLSKIE	53,8	55,1	56,2
DOLNOŚLĄSKIE	53,2	54,9	55,7
PODLASKIE	54,2	54,9	55,5
OPOLSKIE	53,8	54,8	54,3
LUBUSKIE	53,7	53,6	54,0
KUJAWSKO-POMORSKIE	51,6	53,5	53,8
ŁÓDZKIE	55,2	55,2	53,4
LUBELSKIE	52,0	52,7	52,4
ŚLĄSKIE	51,1	51,1	52,2
PODKARPACKIE	52,4	51,6	51,9
WARMIŃSKO-MAZURSKIE	50,9	50,6	51,9
ZACHODNIOPOMORSKIE	50,6	52,3	51,4
ŚWIĘTOKRZYSKIE	51,8	50,7	50,7

Źródło: GUS Bank Danych Lokalnych. Kategoria: RYNEK PRACY, Grupa: AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI (DANE KWARTALNE), Podgrupa: Wskaźnik zatrudnienia według grup wieku i płci, Wymiary: Okresy; Grupy wieku; Płeć; Wartość i precyzja; Lata

Według metodologii BAEL, stopa bezrobocia w województwie śląskim spadła z 3,9% w III kwartale 2018 roku do 2,2% w III kwartale 2019 r., szczegółowe dane przedstawia tabela 7.

Tabela 7 Stopa bezrobocia w III kwartał 2018 r. oraz 2019 r.

Wyszczególnienie	III kwartał 2018 r. (w %)	III kwartał 2019 r. (w %)	Wzrost/spadek p. proc.
Ogółem	3,9	2,2	-1,7
Mężczyźni	3,7	2,2	-1,5
Kobiety	4,1	2,2	-1,9
Według grup wieku:			
15-24 lata	13,0	4,8	-8,2
25-34	3,8	2,6	-1,2
35-44	3,6	2,3	-1,3
45-54	3,0	1,7	-1,3
55 lat i więcej	1,4	0,7	-0,7
Według poziomu wykształcenia:			
Wyższe	2,3	1,9	-0,4
policealne i średnie zawodowe	2,8	2,9	0,1
średnie ogólnokształcące	6,3	2,6	-3,7
zasadnicze zawodowe	6,2	1,2	-5,0
gimnazjum, podstawowe, niepełne podstawowe i bez wykształcenia szkolnego	5,6	7,1	1,5

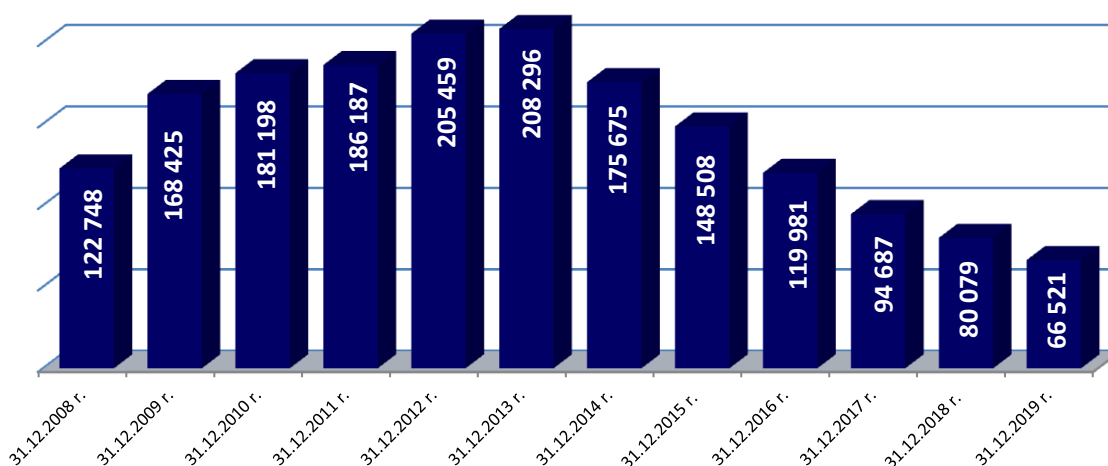
Źródło: GUS Katowice „Aktywność ekonomiczna ludności w województwie śląskim w III kwartale 2019 r.”, zestawienie WUP

3. Poziom i natężenie bezrobocia rejestrowanego

3.1 Bezrobocie rejestrowane i jego terytorialne zróżnicowanie

Liczba bezrobotnych zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy w końcu grudnia 2019 r. wyniosła 66 521 osób. W ujęciu rocznym zbiorowość bezrobotnych zmniejszyła się o 13 558 osób (dynamika spadku minus 16,9%). Był to szósty z kolei rok tak wysokiej dynamiki spadku bezrobocia.

Wykres 7 Województwo śląskie – liczba zarejestrowanych bezrobotnych, stan w końcu roku

W powiatach widoczne było terytorialne zróżnicowanie stanu bezrobocia. Najwięcej osób zarejestrowanych jako bezrobotne notowano w Bytomiu (3,8 tys.), w Sosnowcu (3,7 tys.) i w powiecie żywieckim (3,3 tys. osób). Na przeciwległym końcu listy rankingowej lokowały się powiaty o małej liczbie mieszkańców i tym samym bezrobotnych: bieruńsko - lędziński (448 osób) oraz Świętochłowice (666 osób) i Żory (695 osób).

Redukcja liczby bezrobotnych miała miejsce niemal we wszystkich powiatach (34 jednostki). Biorąc pod uwagę kryterium liczb bezwzględnych stwierdzamy, że w ujęciu rocznym liczba bezrobotnych najbardziej obniżyła się w: Katowicach (-1 346 osób) oraz powiecie będzińskim (- 1 274 osoby). Jedynie w powiecie wodzisławskim oraz w Żorach odnotowano wzrost liczby bezrobotnych (odpowiednio: o 27 osób, tj. o 1,2% oraz o 24 osoby, tj. o 3,6%).

Dynamika spadku najwyższa była w: Katowicach (-37,6%), Gliwicach (-27,2%) oraz w powiecie będzińskim (-34,3%). Podobnie jak w poprzednich latach sprawozdawczych, zauważalną tendencją bezrobocia była jego sezonowość, miesiące wiosenno-letnie były okresami spadku liczby bezrobotnych, natomiast najwyższy poziom tego zjawiska przypadał na miesiące rozpoczynające rok kalendarzowy.

Jeżeli chodzi o podregiony, to w ujęciu rocznym najwyższą redukcję liczby zarejestrowanych bezrobotnych odnotowano w podregionach: sosnowieckim (-3 676 osób), katowickim (-2 611 osób) i gliwickim (-1 923 osoby). Natomiast najwyższa dynamika spadku odnotowana była odpowiednio w podregionach: katowickim (-25,7%), sosnowieckim (-23,6%) i gliwickim (-23,2%). Dokładne dane zawarto w tabeli 8.

Tabela 8 Dynamika spadku liczby bezrobotnych w podregionach (2018 – 2019)

Województwo/podregiony	Bezrobotni stan 31.12.		Spadek (w osobach)	Dynamika 31.12.2018 r. = 100
	2018 r.	2019 r.		
Województwo śląskie razem	80 079	66 521	-13 558	-16,9
w tym:				
Podregion sosnowiecki	15 548	11 872	-3 676	-23,6
Podregion częstochowski	11 220	9 465	-1 755	-15,6
Podregion bytomski	9 993	8 688	-1 305	-13,1
Podregion rybnicki	9 051	8 611	-440	-4,9
Podregion katowicki	10 156	7 545	-2 611	-25,7
Podregion bielski	10 969	9 953	-1 016	-9,3
Podregion gliwicki	8 299	6 376	-1 923	-23,2
Podregion tyski	4 843	4 011	-832	-17,2

3.2 Stopa bezrobocia rejestrowanego

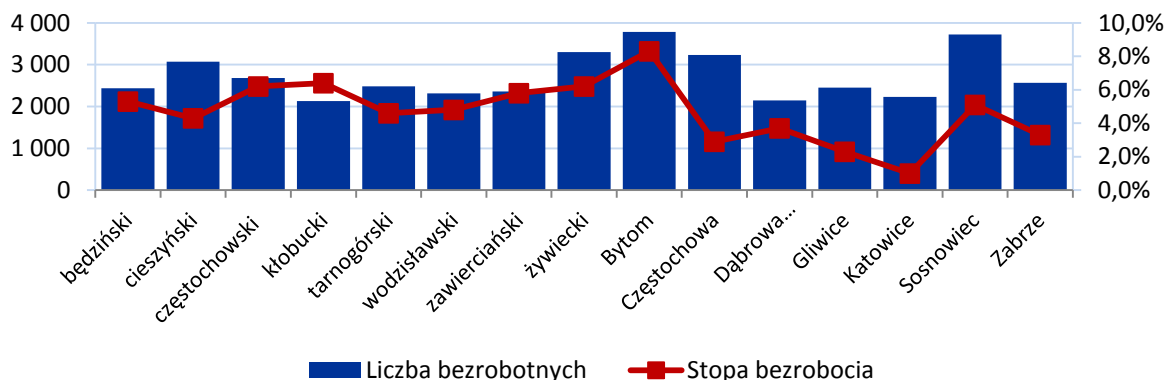
W stosunku do sytuacji sprzed roku natężenie zjawiska, mierzone wysokością stopy bezrobocia, dość wyraźnie spadło. Według stanu na 31.12.2019 r. stopa bezrobocia w Śląskiem wynosiła 3,6% (kraj 5,2%). W ujęciu rocznym w województwie wartość tego wskaźnika zmniejszyła się o 0,7 p. proc. (31.12.2018 r.: 4,3%). W końcu roku Śląskie znajdowało się na drugim miejscu listy województw o najniższej wartości stopy bezrobocia, tuż za Wielkopolską (2,8%). Bez względu na rok sprawozdawczy natężenie bezrobocia rejestrowanego w naszym regionie należy do najniższych w kraju.

Utrzymuje się także duże zróżnicowanie natężenia bezrobocia w naszym regionie. W końcu grudnia 2019 r. najniższa stopa bezrobocia była w Katowicach i wynosiła 1,0%. Na przeciwległej pozycji znajdował się Bytom, gdzie wysokość tego wskaźnika osiągnęła wartość 8,3%. Powiaty o najwyższej i najniższej stopie bezrobocia dzieliła w grudniu 2019 r. różnica aż 7,3 p. proc.

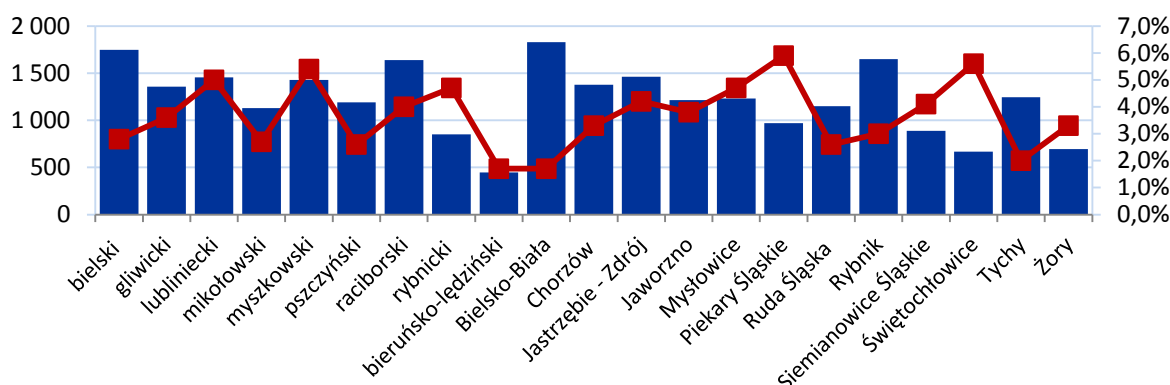
Najbardziej znacząco wysokość stopy bezrobocia zmniejszyła się w powiatach: będzińskim (-2,7 p. proc.) i zawierciańskim (-1,6 p. proc.) oraz w Świętochłowicach (-1,7 p. proc.). Natomiast w Żorach wzrosła o 0,1 p. proc., a w powiecie wodzisławskim wartość tego wskaźnika pozostała na tym samym poziomie.

Wykresy 8 oraz 9 ilustrują lokalne zróżnicowanie zjawiska bezrobocia tak, co do liczby bezrobotnych jak i stopy bezrobocia.

Wykres 8 Powiaty o największej (2000 i więcej) liczbie bezrobotnych, stan 31.12.2019 r.

Wykres 9 Powiaty o najmniejszej (mniej niż 2000) liczbie bezrobotnych, stan 31.12.2019 r.

W omawianym okresie najniższą stopę bezrobocia notowano w podregionach: katowickim (2,1%) i tyskim (2,3%); potem kolejno w: gliwickim (3,2%), bielskim (3,4%), rybnickim (4,0%), częstochockim (4,4%) oraz sosnowieckim (4,8%). Najwyższą stopą bezrobocia charakteryzował się podregion bytomski (6,0%).

3.3 Płynność bezrobocia rejestrowanego w 2019 r.

Na przestrzeni 2019 r. w powiatowych urzędach pracy województwa śląskiego zarejestrowało się 143 964 osoby, czyli o 17 816 mniej niż rok wcześniej, tj. -11,0% (2018 r. – 161 780 osób). Najwięcej rejestracji, podobnie jak w roku poprzednim, było w styczniu 2019 r. (16 036), natomiast najmniej w czerwcu (9 636). Wśród napływających do bezrobocia (w okresie od stycznia do grudnia 2019 r.) panie stanowiły ponad połowę rejestrujących się w urzędach pracy (51,4%). Zdecydowana większość osób, które zarejestrowały się w ciągu 2019 r. w urzędach legitymuje się stażem pracy (88,8% napływu). Rejestrujący się bez kwalifikacji zawodowych stanowili 28,1% napływających do bezrobocia, a osoby bez doświadczenia zawodowego 19,2%. W 2019 r. wśród nowo rejestrujących się ponad połowę stanowiły osoby w wieku 25 - 49 lat (88 067 osób, tj. 61,2%; w stosunku do 2018 r. spadek o 10,3%). Bezrobotni w wieku od 18 do 24 lat to 19,6% napływu (28 199 osób; w stosunku do 2018 r. spadek o 15,0%), zaś osoby powyżej 50 roku życia 19,2% (27 698 osób; w stosunku do 2018 r. spadek o 9,0%).

Od stycznia do grudnia 2019 r. z rejestrów wyłączono 157 522 bezrobotnych, tj. o 18 866 osób mniej niż rok wcześniej. W okresie od stycznia do grudnia 2019 r. kobiety stanowiły 52,8% odpływu; w 2018 r. udział pań kształtował się na nieco niższym poziomie (52,0%).

W 2019 r. liczba wyłączonych z tytułu niepotwierdzenia gotowości do pracy wyniosła 37 061 osób (tj. 23,5% odpływu). Rok wcześniej liczba osób, które nie potwierdziły gotowości do pracy i utraciły z tego tytułu status bezrobotnego była wyższa (41 315 osób tj. 23,4% odpływu).

W 2019 r. z tytułu rozpoczęcia pracy wyrejestrowano 71 359 osób co stanowiło 45,3% całego odpływu (rok wcześniej 82 871, tj. 47,0%), w tym z tytułu podjęcia pracy niesubsydiowanej wyłączono 60 960 osób, czyli o 9 205 osób mniej niż rok wcześniej. W ramach podjęć pracy

subsydiowanej wyłączono 10 399 bezrobotnych, czyli o 2 307 osób, tj. o 18,2% mniej niż w 2018 r. (12 706 osób).

W 2019 r. liczba bezrobotnych wyłączonych z rejestrów z tytułu rozpoczęcia aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu wyniosła 23 991 osób, czyli o 4 599 osób mniej (o 16,1%) niż w 2018 r.

Tabela 9 Liczba osób bezrobotnych wyrejestrowanych z tytułu rozpoczęcia aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu

Wyszczególnienie	Liczba osób bezrobotnych wyrejestrowanych z tytułu rozpoczęcia aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu		Wzrost/spadek osób w stosunku do 2018 r.	Dynamika 2018 r. = 100
	2018 r.	2019 r.		
OGÓŁEM	28 590	23 991	-4 599	-16,1
prac interwencyjnych	2 466	2 268	-198	-8,0
robót publicznych	1 503	901	-602	-40,1
podjęcia działalności gospodarczej	3 781	3 644	-137	-3,6
podjęcia pracy w ramach refundacji kosztów zatrudnienia bezrobotnego	2 387	1 925	-462	-19,4
podjęcia pracy poza miejscem zamieszkania w ramach bonu na zasiedlenie	412	448	36	8,7
podjęcia pracy w ramach bonu zatrudnieniowego	163	177	14	8,6
podjęcia pracy w ramach świadczenia aktywizacyjnego	2	0	-2	-100,0
podjęcia pracy w ramach grantu na telepracę	0	0	0	-
podjęcia pracy w ramach refundacji składek na ubezpieczenie społeczne	1	0	-1	-100,0
podjęcia pracy w ramach dofinansowania wynagrodzenia za skierowanie bezrobotnego powyżej 50 roku życia	330	203	-127	-38,5
inne	1 661	833	-828	-49,8
rozpoczęcia szkolenia	3 458	3 030	-428	-12,4
rozpoczęcia stażu	10 007	8 670	-1 337	-13,4
rozpoczęcia przygotowania zawodowego dorosłych	7	11	4	57,1
rozpoczęcia pracy społecznie użytecznej	2 412	1 881	-531	-22,0
skierowanie do agencji zatrudnienia	0	0	0	-

Od stycznia do grudnia 2019 r. realizowane były także różnorodne formy aktywizacji zawodowej, określone w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

Wśród form aktywizacji wprowadzonych w maju 2014 r. największą popularnością cieszyło się:

- podjęcie pracy poza miejscem zamieszkania w ramach bonu na zasiedlenie - z tego tytułu wyłączono 448 osób (rok wcześniej 412 osób),
- rozpoczęcie szkolenia w ramach bonu szkoleniowego: 320 osób (rok wcześniej 375 osób),
- podjęcie pracy w ramach dofinansowania wynagrodzenia za skierowanie bezrobotnego powyżej 50 roku życia: 203 osoby (rok wcześniej 330 osób),
- podjęcie pracy w ramach bonu zatrudnieniowego: 177 osób (rok wcześniej 163 osoby),
- rozpoczęcie stażu w ramach bonu stażowego: 114 osób (rok wcześniej 142 osoby).

W 2019 r., podobnie jak w 2018 r., żadnej osoby bezrobotnej nie skierowano do agencji zatrudnienia w ramach zlecenia działań aktywizacyjnych.

Tabela 10 Główne przyczyny odpływu z bezrobocia – bezrobotni ogółem oraz bezrobotne kobiety

Przyczyny odpływu z bezrobocia		Bezrobotni ogółem				Bezrobotne kobiety			
		2018 r.	2019 r.	Spadek /wzrost osoby	Dynamika	2018 r.	2019 r.	Spadek /wzrost osoby	Dynamika
					2018 r. = 100				2018 r. = 100
Osoby wyłączone z ewidencji bezrobotnych		176 388	157 522	-18 866	-10,7	91 672	83 187	-8 485	-9,3
w roku sprawozdawczym									
z tego z przyczyn	podjęcia pracy - cały rok	82 871	71 359	-11 512	-13,9	44 958	39 191	-5 767	-12,8
	niesubsydiowanej	70 165	60 960	-9 205	-13,1	38 547	33 876	-4 671	-12,1
	subsydiowanej	12 706	10 399	-2 307	-18,2	6 411	5 315	-1 096	-17,1
	prac interwencyjnych	2 466	2 268	198	-8,0	1 416	1 408	-8	-0,6
	robót publicznych	1 503	901	-602	-40,1	898	499	-399	-44,4
	podjęcia działalności gospodarczej	3 781	3 644	-137	-3,6	1 699	1 699	0	0,0
	w tym bonu na zasiedlenie	12	18	6	50,0	6	6	0	0,0
	podjęcia pracy w ramach refundacji kosztów zatrudnienia bezrobotnego	2 387	1 925	-462	-19,4	1 087	882	-205	-18,9
	podjęcia pracy poza miejscem zamieszkania w ramach bonu na zasiedlenie	412	448	36	8,7	233	247	14	6,0
	podjęcia pracy w ramach bonu zatrudnieniowego	163	177	14	8,6	91	89	-2	-2,2
	podjęcia pracy w ramach świadczenia aktywizacyjnego	2	0	-2	-100,0	2	0	-2	-100,0
	podjęcia pracy w ramach grantu na telepracę	0	0	0	-	0	0	0	-
	podjęcia pracy w ramach refundacji składek na ubezpieczenie społeczne	1	0	-1	-100,0	0	0	0	-
	podjęcia pracy w ramach dofinansowania wynagrodzenia za skierowanie bezrobotnego powyżej 50 roku życia	330	203	-127	-38,5	177	113	-64	-36,2
	inne	1 661	833	-828	-49,8	808	378	-430	-53,2
	rozpoczęcia szkolenia	3 458	3 030	-428	-12,4	1 288	1 189	-99	-7,7
	w tym w ramach bonu szkoleniowego	375	320	-55	-14,7	97	109	12	12,4
	rozpoczęcia stażu	10 007	8 670	-1 337	-13,4	7 490	6 477	-1 013	-13,5
	w tym w ramach bonu stażowego	142	114	-28	-19,7	92	78	-14	-15,2
	rozpoczęcia przygotowania zawodowego dorosłych	7	11	4	57,1	4	3	-1	-25,0
rozpoczęcia pracy społecznie użytecznej	2 412	1 881	-531	-22,0	1 220	957	-263	-21,6	
w tym w ramach PAI	109	95	-14	-12,8	46	38	-8	-17,4	
skierowania do agencji zatrudnienia w ramach zlecania działań aktywizacyjnych	0	0	0	-	0	0	0	-	

Przyczyny odpływu z bezrobocia	Bezrobotni ogółem				Bezrobotne kobiety			
	2018 r.	2019 r.	Spadek /wzrost osoby	Dynamika	2018 r.	2019 r.	Spadek /wzrost osoby	Dynamika
				2018 r. = 100				2018 r. = 100
odmowy bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniej pracy lub innej formy pomocy, w tym w ramach PAI	5 919	5 085	-834	-14,1	2 701	2 386	-315	-11,7
odmowy ustalenia profilu pomocy	1	0	-1	-100,0	1	0	-1	-100,0
niepotwierdzenia gotowości do pracy	41 315	37 061	-4 254	-10,3	17 129	15 730	-1 399	-8,2
dobrowolnej rezygnacji ze statusu bezrobotnego	11 200	12 724	1 524	13,6	7 319	8 521	1 202	16,4
podjęcia nauki	294	245	-49	-16,7	171	141	-30	-17,5
osiągnięcia wieku emerytalnego	2 211	1 977	-234	-10,6	1 327	1 116	-211	-15,9
nabycia praw emerytalnych lub rentowych	934	694	-240	-25,7	391	298	-93	-23,8
nabycia praw do świadczenia przedemerytalnego	2 183	1 568	-615	-28,2	1 395	1 034	-361	-25,9
innych	13 576	13 217	-359	-2,6	6 278	6 144	-134	-2,1

4. Struktura bezrobocia rejestrowanego

Głównymi cechami różnicującymi bezrobotnych są: płeć, miejsce zamieszkania (miasto, wieś), wiek, poziom wykształcenia oraz rodzaj działalności ostatniego miejsca pracy.

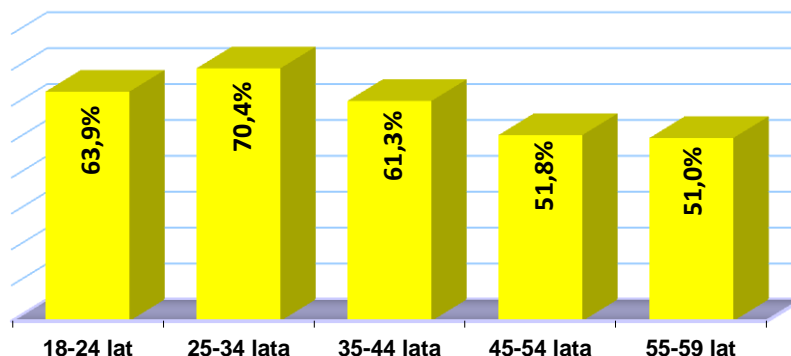
4.1 Bezrobotne kobiety

Bezrobocie kobiet w 2019 r. zarówno w Polsce jak i w naszym regionie spadało. Według stanu na 31.12.2019 r. w urzędach pracy województwa śląskiego zarejestrowanych było 37 626 kobiet, co stanowiło 56,6% ogółu bezrobotnych (w kraju udział ten był niższy i wynosił 55,3%).

W ujęciu rocznym liczba bezrobotnych kobiet zmniejszyła się o 9 135 osób, a ich udział wśród całej populacji bezrobotnych w ciągu roku zmniejszył się o 1,8 p. proc. (na koniec 2018 r. liczba bezrobotnych kobiet wyniosła 46 761, co stanowiło 58,4% ogółu wszystkich bezrobotnych).

Na przestrzeni całego 2019 r., w ujęciu miesięcznym, najwyższy poziom bezrobocia wśród kobiet odnotowano w styczniu. W pozostałych miesiącach obserwujemy systematyczny spadek liczby bezrobotnych kobiet.

Wykres 10 Udział bezrobotnych kobiet wśród ogółu zarejestrowanych w województwie śląskim, w grupach wyodrębnionych ze względu na wiek, stan 31.12.2019 r.

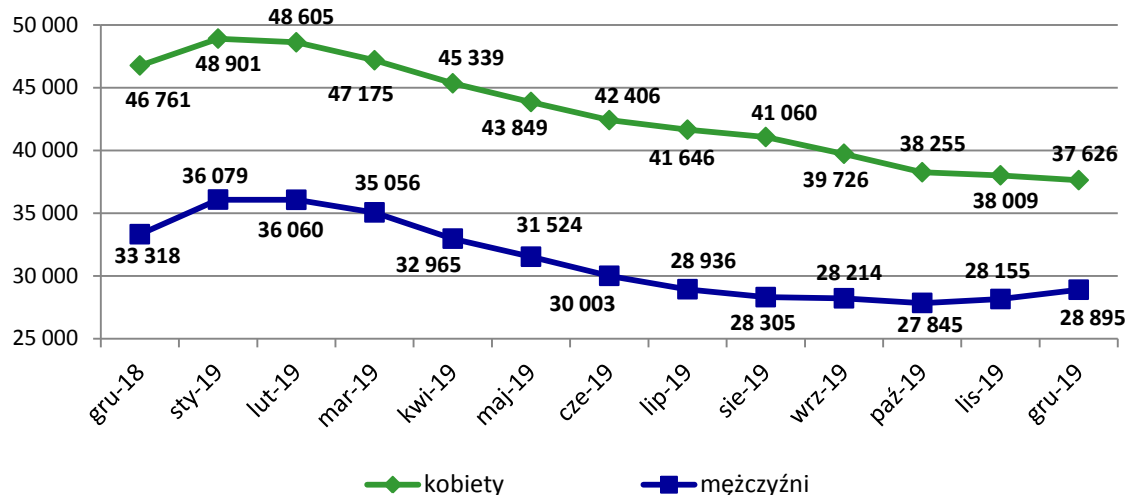

Na koniec grudnia 2019 r. najwyższy odsetek kobiet w województwie śląskim notowano w grupie wiekowej od 25 do 34 lat (70,4%), z kolei najniższy udział występował wśród bezrobotnych pomiędzy 55 a 59 rokiem życia (51,0%).

W subpopulacji bezrobotnych kobiet, większość stanowiły panie, które dotychczas pracowały. Ich liczba na koniec 2019 r. wynosiła 32 986, tj. 87,7% wszystkich zarejestrowanych pań. W stosunku do poprzedniego roku, nastąpił spadek liczby bezrobotnych kobiet, które wcześniej

pracowały – o 7 352 (2018 r. - 40 338, tj. 86,3%). Jak wynika z przedstawionych danych udział bezrobotnych kobiet poprzednio pracujących wzrósł w stosunku do roku 2018 o 1,4 p. proc. Maleje liczba kobiet, które rejestrują się w urzędach pracy, a dotychczas nie pracowały. W 2019 r. ich liczba wyniosła 4 640, tj. 12,3% wszystkich zarejestrowanych kobiet i w stosunku do 2018 r. spadła o 1 783, tj. o 27,8%.

Wykres 11 Bezrobotni według płci w województwie śląskim, stan na koniec miesiąca

Analizując grupę bezrobotnych kobiet znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy, na przestrzeni roku we wszystkich kategoriach odnotowano spadek liczby kobiet, największy wśród kobiet długotrwale bezrobotnych (redukcja o 6,5 tys.). Z kolei największa dynamika spadku miała miejsce w kategorii kobiet korzystających z pomocy społecznej (o 27,0%). Szczegółowe dane zawarto w tabeli 11.

Tabela 11 Bezrobotne kobiety w szczególnej sytuacji na śląskim rynku pracy

Bezrobotne kobiety w szczególnej sytuacji na rynku pracy*	31.12.2018 r.		31.12.2019 r.		Spadek	
	liczba	udział w ogółem	liczba	udział w ogółem	osoby	Dynamika 2018 r. = 100
Kobiety do 30 roku życia	12 970	33,0%	10 321	33,4%	-2 649	-20,4%
w tym: kobiety do 25 roku życia	5 429	13,8%	4 446	14,4%	-983	-18,1%
Kobiety długotrwale bezrobotne	24 189	61,6%	17 727	57,4%	-6 462	-26,7%
Kobiety powyżej 50 roku życia	9 227	23,5%	7 423	24,0%	-1 804	-19,6%
Kobiety korzystające ze świadczeń z pomocy społecznej	1 525	3,9%	1 114	3,6%	-411	-27,0%
Posiadające co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia	14 538	37,0%	11 171	36,2%	-3 367	-23,2%
Posiadające co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia	159	0,4%	153	0,5%	-6	-3,8%
Kobiety niepełnosprawne	2 735	7,0%	2 446	7,9%	-289	-10,6%
Kobiety w szczególnej sytuacji ogółem	39 252		30 873		-8 379	-21,3%

* Dane liczbowe oraz odsetki nie sumują się, gdyż jedna bezrobotna kobieta może kwalifikować się do kilku kategorii jednocześnie

Na koniec grudnia 2019 r. 6 655 kobiet, tj. 17,7% wszystkich bezrobotnych pań, posiadało uprawnienie do pobierania zasiłku dla bezrobotnych. W porównaniu z rokiem poprzednim wskaźnik ten był niższy i wynosił 16,2%.

Z powyższych danych wynika, że co szósta kobieta w województwie śląskim jest uprawniona do pobierania zasiłku. Wśród mężczyzn wskaźnik uprawnionych do zasiłku dla bezrobotnych był zdecydowanie niższy i wynosił 13,3%, zatem tylko co siódmy bezrobotny mężczyzna miał uprawnienia zasiłkowe.

W województwie śląskim na koniec 2019 r. utrzymywało się przestrzenne zróżnicowanie zmiany liczby bezrobotnych kobiet w ujęciu na podregiony i powiaty. Spadek liczby bezrobotnych pań

w ciągu roku obserwujemy we wszystkich podregionach: największy odnotowano w sosnowieckim i katowickim (odpowiednio: o 2,3 tys. osób i 1,8 tys. osób), a najmniejszy w podregionie tyskim (o 543 osoby). We wszystkich powiatach odnotowano spadek liczby bezrobotnych kobiet, który nie był współmierny ze spadkiem ich udziału w całej populacji bezrobotnych.

W porównaniu z 2018 r. w 30 powiatach wystąpiło zmniejszenie udziału kobiet w całej populacji bezrobotnych. Największy spadek odnotowano w powiecie raciborskim (-6,1 p. proc.), powiecie gliwickim (-5,4 p. proc.) i w powiecie wodzisławskim (-4,5 p. proc.). Z kolei w 6 powiatach nastąpił wzrost udziału kobiet w populacji bezrobotnych, przy czym największy odnotowano w powiecie bielskim (+1,0 p. proc.), w powiecie myszkowskim i bieruńsko-lędzińskim (po +0,8 p. proc.).

W 2019 r. w całym województwie udział kobiet wśród ogółu zarejestrowanych zmniejszył się z 58,4% w 2018 r. do poziomu 56,6%. W żadnym z powiatów nie odnotowano nadreprezentacji mężczyzn wśród ogółu zarejestrowanych. Szczegółowe dane dotyczące tej kwestii zawarto w tabeli 12.

Tabela 12 Bezrobotne kobiety według podregionów oraz powiatów

Podregion/powiaty	Bezrobotne kobiety stan na 31.12.		Spadek/wzrost w stosunku do 31.12.2018 r.		udział kobiet wśród ogółu bezrobotnych w poszczególnych podregionach /powiatach w %		Wzrost /spadek udziału kobiet w p. proc.
	2018 r.	2019 r.	osoby	w %	2018 r.	2019 r.	
podregion bielski	6 085	5402	-683	-11,2	55,5	54,3	-1,2
bielski	1 078	986	-92	-8,5	55,5	56,5	1,0
cieszyński	1 860	1 583	-277	-14,9	55,9	51,5	-4,4
żywiecki	1 995	1 832	-163	-8,2	54,8	55,4	0,6
Bielsko - Biała	1 152	1 001	-151	-13,1	56,0	54,7	-1,3
podregion bytomski	5 913	5 050	-863	-14,6	59,2	58,6	-0,6
lubliniecki	1 030	872	-158	-15,3	61,1	59,9	-1,2
tarnogórski	1 656	1 434	-222	-13,4	59,1	57,8	-1,3
Bytom	2 603	2 201	-402	-15,4	59,1	58,2	-0,9
Piekary Śląskie	624	543	-81	-13,0	56,9	56,0	-0,9
podregion częstochowski	6 085	5 062	-1 023	-16,8	54,2	53,5	-0,7
częstochowski	1 674	1 394	-280	-16,7	53,6	52,1	-1,5
kłobucki	1 324	1 111	-213	-16,1	54,1	52,1	-2,0
myszkowski	850	775	-75	-8,8	53,5	54,3	0,8
Częstochowa	2 237	1 782	-455	-20,3	55,1	55,2	0,1
podregion gliwicki	4 783	3 540	-1 243	-26,0	57,6	55,5	-2,1
gliwicki	1 078	731	-347	-32,2	59,3	53,9	-5,4
Gliwice	1 814	1 287	-527	-29,1	53,8	52,4	-1,4
Zabrze	1 891	1 522	-369	-19,5	60,8	59,3	-1,5
podregion katowicki	6 098	4 328	-1 770	-29,0	60,0	57,4	-2,6
Chorzów	1 136	793	-343	-30,2	60,5	57,6	-2,9
Katowice	2 021	1 155	-866	-42,9	56,5	51,7	-4,8
Mysłowice	863	745	-118	-13,7	61,6	60,6	-1,0
Ruda Śląska	779	683	-96	-12,3	61,1	59,3	-1,8
Siemianowice Śl.	714	522	-192	-26,9	62,4	58,8	-3,6
Świętochłowice	585	430	-155	-26,5	66,6	64,6	-2,0
podregion rybnicki	6 081	5 375	-706	-11,6	67,2	62,4	-4,8
raciborski	1 113	1 001	-112	-10,1	67,2	61,1	-6,1
rybnicki	696	557	-139	-20,0	68,8	65,5	-3,3
wodzisławski	1 512	1 427	-85	-5,6	66,1	61,6	-4,5
Jastrzębie - Zdrój	964	891	-73	-7,6	64,8	61,0	-3,8
Rybnik	1 330	1 072	-258	-19,4	68,7	65,0	-3,7

Podregion/powiaty	Bezrobotne kobiety stan na 31.12.		Spadek/wzrost w stosunku do 31.12.2018 r.		udział kobiet wśród ogółu bezrobotnych w poszczególnych podregionach /powiatach w %		Wzrost /spadek udziału kobiet w p. proc.
	2018 r.	2019 r.	osoby	w %	2018 r.	2019 r.	
Żory	466	427	-39	-8,4	69,4	61,4	-8,0
podregion sosnowiecki	8 772	6 468	-2 304	-26,3	56,4	54,8	-1,6
będziński	2 055	1 298	-757	-36,8	55,3	53,2	-2,1
zawierciański	1 775	1 334	-441	-24,8	58,6	56,6	-2,0
Dąbrowa Górnicza	1 689	1 245	-444	-26,3	58,7	58,1	-0,6
Jaworzno	791	705	-86	-10,9	60,2	58,1	-2,1
Sosnowiec	2 462	1 886	-576	-23,4	53,4	50,7	-2,7
podregion tyski	2 944	2 401	-543	-18,4	60,8	59,9	-0,9
mikołowski	833	691	-142	-17,0	64,6	61,2	-3,4
pszczyński	870	742	-128	-14,7	62,1	62,4	0,3
bieruńsko – lędziński	330	268	-62	-18,8	59,0	59,8	0,8
Tychy	911	700	-211	-23,2	57,2	56,2	-1,0
Województwo śląskie	46 761	37 626	-9 135	-19,5	58,4	56,6	-1,8

Jak wynika z danych, w ciągu całego roku najbardziej sprzyjającym miesiącem w podejmowaniu pracy przez kobiety był wrzesień, w którym udział podjęć pracy osiągnął poziom 54,6%.

Tabela 13 Płynność bezrobocia w 2019 r. – napływ i odpływ kobiet w województwie śląskim oraz liczba wyłączeń z tytułu podjęcia pracy+

Miesiące 2019 r.	Napływ Kobiet	Odpływ Kobiet	w tym: podjęcia pracy	
			Liczba kobiet	% odpływu
Styczeń	8 018	5 878	3 047	51,8%
Luty	6 060	6 356	2 933	46,1%
Marzec	6 021	7 451	3 328	44,7%
Kwiecień	5 612	7 448	3 318	44,5%
Maj	5 539	7 029	3 130	44,5%
Czerwiec	5 024	6 467	2 771	42,8%
Lipiec	6 679	7 439	2 872	38,6%
Sierpień	6 024	6 610	2 698	40,8%
Wrzesień	7 052	8 386	4 580	54,6%
Październik	6 816	8 287	4 281	51,7%
Listopad	5 911	6 157	3 200	52,0%
Grudzień	5 296	5 679	3 033	53,4%

W układzie przestrzennym podregionów, w ciągu całego roku najwyższy udział kobiet z tytułu podjęcia pracy w ogólnej liczbie wyłączeń z ewidencji bezrobotnych kobiet odnotowano w podregionie rybnickim (61,0%). Najniższy udział odchodzących z bezrobocia kobiet z tytułu podjęcia pracy wystąpił w podregionie częstochowskim (48,7%). Jeżeli chodzi o powiaty, to w ciągu całego roku najwyższa liczba bezrobotnych kobiet, które podjęły pracę odnotowana została w dużych miastach, to jest w: Częstochowie (2 043 panie), Sosnowcu (2 039 pań) i Zabrze (1 786 pań). Z kolei najwyższy udział kobiet z tytułu podjęcia pracy w ogólnej liczbie wyłączeń z ewidencji bezrobotnych kobiet odnotowano w powiatach: mikołowskim (62,7%), wodzisławskim (61,9%), raciborskim (61,7%), rybnickim i pszczyńskim (po 61,3%) oraz w mieście Jastrzębie – Zdrój (61,7%). Najniższy udział kobiet wśród odchodzących z bezrobocia z tytułu podjęcia pracy wystąpił w powiatach ziemskich: kłobuckim (47,3%) i częstochowskim (48,0%) oraz w mieście na prawach powiatu w Częstochowie (49,0%).

4.2 Bezrobotni zamieszkali na wsi

W województwie śląskim, jednym z najbardziej zurbanizowanych regionów Polski, rolnictwo jest nadal istotnym elementem gospodarki regionu. W czerwcu 2018 r. odnotowano wzrost o 0,5% ogólnej powierzchni gruntów gospodarstw rolnych, która wyniosła 422,9 tys. ha i w porównaniu z czerwcem 2017 r. wzrosła o 2,3 tys. ha. Liczba gospodarstw posiadających użytki rolne w województwie śląskim w czerwcu 2018 r. wyniosła 57,7 tys., co stanowiło 4,1% gospodarstw z użytkami rolnymi w kraju. Ponad 55 tys. gospodarstw rolnych to gospodarstwa posiadające powyżej 1 ha użytków rolnych⁵. Tereny wiejskie są zamieszkane przez co czwartego mieszkańca województwa (2018 r. - 1 054,8 tys. osób, 23,3%; 2017 r.: 1 052,1 tys. osób, 23,1%)⁶ i są rozmieszczone nierównomiernie.

W Śląskiem większość bezrobotnych zamieszkuje miasta (50 165 osób, tj. 75,4%). W końcu grudnia 2019 r., co czwarty bezrobotny zarejestrowany w powiatowych urzędach pracy województwa był mieszkańcem terenów wiejskich (16,4 tys. osób tj. 24,6%).

Problem bezrobocia na wsi w największym stopniu dotyka mieszkańców podregionu bielskiego, gdzie w końcu grudnia 2019 r. zarejestrowanych było 5,4 tys. bezrobotnych zamieszkałych na wsi, co stanowiło ponad połowę ogółu bezrobotnych w tym podregionie (54,5%) oraz częstochowskiego (4,6 tys. osób, tj. 48,8%). Dla porównania w podregionie gliwickim bezrobotni z terenów wiejskich to jedynie 9,8% ogółu. W podregionie katowickim, który skupia wyłącznie powiaty grodzkie (miasta na prawach powiatu) problem bezrobocia obejmującego tereny wiejskie nie występuje.

Tabela 14 Liczba bezrobotnych ogółem oraz zamieszkali na wsi

PODREGIONY	Liczba zarejestrowanych Bezrobotnych - OGÓŁEM	Bezrobotni zamieszkali na wsi	% zamieszkałych na wsi wśród ogółu zarejestrowanych
stan na 31.12.2018 r.			
Województwo śląskie	80 079	18 793	23,5%
- bielski	10 969	6 051	55,2%
- bytomski	9 993	1 933	19,3%
- częstochowski	11 220	5 227	46,6%
- gliwicki	8 299	834	10,0%
- katowicki	10 156	0	0,0%
- rybnicki	9 051	1 804	19,9%
- sosnowiecki	15 548	1 750	11,3%
- tyski	4 843	1 194	24,7%
Stan na 31.12.2019 r.			
Województwo śląskie	66 521	16 356	24,6%
- bielski	9 953	5 425	54,5%
- bytomski	8 688	1 643	18,9%
- częstochowski	9 465	4 617	48,8%
- gliwicki	6 376	628	9,8%
- katowicki	7 545	0	0,0%
- rybnicki	8 611	1 696	19,7%
- sosnowiecki	11 872	1 309	11,0%
- tyski	4 011	1 038	25,9%

Poziom bezrobocia na wsi, w stosunku do końca grudnia 2018 r. spadł we wszystkich powiatach ziemskich, przy czym wysoką dynamikę spadku liczby bezrobotnych odnotowano w powiatach: będzińskim (-33,7%), gliwickim (-24,7%) i bieruńsko-lędzińskim (-22,9%). Nadal cechą charakterystyczną bezrobocia na wsi w omawianych powiatach jest jego feminizacja, we wszystkich

⁵ GUS, <https://katowice.stat.gov.pl/opracowania-biezace/opracowania-sygnalne/rolnictwo-lesnictwo/rolnictwo-w-województwie-slaskim-w-2018-r-,2,7.html> data pobrania 18.02.2020 r.

⁶ Dane GUS na koniec 2018 r. i 2017 r. <https://bdl.stat.gov.pl/BDL/dane/podgrup/temat> data pobrania 18.02.2020 r.

powiatach udział pań kształtuje się na poziomie co najmniej 50%, a najwyższy jest w powiatach: bieruńsko-łędzimskim (65,5%), pszczyńskim (64,1%) i lublinieckim (62,1%).

Tabela 15 Liczba bezrobotnych mieszkańców wsi (w układzie powiatów)

Wyszczególnienie	Liczba bezrobotnych stan na 31.12.2018 r.			Liczba bezrobotnych stan na 31.12.2019 r.			Dynamika spadku 31.12.2018 r. = 100		Udział % bezrobotnych zamieszkałych na wsi stan na 31.12.	
	ogółem	kobiety		ogółem	kobiety		ogółem	kobiety	2018 r.	2019 r.
		osoby	%		osoby	%				
Woj. śląskie	18 793	10 763	57,3	16 356	9 112	55,7	-13,0	-15,3	100,0	100,0
będziński	760	408	53,7	504	260	51,6	-33,7	-36,3	4,0	3,1
bielski	1 298	720	55,5	1 108	628	56,7	-14,6	-12,8	6,9	6,8
cieszyński	1 764	1028	58,3	1 602	858	53,6	-9,2	-16,5	9,4	9,8
częstochoowski	2 616	1392	53,2	2 237	1165	52,1	-14,5	-16,3	13,9	13,7
gliwicki	834	480	57,6	628	320	51,0	-24,7	-33,3	4,4	3,8
kłobucki	1 899	1034	54,4	1 697	871	51,3	-10,6	-15,8	10,1	10,4
lubliniecki	1 100	694	63,1	950	590	62,1	-13,6	-15,0	5,9	5,8
mikołowski	151	106	70,2	148	83	56,1	-2,0	-21,7	0,8	0,9
myszkowski	712	359	50,4	683	365	53,4	-4,1	1,7	3,8	4,2
pszczyński	934	609	65,2	806	517	64,1	-13,7	-15,1	5,0	4,9
raciborski	611	410	67,1	594	365	61,4	-2,8	-11,0	3,3	3,6
rybnicki	532	361	67,9	440	273	62,0	-17,3	-24,4	2,8	2,7
tarnogórski	833	479	57,5	693	397	57,3	-16,8	-17,1	4,4	4,2
bieruńsko - łędzimski	109	63	57,8	84	55	65,5	-22,9	-12,7	0,6	0,5
wodzisławski	661	431	65,2	662	406	61,3	0,2	-5,8	3,5	4,0
zawierciański	990	536	54,1	805	429	53,3	-18,7	-20,0	5,3	4,9
żywiecki	2 989	1653	55,3	2 715	1530	56,4	-9,2	-7,4	15,9	16,6

W końcu 2019 r., co czwarty zaewidencjonowany posiadał wykształcenie gimnazjalne lub poniżej gimnazjalnego (23,7%), a co trzeci legitymował się wykształceniem zasadniczym zawodowym (30,3%). Wykształcenie policealne bądź średnie zawodowe miało nieco ponad 23% bezrobotnych zamieszkałych na wsi. Natomiast tylko co jedenasty bezrobotny w tej subpopulacji posiadał wykształcenie średnie ogólnokształcące (9,0%), a co siódmy z nich legitymował się wykształceniem wyższym (13,7%).

Tabela 16 Bezrobotni zamieszkali na terenach wiejskich według poziomu wykształcenia

Poziom wykształcenia	Zarejestrowani stan 31.12.		Spadek w stosunku do 31.12.2018 r.		% do ogółu bezrobotnych zamieszkałych na wsi	
	2018 r.	2019 r.	w osobach	w %	31.12.2018r.	31.12.2019r.
wyższe	2 460	2 239	-221	-9,0%	13,1%	13,7%
policealne i średnie zawodowe	4 423	3 808	-615	-13,9%	23,5%	23,3%
średnie ogólnokształcące	1 701	1 472	-229	-13,5%	9,1%	9,0%
zasadnicze zawodowe	5 718	4 961	-757	-13,2%	30,4%	30,3%
gimnazjalne i poniżej	4 491	3 876	-615	-13,7%	23,9%	23,7%
Ogółem	18 793	16 356	-2 437	-13,0%	100,0%	100,0%

Generalnie wykształcenie bezrobotnych zamieszkałych na wsi różni się od notowanego w zbiorowości mieszkańców miast. Według stanu na 31.12.2019 r., wśród bezrobotnych

mieszkańców miast udział bezrobotnych z wykształceniem zasadniczym zawodowym był niższy o 6,4 p. proc. w stosunku do bezrobotnych mieszkańców wsi i wynosił 23,9%, a udział osób legitymujących się wykształceniem gimnazjalnym i poniżej był wyższy o 3,9 p. proc. (27,6%). Podobnie udział bezrobotnych z wyższym wykształceniem, który wynosił 15,9% był wyższy o 2,2 p. proc.

Bezrobotni mieszkańcy terenów wiejskich to głównie ludzie w tzw. wieku mobilnym, to jest w przedziale wiekowym od 18 do 44 lat (62,8%). W stosunku do 2018 r. ten udział zmniejszył się o 0,7 p. proc. Według stanu na koniec 2019 r. co piąty bezrobotny był w wieku od 45 do 54 lat (18,8%). Podobny odsetek stanowiły osoby, które ukończyły 55 rok życia (18,4%; rok wcześniej 17,9%). W ujęciu rocznym najwyższą dynamikę spadku bezrobocia obserwowano wśród zarejestrowanych w wieku 25 – 34 lata (-16,0%), oraz w wieku 55 – 59 lat (-13,1%).

Spadek udziału bezrobotnych odnotowano jedynie w 2 kategoriach wiekowych, przy czym najwyższy miał miejsce wśród bezrobotnych w wieku 25 – 34 lata (o 1,0 p. proc.).

W pozostałych przedziałach wyodrębnionych ze względu na wiek, udział nieco wzrósł, najbardziej wśród najstarszych bezrobotnych, tj. wśród osób w wieku 60 lat i więcej (o 0,6 p. proc.).

Z danych wynika, że w zbiorowości bezrobotnych mieszkańców wsi spadała liczba zarejestrowanych we wszystkich kategoriach wiekowych. Starzenie się społeczeństwa sprawia, że w najbliższych latach możliwy jest wzrost liczby bezrobotnych powyżej 60. roku życia. Jest to zjawisko niepokojące, ponieważ osoby z kategorii 60+ mają niewielkie szanse na znalezienie zatrudnienia między innymi ze względu na panujące stereotypy dotyczące „starszego pracownika, jako pracownika mniej wydajnego, mniej mobilnego i bardziej schorowanego”.

Tabela 17 Bezrobotni zamieszkali na wsi według wieku, stan 31.12.

Wiek	Liczba bezrobotnych zamieszkałych na wsi		Spadek liczby bezrobotnych w stosunku do 2018 r.		% do ogółu bezrobotnych zamieszkałych na wsi	
	2018 r.	2019 r.	w osobach	w %	2018 r.	2019 r.
18 - 24 lat	2 503	2 187	-316	-12,6%	13,3%	13,4%
25 - 34 lat	5 292	4 447	-845	-16,0%	28,2%	27,2%
35 - 44 lat	4 132	3 639	-493	-11,9%	22,0%	22,2%
45 - 54 lat	3 511	3 073	-438	-12,5%	18,7%	18,8%
55 - 59 lat	2 209	1 919	-290	-13,1%	11,8%	11,7%
60 lat i więcej	1 146	1 091	-55	-4,8%	6,1%	6,7%
Ogółem	18 793	16 356	-2 437	-13,0%	100,00%	100,00%

Zdecydowana większość bezrobotnych zamieszkałych na wsi posiadała doświadczenie związane z pracą zawodową (89,7%; wzrost w stosunku do 2018 r. o 1,1 p. proc.). Wśród poprzednio pracujących najliczniej reprezentowani (podobnie jak w 2018 r.) byli bezrobotni legitymujący się krótkim okresem zatrudnienia, od 1 roku do 5 lat – 24,9%. W ujęciu rocznym ich udział nieco wzrósł (o 1,1 p. proc.), jednak biorąc pod uwagę kryterium liczb bezwzględnych, odnotowano spadek liczebności tej subpopulacji, o 405 osób, tj. -9,1%. W końcu 2019 r., co dziesiąty bezrobotny zamieszkujący tereny wiejskie nie posiadał stażu pracy (10,3%). W ujęciu rocznym dynamika spadku zarejestrowanych tej kategorii była wysoka i wyniosła -21,7%. Znacząco, bo aż o 15,1% spadła także liczba bezrobotnych, legitymujących się stażem pracy 20 – 30 lat.

Tabela 18 Bezrobotni zamieszkali na wsi według czasu pozostawania bez pracy, stan 31.12.

Staż pracy	Liczba bezrobotnych zamieszkałych na wsi		Spadek liczby bezrobotnych w stosunku do 2018 r.		% do ogółu bezrobotnych zamieszkałych na wsi	
	2018 r.	2019 r.	w osobach	w %	2018 r.	2019 r.
Do 1 roku	3 374	2 970	-404	-12,0%	18,0%	18,2%
1 - 5 lat	4 473	4 068	-405	-9,1%	23,8%	24,9%
5 - 10 lat	2 999	2 595	-404	-13,5%	16,0%	15,9%
10 - 20 lat	2 997	2 627	-370	-12,3%	15,9%	16,1%
20 - 30 lat	2 025	1 720	-305	-15,1%	10,8%	10,5%
30 lat i więcej	774	691	-83	-10,7%	4,1%	4,2%

Staż pracy	Liczba bezrobotnych zamieszkałych na wsi		Spadek liczby bezrobotnych w stosunku do 2018 r.		% do ogółu bezrobotnych zamieszkałych na wsi	
	2018 r.	2019 r.	w osobach	w %	2018 r.	2019 r.
Bez stażu pracy	2 151	1 685	-466	-21,7%	11,4%	10,3%
Ogółem	18 793	16 356	-2 437	-13,0%	100,0%	100,0%

4.3 Bezrobotni zwolnieni z przyczyn zakładu pracy

W końcu 2019 r. zbiorowość bezrobotnych zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu pracy liczyła 2 948 osób, co stanowiło 4,4% ogółu zarejestrowanych w województwie śląskim (5,0% bezrobotnych poprzednio pracujących). W ciągu roku liczebność tej kategorii zmalała o 470 osób, tj. o 13,8% (31.12.2018 r.: 3 418 bezrobotnych zwolnionych z przyczyn zakładu pracy, tj. 4,3% ogółu bezrobotnych; 4,8% poprzednio pracujących).

W końcu grudnia 2019 r. wśród bezrobotnych zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu pracy 61,9% stanowiły kobiety (1 824 osoby). W ujęciu rocznym ich liczba spadła o 285 osób tj. o 13,5%, jednak wzrósł ich udział w opisywanej kategorii bezrobotnych, o 0,2 p. proc. (2018 r. – 2 109 tj. 61,7%). Jeżeli chodzi o bezrobotnych mężczyzn, to dynamika spadku liczby zwolnionych z przyczyn zakładu pracy w ujęciu rocznym była niższa i wyniosła minus 185 osób, tj. – 14,1% (2019 r. – 1 124 panów; 2018 r. – 1 309).

Analizując wielkość strumieni napływu i odpływu w ciągu całego roku należy zauważyć, że liczba bezrobotnych z tej kategorii, rejestrujących się w urzędach pracy, zdecydowanie przewyższała liczbę osób odchodzących z bezrobocia z powodu podjęcia zatrudnienia. W 2019 r. zarejestrowało się w województwie śląskim 5 512 osób zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu pracy, tj. 3,8% całego napływu do bezrobocia (rok wcześniej ten udział był taki sam). W tym samym czasie z powodu podjęcia pracy status utraciły 3 052 osoby tej kategorii, tj. 4,3% ogółu podjęć pracy (2018 r. - 4,1%).

Tabela 19 Bezrobotni zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy w 2019 r

Okresy	Napływ w okresie sprawozdawczym			Odpływ z tytułu podjęcia pracy			Stan w końcu okresu				
	ogółem	kobiety	mężczyźni	ogółem	kobiety	mężczyźni	ogółem	kobiety	mężczyźni	poprzedni miesiąc = 100	% wśród ogółu bezrobotnych
2018 ¹ r.	6 126	3 537	2 589	3 432	1 929	1 503	X	X	X	X	X
Grudzień 2018 r.							3 418	2 109	1 309	99,5	4,3%
2019 ¹ r.	5 512	3 279	2 233	3 052	1 716	1 336	X	X	X	X	X
styczeń	741	404	337	234	140	94	3 674	2 215	1 459	107,5	4,3%
luty	425	237	188	268	127	141	3 618	2 199	1 419	98,5	4,3%
marzec	423	247	176	281	157	124	3 551	2 159	1 392	98,1	4,3%
kwiecień	434	250	184	259	143	116	3 455	2 089	1 366	97,3	4,4%
maj	485	287	198	245	131	114	3 418	2 074	1 344	98,9	4,5%
czerwiec	387	243	144	248	133	115	3 337	2 040	1 297	97,6	4,6%
lipiec	437	238	199	247	138	109	3 150	1 895	1 255	94,4	4,5%
sierpień	360	214	146	212	112	100	3 022	1 833	1 189	95,9	4,4%
wrzesień	444	293	151	278	177	101	2 947	1 797	1 150	97,5	4,3%
październik	465	293	172	316	199	117	2 876	1 757	1 119	97,6	4,4%
listopad	473	312	161	244	133	111	2 924	1 813	1 111	101,7	4,4%
grudzień	438	261	177	220	126	94	2 948	1 824	1 124	100,8	4,4%

¹⁾ Dane za 12 miesięcy

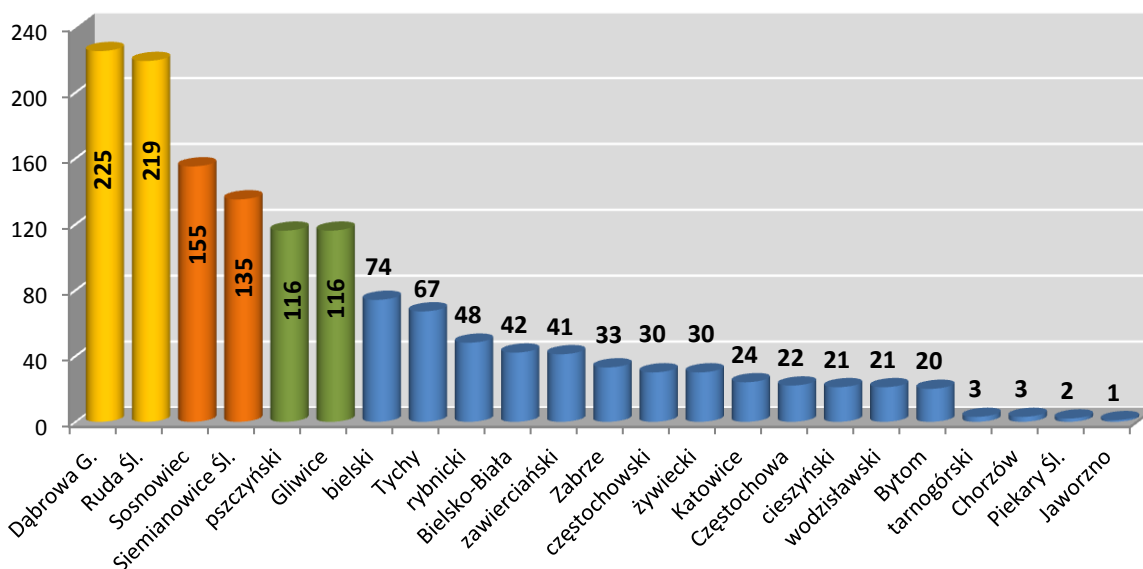
Szczególną formą zwolnień z przyczyn zakładu pracy są zwolnienia grupowe. W 2019 r. do powiatowych urzędów pracy w województwie śląskim 75 przedsiębiorstw zgłosiło zamiar zwolnienia w trybie tak zwanych „grupówek” 2 181 osób (2018 r. - 2 357 osób).

W regionie w okresie od stycznia do grudnia 2019 r. w ramach zwolnień grupowych pracę straciło 1 448 osób (2018 r. - 2 283 osoby). W ujęciu rocznym liczba zwolnionych w tym trybie spadła o 835 osób, tj. o 36,6%.

W 2019 r. zwolnienia grupowe zostały dokonane w 23 powiatach województwa śląskiego; w 13 powiatach takich zwolnień nie notowano (będziński, gliwicki, kłobucki, lubliniecki, mikołowski, myszkowski, raciborski, bieruńsko-lędziński oraz Jastrzębie Zdrój, Mysłówice, Rybnik, Świętochłowice i Żory).

Miasta o największej liczbie osób zwolnionych w trybie zwolnień grupowych to: Dąbrowa Górnicza (225 osób), Ruda Śląska (219 osób), Sosnowiec (155 osób), Siemianowice Śląskie (135 osób), Gliwice (116 osób) oraz powiat pszczyński (116 osób).

Wykres 12 Zwolnienia grupowe dokonane w 2019 r. według powiatów

4.4 Bezrobotni według wieku

Sytuacja bezrobotnych na rynku pracy pod względem struktury wieku, w ujęciu rocznym uległa pewnym zmianom. W 2019 r. odnotowano spadek liczby zarejestrowanych we wszystkich przedziałach, wyodrębnionych ze względu na wiek.

Tabela 20 Liczba bezrobotnych według wieku

WIEK	Liczba bezrobotnych				Spadek w stosunku do 31.12.2018 r.	
	31.12.2018 r.		31.12.2019 r.		osoby	Dynamika 31.12.2018r. = 100
	osoby	udział	osoby	udział		
Ogółem	80 079	100,0%	66 521	100,0%	-13 558	-16,9
18 – 24 lat	8 162	10,2%	6 955	10,5%	-1 207	-14,8
25 – 34 lat	21 559	26,9%	17 292	26,0%	-4 267	-19,8
35 – 44 lat	19 923	24,9%	16 740	25,2%	-3 183	-16,0
45 – 54 lat	15 038	18,8%	12 840	19,3%	-2 198	-14,6
55 – 59 lat	10 051	12,6%	8 030	12,1%	-2 021	-20,1
60 lat i więcej	5 346	6,7%	4 664	7,0%	-682	-12,8

Największy spadek liczby bezrobotnych odnotowano w grupie wiekowej 25 – 34 lata. Mimo to, nadal co czwarty bezrobotny pochodzi właśnie z tej kategorii wiekowej (26,0%).

Analizując strukturę wieku bezrobotnych stwierdzamy, że cały czas notowane jest zróżnicowanie terytorialne. Szczegółowe dane zawarto w tabeli 21.

Tabela 21 Bezrobotni w powiatach i podregionach według struktury wieku, stan 31.12.2019 r.

Podregiony/ powiaty	Liczba bezrobotnych razem		Z tego w wieku - udział bezrobotnych w przedziałach wiekowych											
			18-24		25-34		35-44		45-54		55- 59		60 i więcej	
	liczba	%	liczba	%	liczba	%	liczba	%	liczba	%	liczba	%	liczba	%
PODREGION BIELSKI	9 953	100,0	1082	10,9	2520	25,3	2360	23,7	1987	20,0	1294	13,0	710	7,1
bielski	1 746	100,0	166	9,5	456	26,1	418	23,9	347	19,9	231	13,2	128	7,3
cieszyński	3 073	100,0	384	12,5	801	26,1	719	23,4	576	18,7	360	11,7	233	7,6
żywiecki	3 304	100,0	397	12,0	820	24,8	730	22,1	687	20,8	447	13,5	223	6,7
Bielsko-Biała	1 830	100,0	135	7,4	443	24,2	493	26,9	377	20,6	256	14,0	126	6,9
PODREGION BYTOMSKI	8 688	100,0	946	10,9	2339	26,9	2244	25,8	1633	18,8	998	11,5	528	6,1
lubliniecki	1 455	100,0	196	13,5	410	28,2	330	22,7	290	19,9	154	10,6	75	5,2
tarnogórski	2 483	100,0	302	12,2	659	26,5	652	26,3	428	17,2	308	12,4	134	5,4
Bytom	3 780	100,0	355	9,4	1 005	26,6	989	26,2	732	19,4	451	11,9	248	6,6
Piekary Śląskie	970	100,0	93	9,6	265	27,3	273	28,1	183	18,9	85	8,8	71	7,3
PODREGION CZĘSTOCHOWSKI	9 465	100,0	1050	11,1	2492	26,3	2260	23,9	1815	19,2	1113	11,8	735	7,8
częstochocki	2 678	100,0	320	11,9	694	25,9	615	23,0	527	19,7	308	11,5	214	8,0
kłobucki	2 131	100,0	304	14,3	661	31,0	452	21,2	385	18,1	217	10,2	112	5,3
myszkowski	1 428	100,0	183	12,8	385	27,0	340	23,8	254	17,8	154	10,8	112	7,8
Częstochowa	3 228	100,0	243	7,5	752	23,3	853	26,4	649	20,1	434	13,4	297	9,2
PODREGION GLIWICKI	6 376	100,0	595	9,3	1682	26,4	1531	24,0	1245	19,5	805	12,6	518	8,1
gliwicki	1 355	100,0	148	10,9	371	27,4	300	22,1	284	21,0	150	11,1	102	7,5
Gliwice	2 454	100,0	193	7,9	634	25,8	627	25,6	469	19,1	310	12,6	221	9,0
Zabrze	2 567	100,0	254	9,9	677	26,4	604	23,5	492	19,2	345	13,4	195	7,6
PODREGION KATOWICKI	7 545	100,0	700	9,3	1988	26,3	1937	25,7	1461	19,4	900	11,9	559	7,4
Chorzów	1 377	100,0	102	7,4	363	26,4	353	25,6	275	20,0	178	12,9	106	7,7
Katowice	2 233	100,0	175	7,8	555	24,9	557	24,9	476	21,3	265	11,9	205	9,2
Mysłowice	1 230	100,0	109	8,9	342	27,8	332	27,0	230	18,7	137	11,1	80	6,5
Ruda Śląska	1 151	100,0	155	13,5	317	27,5	277	24,1	203	17,6	131	11,4	68	5,9
Siemianowice Śl.	888	100,0	80	9,0	227	25,6	249	28,0	152	17,1	115	13,0	65	7,3
Świętochłowice	666	100,0	79	11,9	184	27,6	169	25,4	125	18,8	74	11,1	35	5,3
PODREGION RYBNICKI	8 611	100,0	1198	13,9	2375	27,6	2055	23,9	1581	18,4	980	11,4	422	4,9
raciborski	1 638	100,0	175	10,7	506	30,9	361	22,0	290	17,7	219	13,4	87	5,3
rybnicki	851	100,0	124	14,6	241	28,3	176	20,7	157	18,4	109	12,8	44	5,2
wodzisławski	2 316	100,0	368	15,9	600	25,9	539	23,3	437	18,9	251	10,8	121	5,2
Jastrzębie Zdrój	1 461	100,0	218	14,9	397	27,2	339	23,2	313	21,4	137	9,4	57	3,9
Rybnik	1 650	100,0	213	12,9	445	27,0	418	25,3	280	17,0	212	12,8	82	5,0
Żory	695	100,0	100	14,4	186	26,8	222	31,9	104	15,0	52	7,5	31	4,5
PODREGION SOSNOWIECKI	11 872	100,0	944	8,0	2847	24,0	3350	28,2	2385	20,1	1443	12,2	903	7,6
będziński	2 439	100,0	187	7,7	506	20,7	716	29,4	526	21,6	304	12,5	200	8,2
zawierciański	2 358	100,0	220	9,3	617	26,2	619	26,3	460	19,5	269	11,4	173	7,3
Dąbrowa G.	2 144	100,0	151	7,0	518	24,2	644	30,0	402	18,8	258	12,0	171	8,0

Podregiony/ powiaty	Liczba bezrobotnych razem		Z tego w wieku - udział bezrobotnych w przedziałach wiekowych											
			18-24		25-34		35-44		45-54		55- 59		60 i więcej	
	liczba	%	liczba	%	liczba	%	liczba	%	liczba	%	liczba	%	liczba	%
Jaworzno	1 213	100,0	137	11,3	320	26,4	298	24,6	230	19,0	158	13,0	70	5,8
Sosnowiec	3 718	100,0	249	6,7	886	23,8	1 073	28,9	767	20,6	454	12,2	289	7,8
PODREGION TYSKI	4 011	100,0	440	11,0	1049	26,2	1003	25,0	733	18,3	497	12,4	289	7,2
mikołowski	1 129	100,0	141	12,5	309	27,4	275	24,4	214	19,0	120	10,6	70	6,2
pszczyński	1 189	100,0	157	13,2	318	26,7	287	24,1	207	17,4	139	11,7	81	6,8
bieruńsko-łędziński	448	100,0	53	11,8	117	26,1	108	24,1	75	16,7	62	13,8	33	7,4
Tychy	1 245	100,0	89	7,1	305	24,5	333	26,7	237	19,0	176	14,1	105	8,4

4.5 Bezrobotni według poziomu wykształcenia

Na przestrzeni roku struktura wykształcenia bezrobotnych nie uległa znaczącym zmianom. Podobnie jak rok wcześniej, w województwie śląskim ponad połowę zarejestrowanych bezrobotnych stanowią osoby z wykształceniem poniżej średniego.

W 2019 r. nastąpił spadek liczby bezrobotnych we wszystkich kategoriach wyodrębnionych ze względu na poziom wykształcenia. Najwyższą dynamikę spadku odnotowano w grupie osób z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej (-19,6%).

Dokładne dane dotyczące omawianej kwestii zawarto w tabeli 22.

Tabela 22 Liczba bezrobotnych według wykształcenia

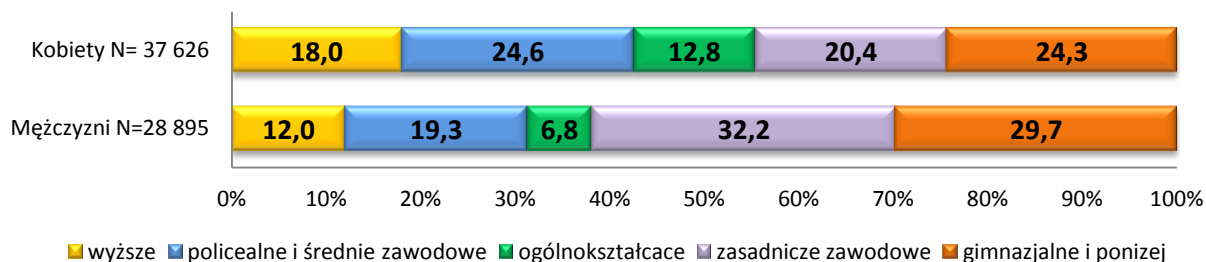
Poziom wykształcenia	31 grudnia 2018 r.		31 grudnia 2019 r.		Spadek liczby bezrobotnych	
	osoby	udział	osoby	udział	w osobach	Dynamika 31.12.2018 r. =100
Ogółem bezrobotni	80 079	100,00%	66 521	100,00	-13 558	-16,9
wyższe	11 932	14,9%	10 217	15,4%	-1 715	-14,4
policealne i średnie zawodowe	17 776	22,2%	14 847	22,3%	-2 929	-16,5
średnie ogólnokształcące	7 990	10,0%	6 783	10,2%	-1 207	-15,1
zasadnicze zawodowe	20 333	25,4%	16 951	25,5%	-3 382	-16,6
gimnazjalne i poniżej	22 048	27,5%	17 723	26,6%	-4 325	-19,6

W województwie śląskim wśród ogółu bezrobotnych z wykształceniem wyższym 24,4% stanowią osoby w wieku poniżej 30 lat (31.12.2019 r.: 2 490 bezrobotnych z wyższym wykształceniem, z przedziału wiekowego od 18 do 29 lat; rok wcześniej odpowiednio 3 224, tj. 27,0%).

Według stanu na 31.12.2019 r. najwyższą liczbę bezrobotnych z wyższym wykształceniem odnotowano w: Częstochowie (763), Sosnowcu (644), Katowicach (530) oraz w Gliwicach (529). Najmniejszą liczbę bezrobotnych tej kategorii notowano w: powiecie rybnickim (89), powiecie bieruńsko – łędzińskim (90) oraz w Świętochłowicach (57). Najwyższy udział osób z wyższym wykształceniem wśród bezrobotnych wystąpił w: Katowicach (23,7%), Częstochowie (23,6%), Bielsku – Białej (23,3%). Z kolei w Bytomiu tylko co dwunasty zarejestrowany legitymował się wykształceniem wyższym (8,0%). Równie niskie udziały obserwowano w Świętochłowicach (8,6%) i Zabrze (9,6%).

Z danych wynika, iż bezrobotne kobiety były lepiej wykształcone od bezrobotnych mężczyzn.

Wykres 13 Bezrobotni według poziomu wykształcenia z podziałem na płeć, stan 31.12.2019 r.

Poziom wykształcenia bezrobotnych jest zmienną wpływającą na czas pozostawania bez pracy. I tak: w końcu 2019 r. wśród osób z wyższym wykształceniem 37,7% pozostawało bez zatrudnienia krótko, do 3 miesięcy (3,8 tys. osób), zaś 18,4% bezrobotnych z tej kategorii szukało pracy od 3 do 6 miesięcy (1,9 tys.). Odsetek długookresowego bezrobocia był wyższy niż w pozostałych grupach wyodrębnionych ze względu na poziom wykształcenia; 28% (2 862 osoby) pozostawało w rejestrach nieprzerwanie ponad 12 miesięcy (w woj. śląskim 31,8% to bezrobotni pozostający w rejestrach ponad 12 miesięcy i więcej).

4.6 Bezrobotni według stażu pracy

Zdecydowana większość bezrobotnych to osoby legitymujące się stażem pracy (według stanu na 31.12.2019 r. – 59 417 osób, tj. 89,3% ogółu). Pozostali – 7 104 osoby, tj. 10,7% ogółu nie posiada doświadczenia zawodowego. W ciągu roku liczba bezrobotnych poprzednio pracujących spadła o 11 234 osoby, natomiast wzrósł ich procentowy udział wśród ogółu (o 1,1 p. proc.; 2018 r. – 70 651, tj. 88,2%). Równocześnie odnotowano znaczną redukcję liczby bezrobotnych bez stażu pracy. W ujęciu rocznym ich liczba obniżyła się o 2 324 osoby, tj. o 24,6%.

Tabela 23 Struktura bezrobotnych według stażu pracy

Staż pracy	Stan na 31.12.2018 r.						Stan na 31.12.2019 r.					
	Ogółem		Kobiety		Mężczyźni		Ogółem		Kobiety		Mężczyźni	
	osoby	udział	osoby	udział	osoby	udział	osoby	udział	osoby	udział	osoby	udział
Do 1 roku	16 728	20,90%	10 828	23,2%	5 900	17,7%	13 981	21,0%	8 858	23,5%	5 123	17,7%
1 – 5 lat	17 751	22,2%	11 179	23,9%	6 572	19,7%	15 312	23,0%	9 336	24,8%	5 976	20,7%
5 – 10 lat	12 289	15,30	7 375	15,8%	4 914	14,8%	10 252	15,4%	5 949	15,8%	4 303	14,9%
10–20 lat	12 279	15,3%	6 352	13,6%	5 927	17,8%	10 420	15,7%	5 195	13,8%	5 225	18,1%
20 –30 lat	8 359	10,4%	3 445	7,4%	4 914	14,7%	6 752	10,2%	2 703	7,2%	4 049	14,0%
30 i więcej	3 245	4,1%	1 159	2,4%	2 086	6,3%	2 700	4,1%	945	2,5%	1 755	6,1%
bez stażu	9 428	11,8%	6 423	13,7%	3 005	9,0%	7 104	10,7%	4 640	12,3%	2 464	8,5%
Ogółem	80 079	100,0%	46 761	100,0%	33 318	100,0%	66 521	100,0%	37 626	100,0%	28 895	100,0%

Od kilku lat wśród bezrobotnych poprzednio pracujących najwięcej osób legitymuje się stażem pracy od jednego do pięciu lat (w końcu grudnia 2019 r. 15,3 tys.). Nadal stosunkowo nieliczna jest zbiorowość bezrobotnych ze stażem pracy powyżej 30 lat. W końcu grudnia 2019 r. do tej kategorii kwalifikował się co dwudziesty czwarty bezrobotny. W ujęciu rocznym również wśród bezrobotnych o najdłuższym stażu pracy odnotowano redukcję liczby zarejestrowanych o 545 osób, tj. – 16,8%. Korelując strukturę bezrobocia według dotychczasowego stażu pracy z płcią bezrobotnych stwierdzamy, że w trzech pierwszych przedziałach (do 10 lat pracy) udział kobiet jest większy niż udział mężczyzn, natomiast w przedziałach powyżej 10 lat pracy większy udział odnotowuje się wśród mężczyzn. Wśród bezrobotnych o najdłuższym stażu pracy dominują panowie. Natomiast kobiet jest więcej wśród bezrobotnych, którzy dotąd nigdy nie pracowali (nie posiadają stażu pracy).

4.7 Bezrobotni według czasu pozostawania bez pracy

Szczególnym aspektem bezrobocia, mającym bezpośredni wpływ na sytuację ekonomiczną interesantów powiatowych urzędów pracy jest czas pozostawania bez zatrudnienia.

Według stanu na 31.12.2019 r. w województwie śląskim tylko co siódmy zaewidencjonowany pozostawał w rejestrach w okresie krótszym niż jeden miesiąc (13,7%; 9,1 tys. osób). Ponad połowa szukała zatrudnienia w okresie od 1 do 12 miesięcy - 54,5% (2018 r. - 51,8%). W ujęciu rocznym spadł udział bezrobotnych pozostających w rejestrach nieprzerwanie od 12 do 24 miesięcy⁷ (- 1,8 p. proc.). Równocześnie spadł odsetek bezrobotnych pozostających w rejestrach nieprzerwanie przez 2 lata i dłużej (- 2,9 p. proc.). Najwyższy udział w ogólnej liczbie bezrobotnych odnotowano w grupie osób pozostających bez pracy w okresie 1 – 3 miesiące (22,5%).

W końcu 2019 r. w województwie śląskim zarejestrowanych było 12,7 tys. osób chronicznie bezrobotnych. Dane liczbowe, umożliwiające analizę zmian w ujęciu rocznym, zawarto w tabeli 24.

Tabela 24 Struktura bezrobocia według płci i czasu pozostawania bez pracy

Czas pozostawania bez pracy	31.12.2018 r.						31.12.2019 r.					
	Ogółem	% w ogółem	Kobiety	% wśród kobiet	Mężczyźni	% wśród mężczyzn	Ogółem	% w ogółem	Kobiety	% wśród kobiet	Mężczyźni	% wśród mężczyzn
do 1 m - ca	9 367	11,7	4 518	9,7	4 849	14,6	9 125	13,7	4 210	11,2	4 915	17,0
1 – 3 m-cy.	17 202	21,5	9 158	19,6	8 044	24,1	14 960	22,5	7 661	20,4	7 299	25,3
3 – 6 m-cy	12 461	15,5	7 295	15,6	5 166	15,5	11 221	16,9	6 422	17,1	4 799	16,6
6 – 12 m-cy	11 829	14,8	7 090	15,2	4 739	14,2	10 030	15,1	6 017	16,0	4 013	13,9
12 – 24 m-cy.	11 670	14,6	7 554	16,1	4 116	12,4	8 519	12,8	5 469	14,5	3 050	10,6
pow. 24 m-cy	17 550	21,9	11 146	23,8	6 404	19,2	12 666	19,0	7 847	20,9	4 819	16,7
Ogółem	80 079	100,0	46 761	100,0	33 318	100,0	66 521	100,0	37 626	100,0	28 895	100,0

Długookresowe bezrobocie sprawia, że dezaktualizują się kwalifikacje i umiejętności zawodowe osób pozostających bez pracy, biorąc pod uwagę np. postęp technologiczny. Jednym z najważniejszych elementów przeciwdziałania długoterminowemu bezrobociu jest jak najszybsza aktywizacja zawodowa osób pozostających w rejestrach urzędów pracy.

Tabela 25 Bezrobotni w województwie śląskim według czasu pozostawania bez pracy

Czas pozostawania bez pracy	Zarejestrowani stan w końcu roku		Spadek w stosunku do 2018 r.	
	2018 r.	2019 r.	w osobach	dynamika 2018 r. = 100
do 1 miesiąca	9 367	9 125	-242	-2,6
1 - 3 miesięcy	17 202	14 960	-2 242	-13,0
3 - 6 miesięcy	12 461	11 221	-1 240	-10,0
6 - 12 miesięcy	11 829	10 030	-1 799	-15,2
12 - 24 miesięcy	11 670	8 519	-3 151	-27,0
powyżej 24 miesięcy	17 550	12 666	-4 884	-27,8
Ogółem	80 079	66 521	-13 558	-16,9

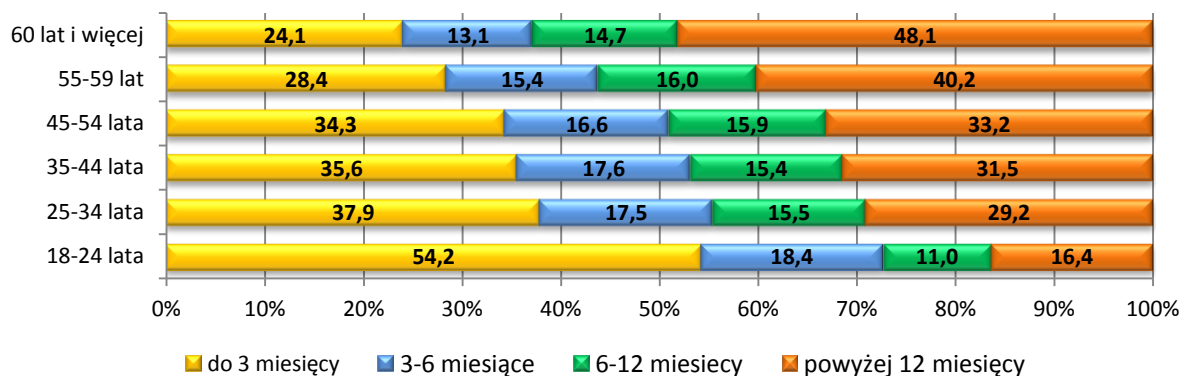
⁷ Osoby pozostające bez zatrudnienia nieprzerwanie ponad 12 miesięcy klasyfikowane są jako długookresowo (długoterminowo) bezrobotne. Statystyka bezrobocia rejestrowanego identyfikuje także osoby, które pozostają bez pracy przez 12 miesięcy na przestrzeni ostatnich 24 miesięcy. Zgodnie z ustawą o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy nazywane są osobami długotrwale bezrobotnymi, i należą do osób „będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy”. W praktyce „długotrwale bezrobotny” może przeplatać okresy krótkotrwałej pracy zawodowej oraz bezrobocia. Zbiorowość długotrwale bezrobotnych opisana została w dalszej części analizy.

Na podstawie danych zawartych w załączniku nr 1 do sprawozdania o rynku pracy MRPiPS-01 jest możliwość zbadania, czy istnieje związek między niektórymi cechami struktury zarejestrowanych bezrobotnych (np. wiek, wykształcenie, płeć) a długością czasu pozostawania bez pracy. W celu analizy, wyodrębniono grupę długookresowo bezrobotnych, tj. osoby pozostające bez zatrudnienia nieprzerwanie przez okres powyżej 12 miesięcy.

W końcu grudnia 2019 r. do kategorii tej kwalifikowało się w województwie śląskim 21 185 osób (w tym 8 519 osób pozostawało w rejestrach nieprzerwanie przez okres od 12 do 24 miesięcy, zaś 12 666 osób nieprzerwanie powyżej 24 miesięcy).

Wiek bezrobotnych miał wpływ na długość czasu pozostawania bez pracy. W młodszych przedziałach wiekowych problem długookresowego bezrobocia jest mniej widoczny.

Wykres 14 Wiek bezrobotnych a czas pozostawania bez pracy, stan 31.12.2019 r. (dane w %)

Kolejną zmienną – dotychczasowy staż pracy w pewnym stopniu związany jest także z wiekiem bezrobotnych. Jest oczywiste, że bezrobotni z najmłodszych przedziałów wiekowych nie mogli jeszcze nabyć długiego stażu pracy. Bezrobotni o relatywnie krótkim stażu pracy krócej pozostają w rejestrach urzędów pracy, są mniej zagrożeni długookresowym bezrobociem.

Jeżeli chodzi o wykształcenie, to bezrobotni z wykształceniem wyższym rzadziej zagrożeni są długookresowym bezrobociem.

4.8 Bezrobotni w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki

Bezrobotni absolwenci (czyli bezrobotni w okresie do 12 miesięcy od ukończenia nauki) to według stanu na koniec grudnia 2019 r. 2 193 osoby, tj. 3,3% ogółu zarejestrowanych (31.12.2018 r. – 3,0%). W stosunku do 2018 r. liczebność tej kategorii spadła o 184 osoby, tj. o 7,7%. Wśród bezrobotnych absolwentów dominowały kobiety – 56,5% (2018 r. - 59,4%).

Należy zauważyć, iż bezrobocie absolwentów cechuje sezonowość. Liczba zarejestrowanych znacząco spada w miesiącach wiosenno – letnich, gdyż część zaewidencjonowanych traci wtedy status absolwenta.

Tabela 26 Bezrobotni w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki, stan 31.12.

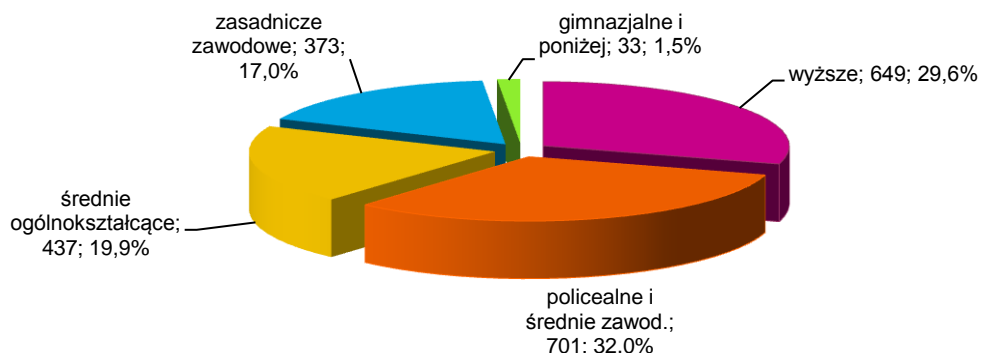
miesiąc/rok	2018 r.		2019 r.	
	Osoby	Udział wśród ogółu	Osoby	Udział wśród ogółu
styczeń	2 971	3,0%	2 678	3,2%
luty	2 976	3,0%	2 611	3,1%
marzec	2 702	2,8%	2 361	2,9%
kwiecień	1 589	1,7%	1 359	1,7%
maj	1 718	2,0%	1 530	2,0%
czerwiec	1 276	1,5%	1 149	1,6%
lipiec	1 427	1,7%	1 238	1,8%
sierpień	1 687	2,0%	1 453	2,1%
wrzesień	2 263	2,8%	2 085	3,1%
październik	2 590	3,3%	2 252	3,5%
listopad	2 490	3,1%	2 282	3,4%
grudzień	2 377	3,0%	2 193	3,3%

Według stanu na 31.12.2019 r. najwięcej bezrobotnych absolwentów zarejestrowanych było w powiecie wodzisławskim (145 osób, co stanowiło 6,3% ogółu zarejestrowanych w tym powiecie), żywieckim (128 osób, 3,9%) oraz cieszyńskim (114 osób, 3,7%). Najmniej osób tej kategorii zaewidencjonowanych było w Chorzowie (8 osób, 0,6%).

Statystyka bezrobocia rejestrowanego umożliwia szczegółową analizę danych dotyczących struktury wykształcenia zarejestrowanych absolwentów.

Okazuje się, że zdecydowana większość bezrobotnych w okresie do 12 miesięcy od ukończenia nauki legitymuje się wykształceniem wyższym i średnim (zawodowym lub ogólnokształcącym). Tylko sporadycznie w rejestrach pozostają absolwenci gimnazjów lub szkół podstawowych, co wynika przede wszystkim z obowiązku kontynuowania nauki szkolnej do 18 roku życia. Ponadto część młodzieży, po ukończeniu szkoły zasadniczej, decyduje się na kontynuowanie nauki.

Wykres 15 Bezrobotni absolwenci szkół według poziomu wykształcenia, stan 31.12.2019 r.

W końcu grudnia 2019 r. bezrobotni absolwenci zarejestrowani w śląskich powiatowych urzędach pracy najczęściej reprezentowali następujące zawody: fryzjerzy, sprzedawcy, kucharze, technicy informatycy i mechanicy pojazdów samochodowych.

Tabela 27 Ranking zawodów i specjalności, w których zarejestrowanych było, co najmniej 20 absolwentów; według stanu 31.12.2019 r.

Kod zawodu	Nazwa zawodu/specjalności	Bezrobotni w okresie do 12 miesięcy od ukończenia nauki (absolwenci)					
		Napływ absolwentów od stycznia do grudnia		Wzrost/spadek w stosunku do 2018 r.	Liczba absolwentów wg stanu na 31.12.		Wzrost/spadek liczby absolwentów w stosunku do 31.12.2018 r.
		2018 r.	2019 r.		2018 r.	2019 r.	
Ogółem		12 397	10 353	-2 044	2 377	2 193	-184
z tego zawody, w których na koniec grudnia 2019 r. było zarejestrowanych ponad 20 absolwentów							
514101	Fryzjer	409	408	-1	74	111	37
522301	Sprzedawca	411	329	-82	87	70	-17
512001	Kucharz	235	178	-57	57	55	-2
351203	Technik informatyk	234	188	-46	52	50	-2
723103	Mechanik pojazdów samochodowych	221	186	-35	42	39	-3
333107	Technik logistyk	158	137	-21	32	32	0
343404	Technik żywienia i usług gastronomicznych	223	160	-63	53	32	-21
331403	Technik ekonomista	242	199	-43	38	29	-9
311513	Technik pojazdów samochodowych	133	128	-5	36	26	-10
751201	Cukiernik	99	72	-27	25	25	0
422402	Technik hotelarstwa	169	121	-48	37	24	-13
712905	Monter zabudowy i robót wykończeniowych budownictwie	76	78	2	18	24	6
311204	Technik budownictwa	102	95	-7	13	22	9

W 2019 r. wśród bezrobotnych absolwentów dominują osoby młode, poniżej 25 roku życia (78,9%, w 2018 r. – 77,2%).

Niemal połowa absolwentów to osoby bez stażu pracy (48,9%; w 2018 r. - 51,3%) pozostające bez pracy krótko od 1 do 3 miesięcy (46,5%; w 2018 r. – 48,2%).

Struktura bezrobocia absolwentów według wykształcenia, stażu pracy, wieku i czasu pozostawania bez pracy była zbliżona (szczegółowe dane w tabeli 28).

Tabela 28 Struktura bezrobotnych w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki

Wyszczególnienie		Liczba bezrobotnych ogółem	Bezrobotni w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki razem	Liczba bezrobotnych ogółem	Bezrobotni w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki razem
			31.12.2018 r.		31.12.2019 r.
czas pozostawania bez pracy w miesiącach	do 1 miesiąca	9 367	525	9 125	531
	1 – 3 miesięcy	17 202	1 145	14 960	1 019
	3 – 6 miesięcy	12 461	579	11 221	511
	6 – 12 miesięcy	11 829	128	10 030	132
	12 – 24 miesięcy	11 670	x	8 519	x
	powyżej 24 miesięcy	17 550	x	12 666	x
wiek	18 - 24 lat	8 162	1 835	6 955	1 730
	25 - 34 lat	21 559	453	17 292	377
	35 - 44 lat	19 923	59	16 740	55
	45 - 54 lat	15 038	28	12 840	26
	55 - 59 lat	10 051	2	8 030	5
	60 lat i więcej	5 346	0	4 664	0
wykształcenie	wyższe	11 932	833	10 217	649
	policealne i średnie zawodowe	17 776	779	14 847	701
	średnie ogólnokształcące	7 990	390	6 783	437
	zasadnicze zawodowe	20 333	339	16 951	373
	gimnazjalne i poniżej	22 048	36	17 723	33
staż pracy ogółem	do 1 roku	16 728	723	13 981	658
	1 do 5 lat	17 751	344	15 312	394
	5 do 10 lat	12 289	50	10 252	38
	10 do 20 lat	12 279	31	10 420	22
	20 do 30 lat	8 359	7	6 752	8
	30 lat i więcej	3 245	3	2 700	1
	bez stażu	9 428	1 219	7 104	1072
Ogółem województwo śląskie		80 079	2 377	66 521	2 193

4.9 Bezrobotni według grup zawodów i specjalności

Wszyscy bezrobotni zarejestrowani w powiatowych urzędach pracy przyporządkowywani są do odpowiedniej grupy zawodowej, zgodnie z obowiązującą Klasyfikacją Zawodów i Specjalności. Według stanu na koniec grudnia 2019 r. zdecydowana większość zarejestrowanych bezrobotnych posiadała określony zawód/specjalność – 57 773 osoby, tj. 86,8% (2018 r. - 69,4 tys. osób tj. 86,6%). Z kolei 8,7 tys. osób tj. 13,2% ogółu zaewidencjonowanych bezrobotnych zostało zakwalifikowanych do grupy bezrobotnych *bez zawodu* (2018 r. – 10,7 tys. osób, tj. 13,4%).

Według Klasyfikacji Zawodów i Specjalności najbardziej zagregowany podział obejmuje 10 grup zawodowych tzw. grup wielkich. Poziom bezrobocia w województwie śląskim na dzień 31.12.2019 r. na poziomie grup wielkich zawodów prezentuje tabela 29.

Tabela 29 Liczba bezrobotnych według grup zawodów

Kod grupy zawodów	Nazwa grupy zawodów	Bezrobotni zarejestrowani - stan na 31.12.2019 r.	
		ogółem	kobiety
–	BEZ ZAWODU	8 748	5 655
0	SIŁY ZBROJNE	24	1
1	PRZEDSTAWICIELE WŁADZ PUBLICZNYCH, WYŻSI URZĘDNICY	925	461
2	SPECJALIŚCI	6 471	4 215
3	TECHNICY I INNY ŚREDNI PERSONEL	7 466	4 390
4	PRACOWNICY BIUROWI	4 106	3 005
5	PRACOWNICY USŁUG I SPRZEDAWCY	14 180	11 790
6	ROLNICY, OGRODNICY, LEŚNICY I RYBACY	680	455
7	ROBOTNICY PRZEMYSŁOWI I RZEMIEŚLNICY	12 826	3 159
8	OPERATORZY I MONTERZY MASZYN I URZĄDZEŃ	4 260	1 111
9	PRACOWNICY WYKONUJĄCY PRACE PROSTE	6 835	3 384
Razem województwo śląskie		66 521	37 626

Struktura bezrobocia według kwalifikacji zawodowych w układzie grup wielkich wskazuje, iż w populacji bezrobotnych najczęściej reprezentowane są osoby posiadające zawody z grupy wielkiej „5”, tj. *Pracownicy usług i sprzedawcy* – 21,3% ogółu zarejestrowanych (2018 r. - 21,5%). W tej grupie, podobnie jak w 2018 r., wśród pozostających bez pracy najwięcej było bezrobotnych w następujących zawodach i specjalnościach⁸:

- sprzedawcy – 6 547 osób (46,2% grupy wielkiej „5”),
- kucharze – 1 495 osób (10,5%),
- fryzjerzy – 1 031 osób (7,3%),
- robotnicy gospodarczy – 954 osoby (6,7%),
- kelnerzy – 481 osób (3,4%),
- kasjerzy handlowi – 430 osób (3,0%),
- doradcy klienta – 423 osoby (3,0%).

Z wyżej wymienionych zawodów i specjalności pochodziło 80% bezrobotnych zakwalifikowanych do grupy wielkiej „5” (11 361 osób; 80,1%).

Drugą najliczniejszą zbiorowość bezrobotnych stanowiły osoby posiadające kwalifikacje zawodowe należące do grupy wielkiej „7”, tj. *Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy*, stanowiące 19,3% ogółu (2018 r. – 19,1%). Jest to dość zróżnicowana kategoria, w której najliczniejsze zawody i specjalności to:

- ślusarze – 1 295 osób (10,1% ogółu bezrobotnych z grupy wielkiej „7”),
- krawcy – 843 osoby (6,6%),
- murarze – 797 osób (6,2%),
- cukiernicy – 619 osób (4,8%),
- mechanicy pojazdów samochodowych – 509 osób (4,0%),
- piekarze – 397 osób (3,1%),
- stolarze – 359 osób (2,8%),
- tokarze w metalu – 309 osób (2,4%),
- szwaczki ręczne – 295 osób (2,3%),
- mechanicy samochodów osobowych – 289 osób (2,3%),
- elektromonterzy (elektrycy) zakładowi – 286 osób (2,2%),
- malarze budowlani – 259 osób (2,0%),
- mechanicy maszyn i urządzeń przemysłowych – 204 osoby (1,6%).

⁸ W Klasyfikacji Zawodów i Specjalności (na poziomie najbardziej zagregowanym wyróżniamy 10 wielkich grup zawodowych. Na kolejnym, drugim szczeblu wyróżniamy duże grupy zawodowe. Bardziej szczegółowo dzielimy zawody na grupy średnie (poziom III) oraz grupy elementarne (poziom IV). Dla potrzeb analitycznych najczęściej korzystamy z zawodów zagregowanych na poziomie grup elementarnych. Możliwa jest też analiza na poziomie zawodów i specjalności (poziom V – kod sześciocyfrowy).

Z wyżej wymienionych zawodów i specjalności pochodziła ponad połowa bezrobotnych zakwalifikowanych do grupy wielkiej „7” (50,4%).

Trzecia pod względem liczebności wielka grupa zawodowa to bezrobotni sklasyfikowani jako *Technicy i inny średni personel*. Bezrobotni z tej grupy stanowili 11,2% ogółu zaewidencjonowanych w województwie śląskim (2018 r. – 11,0%). Wśród zarejestrowanych techników niemal połowa (48,0%) reprezentowała następujące zawody/specjalności:

- technicy ekonomiści – 818 osób (11,0% ogółu bezrobotnych z grupy wielkiej „3”),
- technicy mechanicy – 491 osób (6,6%),
- przedstawiciele handlowi – 331 osób (4,4%),
- technicy administracji – 316 osób (4,2%),
- technicy informatycy – 288 osób (3,9%),
- technicy budownictwa – 278 osób (3,7%),
- technicy żywienia i gospodarstwa domowego – 264 osoby (3,5%),
- księgowi – 254 osoby (3,4%),
- technicy elektrycy – 198 osób (2,7%),
- technicy elektronicy – 190 osób (2,5%),
- operatorzy zautomatyzowanej linii produkcyjnej – 159 osób (2,1%).

Nie można również pominąć grupy wielkiej *Pracownicy przy pracach prostych* (grupa wielka „9”), której członkowie stanowili 10,3% ogółu (2018 r. – 10,4%). Grupę osób o niskich kwalifikacjach zawodowych najliczniej reprezentowały następujące zawody/specjalności stanowiące 68,2%:

- pomocniczy robotnicy budowlani – 1 311 osób (19,2% ogółu bezrobotnych z grupy wielkiej „9”),
- sprzątaczk biurowe – 855 osób (12,5%),
- pomocniczy robotnicy w przemyśle przetwórczym – 579 osób (8,5%),
- pakowacze ręczni – 480 osób (7,0%),
- pomoce kuchenne – 356 osób (5,2%),
- pozostali robotnicy wykonujący prace proste w przemyśle – 289 osób (4,2%),
- pozostali pracownicy wykonujący prace proste gdzie indziej niesklasyfikowani – 249 osób (3,6%),
- dozorczy – 185 osób (2,7%),
- salowe – 178 osób (2,6%),
- robotnicy magazynowi – 178 osób (2,6%).

W końcu grudnia 2019 r. bezrobotni o wysokich kwalifikacjach zawodowych, sklasyfikowani w grupie wielkiej „2” tj. *Specjaliści* stanowili 9,6% ogółu. W grupie zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy specjalistów najliczniej reprezentowani byli:

- specjaliści ds. marketingu i handlu – 286 osób (15,2% ogółu bezrobotnych z grupy wielkiej „2”),
- ekonomiści – 268 osób (14,2%),
- pedagodzy – 268 osób (14,2%),
- specjaliści administracji publicznej – 202 osoby (10,7%),
- pozostali specjaliści ds. zarządzania i organizacji – 189 osób (10,0%),
- specjaliści do spraw sprzedaży – 188 osób (10,0%),
- specjaliści ds. organizacji usług gastronomicznych, hotelarskich i turystycznych – 166 osób (8,8%),
- pielęgniarki – 113 osób (6,0%),
- specjaliści do spraw logistyki – 106 osób (5,6%),
- fizjoterapeuci – 100 osób (5,3%).

Przedstawiciele wyżej wymienionych grup zawodów i specjalności to jedna trzecia ogółu „specjalistów” zarejestrowanych, jako bezrobotni w województwie śląskim (29,1%).

Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń (grupa wielka 8) stanowili 6,4% ogółu bezrobotnych (2018 r. – 6,3%). W grupie wielkiej „8” ponad połowę (51,0%) stanowili bezrobotni zakwalifikowani do następujących zawodów i specjalności:

- górnicy eksploatacji podziemnej – 718 osób (16,9% ogółu bezrobotnych z grupy wielkiej „8”),
- kierowcy samochodu ciężarowego – 319 osób (7,5%),
- pozostali operatorzy innych maszyn i urządzeń gdzie indziej niesklasyfikowani – 319 osób (7,5%),
- kierowcy samochodu osobowego – 245 osób (5,8%),

- pozostali monterzy gdzie indziej niesklasyfikowani – 201 osób (4,7%),
- kierowcy samochodu dostawczego – 136 osób (3,2%),
- kierowcy operator wózków jezdniowych – 122 osoby (2,9%),
- monterzy podzespołów i zespołów elektronicznych – 112 osób (2,6%).

Kolejna grupa wielka pozostających w ewidencji bezrobotnych to *Pracownicy biurowi*, którzy stanowili 6,2% ogółu bezrobotnych (2018 r. – 6,3%). Wśród zakwalifikowanych do grupy wielkiej „4”, zdecydowana większość (73,9%) należała do siedmiu zawodów/specjalności:

- pozostali pracownicy obsługi biurowej – 930 osób (22,6% ogółu bezrobotnych z grupy wielkiej „4”),
- magazynierzy – 834 osoby (20,3%),
- technicy prac biurowych – 736 osób (17,9%),
- technicy hotelarstwa – 186 osób (4,5)
- technicy obsługi turystycznej – 124 osoby (3,0%),
- sekretarki – 123 osoby (3,0%),
- recepcjoniści – 100 osób (2,4%).

Grupa wielka *Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy* stanowiła, tak samo jak rok wcześniej, 1,4% ogółu bezrobotnych. Z uwagi na industrialny charakter województwa, stosunkowo nieliczna była również grupa wielka „6” *Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy*, w której zarejestrowani stanowili tylko 1,0% ogółu bezrobotnych (2018 r. - 1,1%). Jak zwykle najmniej bezrobotnych należało do wielkiej grupy zawodów *Siły zbrojne* (24 osoby).

Poniżej przedstawiono tabelę prezentującą zawody i specjalności, w których zarejestrowanych było co najmniej 500 bezrobotnych. Na czele rankingu według liczby bezrobotnych w końcu 2019 r. (podobnie jak w latach poprzednich) znalazły się osoby posiadające zawody robotnicze i rzemieślnicze.

Tabela 30 Ranking zawodów i specjalności o największej liczbie bezrobotnych

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu i specjalności	Liczba bezrobotnych - stan 31.12.2019 r.	Udział w liczbie bezrobotnych N=66 521
1	522301	Sprzedawca	6 547	9,8%
2	512001	Kucharz	1 495	2,2%
3	931301	Pomocniczy robotnik budowlany	1 311	2,0%
4	722204	Ślusarz	1 295	1,9%
5	514101	Fryzjer	1 031	1,5%
6	515303	Robotnik gospodarczy	954	1,4%
7	411090	Pozostali pracownicy obsługi biurowej	930	1,4%
8	911207	Sprzątaczką biurowa	855	1,3%
9	753105	Krawiec	843	1,3%
10	432103	Magazynier	834	1,3%
11	331403	Technik ekonomista	818	1,2%
12	711202	Murarz	797	1,2%
13	411004	Technik prac biurowych	736	1,1%
14	811101	Górnik eksploatacji podziemnej	718	1,1%
15	751201	Cukiernik	619	0,9%
16	932911	Pomocniczy robotnik w przemyśle przetw.	579	0,9%
17	723103	Mechanik pojazdów samochodowych	509	0,8%
Razem			20 871	31,4%

Łącznie bezrobotni posiadający zawody i specjalności wymienione w powyższej tabeli, tj. 20,9 tys. osób stanowili niemal jedną trzecią ogółu zarejestrowanych oraz ponad jedną trzecią bezrobotnych posiadających zawód/specjalność (31,4%). Warto zwrócić uwagę na fakt, że prawie jedna czwarta bezrobotnych zarejestrowanych w województwie śląskim posiada zawód mieszczący się na pierwszych dziewięciu pozycjach rankingu (15 261 bezrobotnych, tj. 22,9% ogółu).

W zestawieniu osób bezrobotnych niezmiennie od kilku lat pierwsze miejsce pod względem liczebności zajmuje zawód sprzedawcy: 6,5 tys. osób, tj. 9,8% całej populacji bezrobotnych (2018 r. - 10,2%).

4.10 Bezrobotni poprzednio pracujący według sekcji PKD

Statystyka rynku pracy według PKD określa przynależność ostatniego pracodawcy osoby bezrobotnej do odpowiedniej sekcji działalności i sektora własności. W 2019 r. w populacji bezrobotnych województwa śląskiego dominowały osoby, które pracowały przed zarejestrowaniem się w urzędach pracy. Populacja ta na koniec grudnia 2019 r. wynosiła 59 417, tj. 89,3% ogółu bezrobotnych (w 2018 r. 70 651 osób, tj. 88,2%).

Analiza wykazuje, iż większość zarejestrowanych bezrobotnych pracowała poprzednio w zakładach należących do pięciu sekcji PKD: *handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów mechanicznych, włączając motocykle* (18,4% poprzednio pracujących; 2018 r. – 18,6%), *przetwórstwo przemysłowe* (17,7%; 2018 r. – 17,5%), *budownictwo* (9,0%; 2018 r. – 9,3%), *działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca* (8,8%; 2018 r. - 8,6%) oraz *pozostała działalność usługowa* (7,2%; 2018 r. - 8,0%). Łącznie w zakładach pracy z wymienionych sekcji pracowało 61,1% wszystkich bezrobotnych ze stażem pracy (2018 r. – 62,0%). Bezrobotni poprzednio pracujący zaklasyfikowani do *działalności niezidentyfikowanej* to 13,6%, co oznacza, że pracownikom powiatowych urzędów pracy nie udało określić się sekcji PKD w której działał ostatni pracodawca bezrobotnego (2018 r. – 12,8%). W końcu 2019 r. liczba zarejestrowanych bezrobotnych poprzednio pracujących u pracodawców sektora prywatnego wynosiła 45 664 osoby. Stanowiło to 88,9% wszystkich bezrobotnych poprzednio pracujących, co do których udało się ustalić rodzaj pracodawcy, tj. 51 362 osoby (2018 r. – 87,9%). Natomiast w przedsiębiorstwach z sektora publicznego poprzednio zatrudnionych było 5 698 osób (2018 r. – 7 459 osób).

Tabela 31 Poziom bezrobocie wśród poprzednio pracujących według sekcji PKD, stan 31.12.2019 r.

Sekcje PKD	Zarejestrowani bezrobotni				
	ogółem	kobiety	pracujący poprzednio:		ze zwolnień dotyczących zakładu pracy
			w sektorze publicznym	w sektorze prywatnym	
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	556	248	96	460	26
Górnictwo i wydobywanie	515	83	159	356	27
Przetwórstwo przemysłowe	10 545	5 398	425	10 120	704
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	155	46	30	125	37
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	809	277	239	570	21
Budownictwo	5 355	970	220	5 135	202
Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów mechanicznych, włączając motocykle	10 943	7 681	410	10 533	820
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	1 958	1 606	79	1 879	82
Transport, gospodarka magazynowa	1 799	684	268	1 531	104
Informacja i komunikacja	504	268	22	482	59
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	892	703	80	812	105
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	723	389	155	568	31
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	1 776	1 012	106	1 670	88
Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	5 201	3 044	227	4 974	74
Administracja publiczna obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenie społeczne	1 536	722	1 070	466	20
Edukacja	1 459	1 114	711	748	62
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	1 770	1 447	754	1 016	40
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	575	348	218	357	18
Pozostała działalność usługowa	4 275	2 673	422	3 853	182

Sekcje PKD	Zarejestrowani bezrobotni				
	ogółem	kobiety	pracujący poprzednio:		ze zwolnień dotyczących zakładu pracy
			w sektorze publicznym	w sektorze prywatnym	
Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	9	7	0	9	0
Organizacje i zespoły eksterytorialne	7	6	7	0	0
Działalność niezidentyfikowana	8 055	4 260	x	x	246
Razem	59 417	32 986	5 698	45 664	2 948

Według stanu na 31.12.2019 r. wśród ogółu kobiet zarejestrowanych w urzędach pracy, 87,7% (32 986 pań) stanowiły te, które pracowały przed nabyciem statusu osoby bezrobotnej (w końcu 2018 r. było to 40 338 pań, tj. 86,3%).

Większość bezrobotnych kobiet poprzednio pracujących (61,9%) zatrudniona była przez pracodawców zakwalifikowanych do pięciu sekcji PKD: *handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów mechanicznych, włączając motocykle* – 7,6 tys. osób, tj. 23,3% bezrobotnych kobiet poprzednio pracujących (2018 r. - 23,8%), *przetwórstwo przemysłowe* – 5,4 tys. osób, tj. 16,4% (2018 r. - 16,3%), *działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca* – 3,0 tys. osób, tj. 9,2% (2018 r. - 9,0%), *pozostała działalność usługowa* – 2,7 tys. osób, tj. 8,1% (2018 r. - 8,7%) oraz *działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi* – 1,6 tys. osób, tj. 4,9% (2018 r. - 4,7%).

5. Bezrobotni w szczególnej sytuacji na rynku pracy

Zgodnie z art. 49 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, do kategorii osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy zaliczamy:

- bezrobotnych do 30 roku życia,
- bezrobotnych długotrwale;
- bezrobotnych powyżej 50 roku życia;
- bezrobotnych korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej;
- bezrobotnych posiadających co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia;
- bezrobotnych posiadających co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia;
- bezrobotnych niepełnosprawnych.

Według stanu na koniec grudnia 2019 r. w rejestrach pozostawało 52 837 osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy. Stanowiły one 79,4% wszystkich bezrobotnych w województwie śląskim (w tym 30 873 kobiety, które stanowiły 58,4% ogółu osób bezrobotnych z tej grupy). Z omawianej populacji osób tylko niewielki odsetek posiadał prawo do pobierania zasiłku – 13,5%.

Tabela 32 Liczba zarejestrowanych osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy, stan w końcu miesiąca

miesiąc/rok	2018 r.	2019 r.
styczeń	81 164	68 515
luty	80 762	68 188
marzec	78 021	66 045
kwiecień	74 850	62 932
maj	72 098	60 809
czerwiec	69 449	58 586
lipiec	67 987	56 796
sierpień	67 441	55 581
wrzesień	66 503	54 522
październik	65 214	52 895
listopad	65 082	52 778
grudzień	65 546	52 837

W końcu grudnia 2019 r. najwięcej osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy zarejestrowanych było w: Bytomiu (3,1 tys. osób), Sosnowcu (2,8 tys.) oraz powiecie żywieckim (2,7 tys. osób). Natomiast najmniej zaewidencjonowanych było w powiatach: bieruńsko - lędzińskim (352 osoby), Żorach (480 osób) oraz Świętochłowicach (539 osób).

Udział osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy wśród ogółu bezrobotnych wahał się od 69,1% w Żorach do 86,9% w powiecie lublinieckim.

5.1 Bezrobotni poniżej 30 roku życia, w tym bezrobotni do 25 roku życia

Do bezrobotnych w wieku poniżej 30 lat (od 18 do 29 lat) zaliczane są osoby, które do dnia zastosowania wobec nich usług lub instrumentów rynku pracy nie ukończyły 30 roku życia. Z danych statystycznych wynika, że według stanu na 31.12.2019 r. zbiorowość bezrobotnych poniżej 30 roku życia liczyła w województwie śląskim 15,2 tys. osób, co stanowiło 22,8% wszystkich osób zarejestrowanych (bezrobotni ogółem – 66 521 osób). W ujęciu rocznym liczba bezrobotnych w wieku od 18 do 29 lat obniżyła się o 3 253 osoby (tj. o 17,7%). Dokładne dane zawarto w tabeli 33.

Tabela 33 Bezrobotni poniżej 30 roku życia, stan w końcu miesiąca

Rok/miesiąc	2018 r.		2019 r.	
	osoby	% udział w liczbie bezrobotnych ogółem	osoby	% udział w liczbie bezrobotnych ogółem
styczeń	22 928	23,2	19 863	23,4
luty	23 040	23,4	19 928	23,5
marzec	22 036	23,2	18 937	23,0
kwiecień	20 732	22,8	17 444	22,3
maj	19 816	22,7	16 763	22,2
czerwiec	18 941	22,5	16 053	22,2
lipiec	18 727	22,6	15 941	22,6
sierpień	18 932	23,0	15 778	22,7
wrzesień	19 103	23,6	16 072	23,7
październik	18 804	23,7	15 688	23,7
listopad	18 720	23,5	15 645	23,6
grudzień	18 419	23,0	15 166	22,8

W subpopulacji bezrobotnych poniżej 30 roku życia znalazło się 10 321 kobiet (68,1% ogółu bezrobotnych z tego przedziału wiekowego; rok wcześniej odpowiednio 12 970 osób, tj. 70,4%).

W końcu grudnia 2019 r. najwięcej bezrobotnych opisywanej kategorii zarejestrowanych było w: Bytomiu (827 osób), powiecie żywieckim (816 osób) oraz powiecie cieszyńskim (774 osoby). Z kolei najmniej osób tej kategorii pochodziło z: powiatu bieruńsko – lędzińskiego (104 osoby), Świętochłowic (173 osoby) oraz Siemianowic Śl. (178 osób).

Czas poszukiwania pracy wpływa na szanse bezrobotnych na szybko zmieniającym się rynku pracy. Wśród bezrobotnych poniżej 30 roku życia relatywnie niski był odsetek chronicznie bezrobotnych. Osoby pozostające bez pracy nieprzerwanie ponad 24 miesiące stanowiły 10,0% (1 513 osób). W opisywanej subpopulacji zdecydowana większość pozostawała w rejestrach urzędów pracy krótko, w okresie do 6 miesięcy (64,9%, tj. 9 845 osób).

Wśród bezrobotnych poniżej 30 roku możemy wyróżnić podkategorie osób pozostających bez pracy, w wieku do 25 lat.

Według stanu na 31.12.2019 r. liczebność tej zbiorowości wynosiła w województwie śląskim 6 955 osób, co stanowiło 10,5% ogółu zarejestrowanych (rok wcześniej ten udział był nieznacznie niższy i wynosił 10,2%). W ujęciu rocznym liczba bezrobotnych w wieku od 18 do 24 lat spadła o 1,2 tys. osób, tj. o 14,8%.

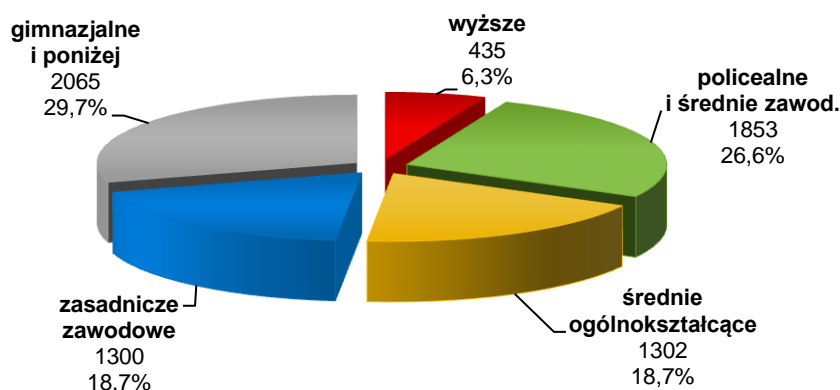
Tabela 34 Bezrobotni poniżej 25 roku życia, stan w końcu miesiąca

Rok/miesiąc	2018 r.		2019 r.	
	osoby	% udział w liczbie bezrobotnych ogółem	osoby	% udział w liczbie bezrobotnych ogółem
styczeń	10 393	10,5	8 873	10,4
luty	10 453	10,6	8 902	10,5
marzec	9 878	10,4	8 282	10,1
kwiecień	9 046	9,9	7 466	9,5
maj	8 690	10,0	7 266	9,6
czerwiec	8 218	9,8	6 903	9,5
lipiec	8 072	9,8	6 920	9,8
sierpień	8 196	9,9	6 881	9,9
wrzesień	8 788	10,9	7 510	11,1
październik	8 674	10,9	7 317	11,1
listopad	8 438	10,6	7 201	10,9
grudzień	8 162	10,2	6 955	10,5

Wśród zarejestrowanych bezrobotnych do 25 roku życia dominowały kobiety, które stanowiły 63,9% tej subpopulacji (4 446 osób; 2018 r. – 5 429 osób, tj. 66,5%).

Natężenie bezrobocia młodzieży poniżej 25 roku życia w poszczególnych powiatach jest zróżnicowane. W końcu 2019 r. najwyższe udziały bezrobotnej młodzieży notowano w powiecie wodzisławskim (15,9%), Jastrzębiu Zdroju (14,9%) oraz powiecie rybnickim (14,6%). Najniższe udziały bezrobotnej młodzieży obserwowano w większych miastach na prawach powiatu, tj. w Sosnowcu (6,7%), Dąbrowie Górniczej (7,0%) oraz Tychach (7,1%).

Wykres 16 Bezrobotni poniżej 25 roku życia według poziomu wykształcenia, stan 31.12.2019 r.

5.2 Długotrwale bezrobotni

Zgodnie z zapisami ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy długotrwale bezrobotni są to osoby pozostające w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich dwóch lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego dorosłych.

W ciągu roku liczebność tej zbiorowości zmniejszyła się o 10,1 tys. osób, do poziomu 29,0 tys. natomiast udział tej subpopulacji bezrobotnych w ogólnej liczbie zaewidencjonowanych obniżył się o 5,2 p. proc., z 48,8% w grudniu 2018 r. do 43,6% w końcu 2019 r.

Tabela 35 Długotrwale bezrobotni, stan w końcu miesiąca

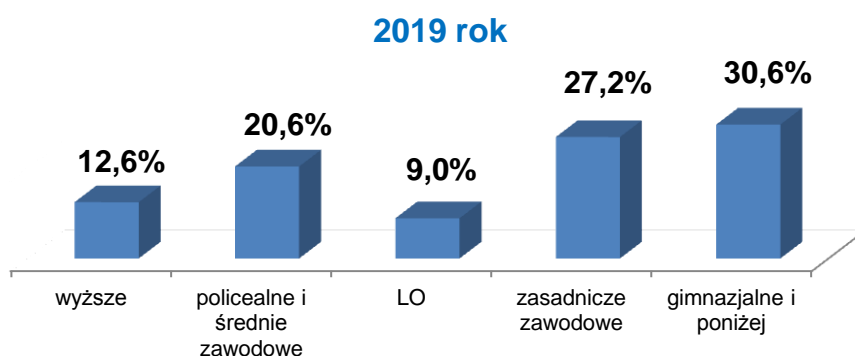
Rok/miesiąc	2018 r.		2019 r.	
	osoby	% udział w liczbie bezrobotnych ogółem	osoby	% udział w liczbie bezrobotnych ogółem
styczeń	49 427	50,1	39 359	46,3
luty	48 730	49,5	38 797	45,8
marzec	47 260	49,7	37 802	46,0
kwiecień	45 763	50,3	36 541	46,7
maj	44 333	50,8	35 494	47,1
czerwiec	42 699	50,8	34 493	47,6
lipiec	41 497	50,2	32 766	46,4
sierpień	40 851	49,6	31 638	45,6
wrzesień	40 129	49,6	30 411	44,8
październik	39 061	49,2	29 188	44,2
listopad	38 607	48,6	28 836	43,6
grudzień	39 097	48,8	29 024	43,6

Wśród długotrwale bezrobotnych nadal dominują kobiety (17,7 tys. osób, tj. 61,1% w grudniu 2019 r., wobec 24,2 tys. pań, tj. 61,9% w końcu grudnia 2018 r.). Warto podkreślić, że udział pań w ogólnej liczbie długotrwale bezrobotnych w ciągu roku zmniejszył się o 0,8 p. proc. Utrzymuje się zróżnicowanie przestrzenne poziomu długotrwałego bezrobocia. W końcu 2019 r. najwięcej bezrobotnych tej kategorii zaewidencjonowanych było w Bytomiu (1,9 tys.), Sosnowcu (1,8 tys.) i powiecie żywieckim (1,5 tys.). W najmniejszym stopniu problem długotrwałego bezrobocia dotykał powiat bieruńsko – lędziński (140 osób) oraz miasta Żory (204 osoby).

Według stanu na 31.12.2019 r. wśród długotrwale bezrobotnych 43,0% stanowiły osoby, które pozostawały bez pracy nieprzerwanie od ponad 24 miesięcy. Z kolei 29,0% to bezrobotni, którzy poszukiwali zatrudnienia nieprzerwanie od 12 do 24 miesięcy.

Jeżeli chodzi o wykształcenie, to blisko jedna trzecia osób długotrwale bezrobotnych posiadała wykształcenie gimnazjalne lub poniżej (8,9 tys. osób, tj. 30,6%). Wysoki był również udział osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym (27,2%, tj. 7,9 tys. osób).

Wykres 17 Struktura bezrobotnych według wykształcenia

Analizując strukturę wieku stwierdzamy, że blisko połowa długotrwale bezrobotnych to osoby, które ukończyły 45 rok życia (46,2%; 13 408 osób). Zdecydowana większość podejmowała wcześniej zatrudnienie – 87,4% (25 376 osób). Najwięcej zarejestrowanych legitymowało się stażem pracy do jednego roku – 23,3%, a najmniej powyżej 30 lat (3,1%).

5.3 Bezrobotni powyżej 50 roku życia

W końcu grudnia 2019 r. w rejestrach powiatowych urzędów pracy zaewidencjonowanych było 19,2 tys. bezrobotnych powyżej 50 roku życia, co stanowiło 28,8% ogółu bezrobotnych (rok wcześniej analogiczny odsetek był na zbliżonym poziomie - 29,0%).

Tabela 36 Bezrobotni powyżej 50 roku życia, stan w końcu miesiąca

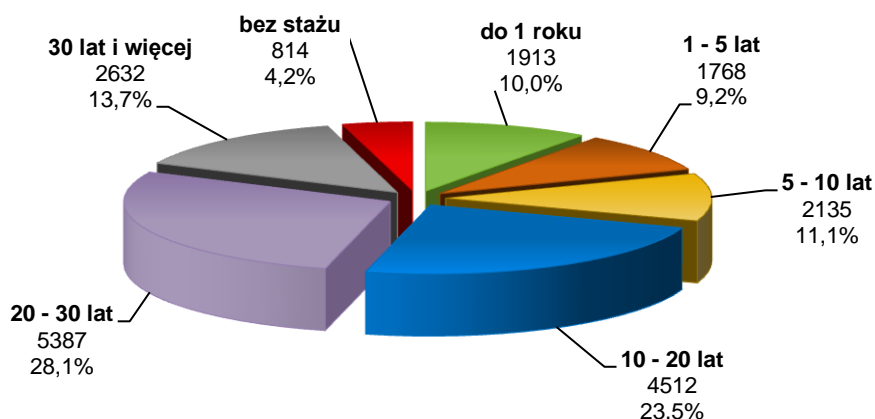
Rok/miesiąc	2018 r.		2019 r.	
	osoby	% udział w liczbie bezrobotnych ogółem	osoby	% udział w liczbie bezrobotnych ogółem
styczeń	28 785	29,2	24 120	28,4
lut	28 607	29,0	23 966	28,3
marzec	27 702	29,1	23 354	28,4
kwiecień	26 662	29,3	22 524	28,8
maj	25 621	29,4	21 810	28,9
czerwiec	24 634	29,3	21 006	29,0
lipiec	23 988	29,0	20 173	28,6
sierpień	23 439	28,4	19 571	28,2
wrzesień	22 848	28,2	19 031	28,0
październik	22 550	28,4	18 576	28,1
listopad	22 618	28,5	18 626	28,2
grudzień	23 208	29,0	19 161	28,8

Bezrobotni powyżej 50 roku życia to jedna z niewielu kategorii, w których notujemy nadreprezentację mężczyzn. Udział kobiet wynosi zaledwie 38,7%.

W końcu 2019 r. problem braku pracy w grupie 50+ widoczny był głównie w Częstochowie (33,3%), Katowicach (32,1%) oraz Tychach (31,7%). Biorąc pod uwagę kryterium procentowego udziału grupy 50+ wśród ogółu zaewidencjonowanych, to bezrobocie osób powyżej 50 roku życia najmniej widoczne było w Żorach (19,0%), w Jastrzębiu – Zdroju (22,9%) oraz w powiecie kłobuckim (24,3%).

Barierą utrudniającą sukces na rynku pracy jest długookresowe bezrobocie. Wśród bezrobotnych z grupy 50+ 40,3% pozostaje bez zatrudnienia nieprzerwanie przez ponad 12 miesięcy (rok wcześniej odpowiedni wskaźnik wynosił 45,7%). Niewątpliwym atutem osób z tej kategorii jest fakt posiadania doświadczenia zawodowego, 28,1% osób posiada staż od 20 - 30 lat, a 23,5% od 10 - 20 lat. Zaledwie 4,2% (814 osób) to bezrobotni powyżej 50 roku życia bez stażu pracy.

Wykres 18 Struktura bezrobocia według stażu pracy wśród osób powyżej 50 roku życia, stan 31.12.2019 r.

5.4 Bezrobotni niepełnosprawni

Według stanu na 31.12.2019 r. w województwie śląskim zarejestrowanych było 5,4 tys. bezrobotnych niepełnosprawnych. W odniesieniu do sytuacji z grudnia 2018 r. liczebność tej kategorii spadła o 559 osób (-9,4%). Istotnym jest, iż udział bezrobotnych niepełnosprawnych wśród ogółu wzrósł z 7,4% w grudniu 2018 r. do 8,1% w grudniu 2019 r.

Na koniec grudnia 2019 r. kobiety stanowiły 45,3% zarejestrowanych niepełnosprawnych bezrobotnych (2 446 osób) co oznacza, że ich udział w ujęciu rocznym obniżył się (31.12.2018 r. 45,9% tj. 2 735 bezrobotnych niepełnosprawnych kobiet).

Tabela 37 Bezrobotni niepełnosprawni, stan w końcu miesiąca

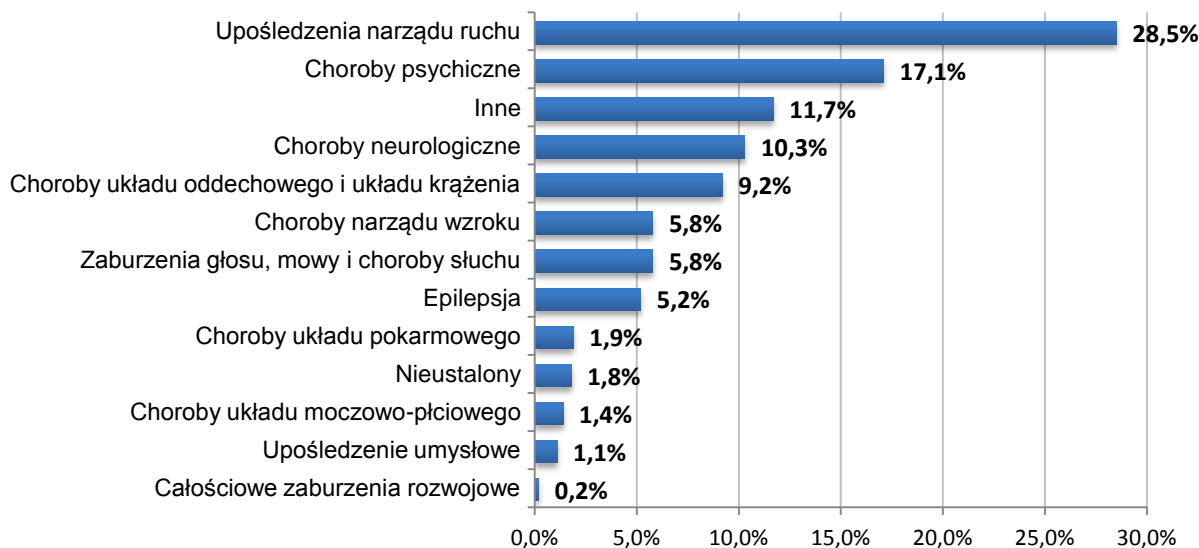
Rok/miesiąc	2018 r.		2019 r.	
	osoby	% udział w liczbie bezrobotnych ogółem	osoby	% udział w liczbie bezrobotnych ogółem
styczeń	7 038	7,1	6 207	7,3
lut	7 075	7,2	6 153	7,3
marzec	6 887	7,2	6 064	7,4
kwiecień	6 697	7,4	5 924	7,6
maj	6 465	7,4	5 832	7,7
czerwiec	6 282	7,5	5 626	7,8
lipiec	6 110	7,4	5 471	7,8
sierpień	6 057	7,3	5 457	7,9
wrzesień	5 963	7,4	5 348	7,9
październik	5 802	7,3	5 271	8,0
listopad	5 856	7,4	5 324	8,0
grudzień	5 954	7,4	5 395	8,1

Według stanu na 31.12.2019 r. najwięcej osób tej grupy zarejestrowanych było w Częstochowie (467 osób), Bytomiu (276 osób) oraz Sosnowcu (267 osób). Najmniej bezrobotnych omawianej kategorii zaewidencjonowanych było w powiatach: bieruńsko - lędzińskim (36 osób), Żorach (41 osób) oraz powiecie rybnickim (55 osób). Jednocześnie biorąc pod uwagę udział zarejestrowanych niepełnosprawnych w ogólnej liczbie bezrobotnych zdecydowanie najwyższy był on w miastach: Częstochowa oraz Bielsko – Biała, odpowiednio 14,5% i 14,4%. Natomiast najmniej niepełnosprawnych w stosunku do ogółu bezrobotnych notowano w powiecie kłobuckim, gdzie ich udział wynosił zaledwie 4,2%.

Niepełnosprawność najczęściej nabywa się z wiekiem, stąd w końcu grudnia 2019 r. osoby młode, do 34 roku życia stanowiły zaledwie 15,7% bezrobotnych niepełnosprawnych (848 osób). Najbardziej liczną kategorią były osoby w wieku od 45 do 54 lat (1 556 osób, tj. 28,8%).

Wśród bezrobotnych niepełnosprawnych zarejestrowanych w województwie śląskim zdecydowana większość posiadała orzeczenie o lekkim stopniu niepełnosprawności – 3 360 osób (62,3%). Kolejne 1 879 osób legitymowało się umiarkowaną niepełnosprawnością (34,8%), a 156 bezrobotnych znacznym stopniem niepełnosprawności (2,9%). Biorąc pod uwagę przyczyny kwalifikujące do niepełnosprawności, niezmiennie najpowszechniejsze są kłopoty związane z funkcjonowaniem (upośledzeniem) narządu ruchu oraz choroby psychiczne. Dokładne dane zawarto na wykresie 19.

Wykres 19 Przyczyny niepełnosprawności, stan na koniec II półrocza 2019 r.
(N= 5 395 bezrobotnych niepełnosprawnych)

5.5 Pozostałe kategorie osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy

Tabela 38 Bezrobotni w szczególnej sytuacji na rynku pracy

Bezrobotni w szczególnej sytuacji na rynku pracy	31.12.2018 r.		31.12.2019 r.		wzrost/spadek	
	liczba	udział w ogółem (%)	liczba	udział w ogółem (%)	osoby	dynamika 2018 r. =100
Bezrobotni korzystający ze świadczeń z pomocy społecznej	2 393	3,0	1 755	2,6	-638	73,3
Bezrobotni posiadający co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia	16 109	20,1	12 522	18,8	-3 587	77,7
Bezrobotni posiadający co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia	187	0,2	180	0,3	-7	96,3
Liczba bezrobotnych ogółem	80 079		66 521		-13 558	83,1

Jak widać z prezentowanych danych, w województwie śląskim relatywnie niska jest liczba bezrobotnych zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy, deklarujących korzystanie ze świadczeń pomocy społecznej. W końcu 2019 r. zaewidencjonowanych było 1,8 tys. osób z tej kategorii, w ujęciu rocznym ich liczba pozostawała stabilna (redukcja o 0,6 tys. osób). Sporadycznie posiadali oni uprawnienia do pobierania zasiłku dla bezrobotnych (31.12.2019 r. – 51 osób). Wśród bezrobotnych korzystających ze świadczeń pomocy społecznej notowana była nadreprezentacja kobiet, które stanowiły 63,5% (według stanu na koniec grudnia 2019 r. 1 114 bezrobotnych pań).

W końcu grudnia 2019 r. w regionie bez pracy pozostawało 12,5 tys. bezrobotnych posiadających co najmniej jedno dziecko poniżej 6 roku życia. Również w tej kategorii zdecydowana większość to kobiety (89,2%). Najczęściej co najmniej jedno dziecko poniżej 6 roku życia wychowywali bezrobotni z przedziału wiekowego od 25 do 34 lat (54,5%), a następnie osoby z przedziału wiekowego od 35 do 44 lat (29,0%). Sporadycznie rodzicami małoletnich dzieci poniżej 6 roku życia byli bezrobotni powyżej 45 roku życia (2,2%).

Bez względu na okres obserwacji nieliczna była grupa bezrobotnych posiadających co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia. W końcu grudnia 2019 r. w śląskich urzędach pracy zarejestrowanych było 180 osób tej kategorii.

6. Działania urzędów pracy w obszarze przeciwdziałania bezrobociu. Aktywizacja bezrobotnych.

6.1 Wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej

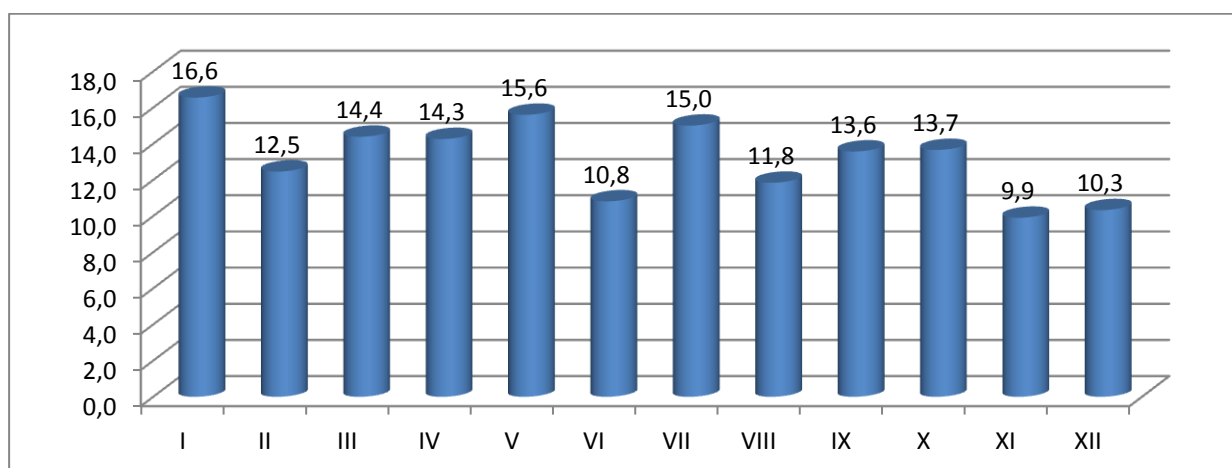
Od stycznia do grudnia 2019 r. do powiatowych urzędów pracy zgłoszono 158,4 tys. informacji o wolnych miejscach pracy i miejscach aktywizacji zawodowej, to jest o 38,6 tys., czyli o 19,6% mniej niż w analogicznym okresie poprzedniego roku (2018 r. – 197,0 tys. informacji o wolnych miejscach pracy i miejscach aktywizacji zawodowej). W 2019 r. do śląskich urzędów pracy zgłoszonych zostało 19 135 ofert pracy subsydiowanej, tj. 12,1% wszystkich zgłoszonych ofert (2018 r. - 12,2%). Szczegółowe informacje zawarto w tabeli 39.

Tabela 39 Wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej

Wyszczególnienie		2018 r.	2019 r.	wzrost/spadek		
				liczby bezwzględne	Dynamika 2018 r. = 100	
Ogółem wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej		196 995	158 389	-38 606	80,4	
z ogółem na:						
z ogółem	zatrudnienie lub inna praca zarobkowa	181 925	145 636	-36 289	80,1	
	miejsca aktywizacji zawodowej	15 070	12 753	-2 317	84,6	
	z tego:	staże	12 665	10 740	-1 925	84,8
		przygotowanie zawodowe dorosłych	20	15	-5	75,0
		prace społecznie użyteczne	2 385	1 878	-507	78,7
	dla niepełnosprawnych	6 714	5 000	-1 714	74,5	
	dla osób w okresie do 12 miesięcy od ukończenia nauki	355	230	-125	64,8	

Największa liczba wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej została zgłoszona w styczniu i maju, natomiast najmniej ofert pracy wpłynęło do urzędów pracy województwa śląskiego w listopadzie 2019 r.

Wykres 20 Liczba wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej w poszczególnych miesiącach w 2019 r. (w tys.) w województwie śląskim

Oferty - podobnie jak w latach ubiegłych pochodziły - w większości z sektora prywatnego: 93,2% (w 2018 r. – 94,2%). Spośród 36 powiatów województwa śląskiego w 2019 r. liczba wolnych miejsc pracy i aktywizacji zawodowej wzrosła w trzech jednostkach terytorialnych. Wzrost w stosunku do roku poprzedniego zanotowano w: Siemianowicach Śląskich (+ 271), Tychach (+ 160) oraz w powiecie żywieckim (+ 13). W 33 powiatach odnotowano spadek, największy

w: Częstochowie (- 5 050), Rybniku (- 2 702), Mysłowicach (- 2 607) i Żorach (- 2 085). Szczegółowe dane na ten temat przedstawia tabela 40.

Tabela 40 Liczba zgłaszanych ofert pracy/wolnych miejsc pracy i aktywizacji zawodowej w układzie powiatów w latach 2018 – 2019 (uszeregowano według przedostatniej kolumny)

Powiaty	2018 r.	2019 r.	wzrost/spadek
Katowice	18 098	16 681	-1 417
Gliwice	10 028	9 137	-891
Tychy	8 951	9 111	160
Sosnowiec	9 417	7 877	-1 540
Bielsko-Biała	9 742	7 730	-2 012
Częstochowa	12 174	7 124	-5 050
Ruda Śląska	7 412	6 701	-711
cieszyński	6 078	5 866	-212
Zabrze	6 190	5 619	-571
Dąbrowa Górnicza	6 328	5 588	-740
tarnogórski	6 452	5 048	-1 404
będziński	5 735	4 792	-943
Świętochłowice	5 641	4 553	-1 088
Rybnik	7 216	4 514	-2 702
Chorzów	4 309	4 117	-192
Bytom	5 047	4 017	-1 030
zawierciański	4 865	4 003	-862
raciborski	5 212	3 453	-1 759
bielski	4 443	3 279	-1 164
Żory	5 210	3 125	-2 085
częstochowski	3 411	3 032	-379
żywiecki	2 930	2 943	13
Mysłowice	5 226	2 619	-2 607
Siemianowice Śląskie	2 337	2 608	271
pszczyński	3 103	2 592	-511
wodzisławski	4 134	2 566	-1 568
Piekary Śląskie	3 177	2 564	-613
myszkowski	2 987	2 334	-653
Jastrzębie - Zdrój	3 523	2 103	-1 420
Jaworzno	2 994	2 052	-942
lubliniecki	2 276	1 996	-280
mikołowski	3 108	1 931	-1 177
rybnicki	2 487	1 924	-563
gliwicki	2 323	1 749	-574
kłobucki	3 034	1 697	-1 337
bieruńsko - lędziński	1 397	1 344	-53
RAZEM	196 995	158 389	-38 606

6.2 Wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej według sekcji PKD

Statystyka rynku pracy sporządzana w okresach półrocznych obejmuje informacje o wolnych miejscach pracy i miejscach aktywizacji zawodowej według sekcji działalności gospodarczej. Pracodawcy w 2019 r. zgłaszali mniejsze zapotrzebowanie na pracowników niż rok wcześniej, większość wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej zgłoszonych do powiatowych urzędów pracy pochodziła od pracodawców prowadzących działalność w sekcjach, z których jednocześnie zarejestrowanych było najwięcej bezrobotnych.

Według danych wykazanych w załączniku nr 2 do sprawozdania MRPiPS-01 *Bezrobotni według rodzaju działalności gospodarczej ostatniego miejsca pracy, poszukujący pracy oraz wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej*, w 2019 r. do powiatowych urzędów pracy w województwie śląskim wpłynęło 158 190⁹ propozycji zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej (w 2018 r. – 196 783).

Z ogólnej liczby wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej w 2019 r. w województwie śląskim, zgodnie z PKD 2007, która jest umownie przyjętym, hierarchicznie usystematyzowanym podziałem zbioru rodzajów działalności społeczno - gospodarczej jakie realizują podmioty gospodarcze, co trzecia propozycja zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej pochodziła z sekcji działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca – 46,9 tys. (29,6% z ogólnej liczby ofert). Z sekcji przetwórstwo przemysłowe pochodziło 29,8 tys. (18,8%) propozycji wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej, a z sekcji budownictwo 17,9 tys. (11,3%). Najmniej wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej wygenerowała sekcja *gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby* (3 oferty). W sekcji *organizacje i zespoły eksterytorialne* nie zgłoszono ani jednego wolnego miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej. Szczegółowe dane obrazuje tabela 41.

Tabela 41 Informacje o wolnych miejscach pracy i miejscach aktywizacji zawodowej, zgłoszone w latach 2018 – 2019 według sekcji PKD

Sekcje PKD	2018 r.		2019 r.	
	liczba wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej	% udział w ogólnej liczbie zgłoszonych ofert	liczba wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej	% udział w ogólnej liczbie zgłoszonych ofert
Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	57 562	29,3%	46 898	29,6%
Przetwórstwo przemysłowe	36 301	18,4%	29 779	18,8%
Budownictwo	25 580	13,0%	17 868	11,3%
Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów mechanicznych, włączając motocykle	19 111	9,7%	14 250	9,0%
Transport, gospodarka magazynowa	14 176	7,2%	9 785	6,2%
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	8 466	4,3%	8 001	5,1%
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	6 413	3,3%	5 579	3,5%
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	5 846	3,0%	5 000	3,2%
Pozostała działalność usługowa	4 553	2,3%	4 667	3,0%

⁹ Różnica między danymi ze sprawozdania MRPiPS-01 a załącznikiem nr 2 wynika z metodologii naliczania poszczególnych sprawozdań. W załączniku nr 2 w rubrykach dotyczących ofert pracy należy podać liczbę wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej zgłoszonych do powiatowego urzędu pracy w I lub II półroczu, za które sporządzane jest sprawozdanie. Jest to suma wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej, zgłoszonych w poszczególnych miesiącach danego półrocza, skorygowana o liczbę wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej, które pracodawcy anulowali.

Sekcje PKD	2018 r.		2019 r.	
	liczba wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej	% udział w ogólnej liczbie zgłoszonych ofert	liczba wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej	% udział w ogólnej liczbie zgłoszonych ofert
Administracja publiczna obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenie społeczne	4 836	2,5%	4 420	2,8%
Edukacja	3 954	2,0%	3 366	2,1%
Górnictwo i wydobywanie	2 113	1,1%	1 751	1,1%
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	1 475	0,7%	1 512	1,0%
Informacja i komunikacja	1 228	0,6%	1 146	0,7%
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	1 174	0,6%	1 071	0,7%
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	1 533	0,8%	1 002	0,6%
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	947	0,5%	999	0,6%
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	1 290	0,7%	944	0,6%
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	213	0,1%	149	0,1%
Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	11	0,0%	3	0,0%
Organizacje i zespoły eksterytorialne	1	0,0%	0	0,0%

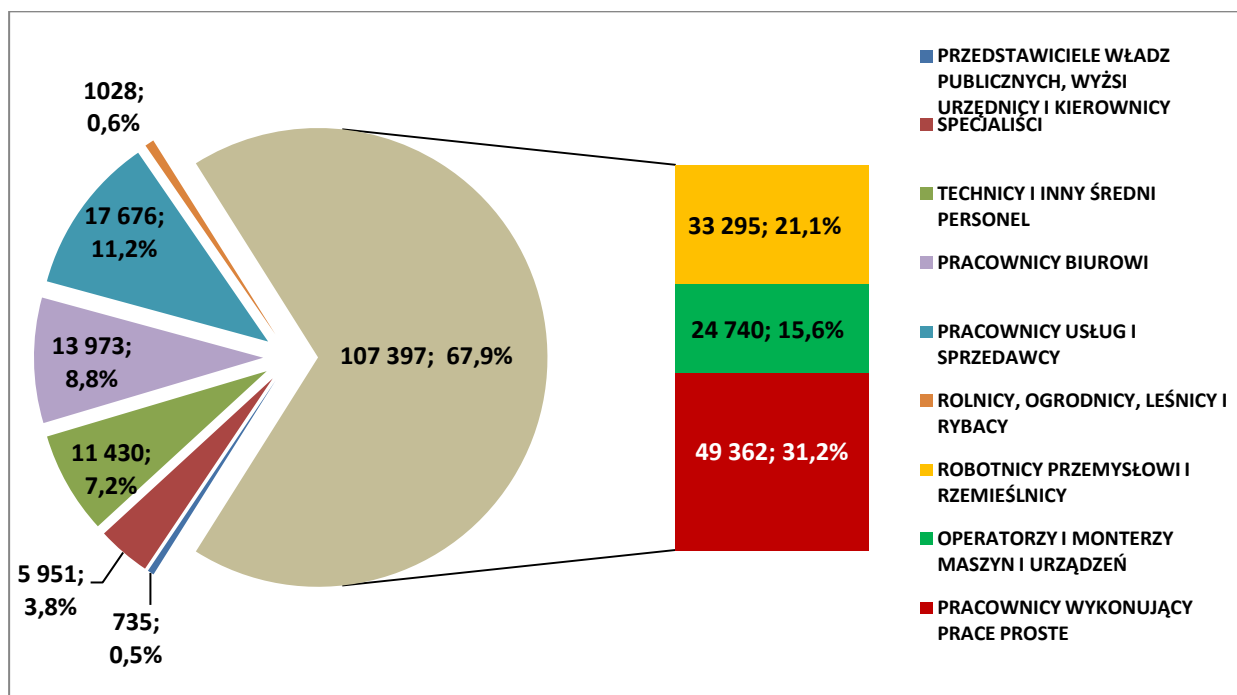
W ujęciu rocznym wzrost liczby wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej odnotowano w 3 sekcjach, natomiast spadek liczby wolnych miejsc pracy wystąpił w 18 sekcjach. Największą dynamikę wzrostu odnotowano w sekcji: *pozostała działalność usługowa*.

6.3 Wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej według zawodów

Analizy struktury ofert zgłoszonych do powiatowych urzędów pracy dokonano w oparciu o klasyfikację zawodów i specjalności dla potrzeb rynku pracy. Spośród 158 190¹⁰ informacji o liczbie wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej, zgłoszonych do urzędów pracy w 2019 r., najwięcej (w ramach grup wielkich) przeznaczonych było dla grup: *pracownicy wykonujący prace proste* (49 362 wolnych miejsc, tj. 31,2%), *robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy* (33 295 wolnych miejsc, tj. 21,1%) oraz *operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń* (24 740 wolnych miejsc, tj. 15,6%). Najmniej wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej adresowanych było do grupy *przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy* (735 ofert, tj. 0,5%) oraz dla grupy *rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy* (1 028 ofert, tj. 0,6%). W grupie siły zbrojne nie zgłoszono żadnego wolnego miejsca pracy.

¹⁰ Różnica między danymi ze sprawozdania MRPiPS-01 a załącznikiem nr 3 wynika z metodologii naliczania poszczególnych sprawozdań. W załączniku nr 3 w rubrykach dotyczących ofert pracy należy podać liczbę wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej zgłoszonych do powiatowego urzędu pracy w I lub II półroczu, za które sporządzane jest sprawozdanie. Jest to suma wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej, zgłoszonych w poszczególnych miesiącach danego półroczu, skorygowana o liczbę wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej, które pracodawcy anulowali.

Wykres 21 Struktura ofert według wielkich grup zawodowych w 2019 r.

Wzrost liczby wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej zgłoszonych do urzędów pracy, w stosunku do 2018 r., odnotowano tylko w jednej wielkiej grupie zawodów – rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy (wzrost o 368 ofert, tj. o 55,8%). Największy liczbowy spadek ofert pracy w stosunku do 2018 r. odnotowano w grupie robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy (spadek o 14 332 oferty tj. o 30,1%) oraz w grupie operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń (spadek o 9 306 ofert, tj. o 27,3%). Względem poprzedniego roku liczba ofert pracy spadła o 38 593, tj. o 19,6%. Szczegółowe dane zawiera tabela 42.

Tabela 42 Liczba wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej według wielkich grup zawodowych

Wielkie grupy zawodowe	Liczba wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej			
	2018 r.	2019 r.	wzrost/spadek w stosunku do 2018 r.	wzrost/spadek w stosunku do 2018 r. (w %)
Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	748	735	-13	-1,7
Specjaliści	7 055	5 951	-1 104	-15,6
Technicy i inny średni personel	13 368	11 430	-1 938	-14,5
Pracownicy biurowi	16 948	13 973	-2 975	-17,6
Pracownicy usług i sprzedawcy	21 915	17 676	-4 239	-19,3
Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	660	1 028	368	55,8
Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	47 627	33 295	-14 332	-30,1
Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	34 046	24 740	-9 306	-27,3
Pracownicy wykonujący prace proste	54 416	49 362	-5 054	-9,3
Razem	196 783	158 190	-38 593	-19,6

Uwzględniając szczegółową klasyfikację (na poziomie kodów 6. cyfrowych), odnoszącą się do konkretnego zawodu lub specjalności, można zauważyć, iż zapotrzebowanie na pracowników zgłaszane w 2019 r. przez pracodawców do powiatowych urzędów pracy kształtuje się podobnie jak w latach ubiegłych. Na liście zawodów, dla których zgłoszono najwięcej ofert, znaleźli się: *pozostali robotnicy wykonujący prace proste w przemyśle* – 9,3 tys. ofert (rok wcześniej 8,3 tys.), *pakowacz ręczny* – 6,6 tys. ofert (rok wcześniej 6,2 tys.) oraz *pomocniczy robotnik budowlany* – 5,6 tys. ofert (rok wcześniej 7,6 tys.).

Prezentowane zestawienie zawiera stanowiska pracy najczęściej poszukiwane przez pracodawców w 2019 r., w których liczba informacji o wolnych miejscach pracy i miejscach aktywizacji zawodowej była większa lub równa 1000. Warto dodać, że w wymienionych poniżej zawodach zgłoszono ogółem 79,2 tys. informacji o wolnych miejscach pracy i miejscach aktywizacji zawodowej, co stanowiło 50,0% wszystkich ofert, które wpłynęły do śląskich powiatowych urzędów pracy. Jak widać, na poniższej liście nie znalazł się żaden zawód, do wykonywania którego niezbędne jest wyższe wykształcenie.

Tabela 43 Ranking zawodów/specjalności, w których w 2019 r. zgłoszono do powiatowych urzędów pracy największą liczbę informacji o wolnych miejscach pracy i miejscach aktywizacji zawodowej (uwzględniono tylko te zawody, w których zgłoszono 1000 i więcej ofert pracy)

Kod zawodu	Nazwa zawodu i specjalności 2019 r.	Liczba ofert		% ofert subsydiowanych w ogółem
		ogółem	w tym: subsydiowanej	
722204	Pozostali robotnicy wykonujący prace proste w przemyśle	9276	27	0,3
912990	Pakowacz ręczny	6646	83	1,2
911207	Pomocniczy robotnik budowlany	5625	422	7,5
751104	Pozostali pracownicy wykonujący prace proste gdzie indziej niesklasyfikowani	5477	188	3,4
932911	Magazynier	5047	405	8,0
515303	Robotnik magazynowy	4079	8	0,2
411004	Sprzedawca	3707	1233	33,3
522301	Robotnik gospodarczy	3389	2239	66,1
311937	Technik prac biurowych	2616	1803	68,9
931301	Operator zautomatyzowanej linii produkcyjnej	2612	4	0,2
721204	Pozostali pracownicy obsługi biurowej	2355	1323	56,2
821990	Pozostali operatorzy innych maszyn i urządzeń gdzie indziej niesklasyfikowani	2117	14	0,7
832202	Pozostali monterzy gdzie indziej niesklasyfikowani	2106	36	1,7
834401	Pomocniczy robotnik w przemyśle przetwórczym	2079	5	0,2
512001	Rozbieracz-wykrawacz	2027	1	0,0
411090	Sprzątaczką biurowa	1939	416	21,5
911290	Pomoc kuchenna	1919	470	24,5
933304	Kontroler jakości wyrobów przemysłowych	1860	21	1,1
721404	Pozostali pracownicy zajmujący się sprzątaniami	1699	21	1,2
313904	Ślusarz	1657	94	5,7
962990	Kierowca operator wózków jezdniowych	1613	26	1,6
541307	Pracownik ochrony fizycznej	1548	22	1,4
818990	Pozostali operatorzy maszyn i urządzeń do produkcji i przetwórstwa metalu	1545	10	0,6
932101	Monter konstrukcji stalowych	1327	15	1,1
941201	Kierowca samochodu dostawczego	1280	70	5,5
432103	Spawacz	1225	34	2,8
812190	Pozostałe pomoce i sprzątaczkę biurowe, hotelowe i	1213	122	10,1
932990	Kucharz	1174	168	14,3

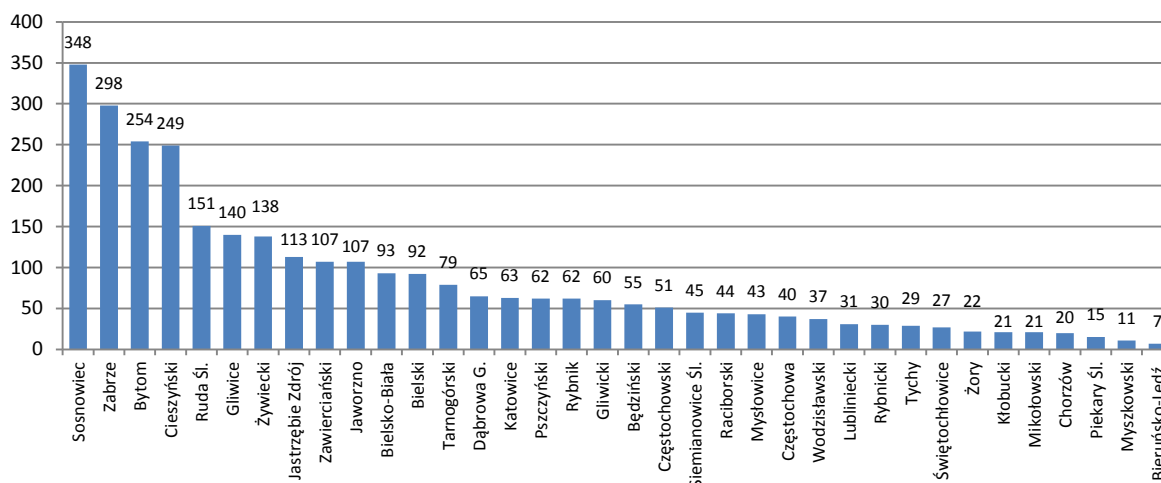
W niektórych zawodach/specjalnościach odsetek ofert subsydiowanych (z ogółu ofert zgłoszonych w zawodzie) był szczególnie wysoki, np. *technik prac biurowych* – 68,9%, *robotnik gospodarczy* – 66,1%, *pozostali pracownicy obsługi biurowej* – 56,2%. Najmniej ofert subsydiowanych odnotowano w zawodach: *operator zautomatyzowanej linii produkcyjnej*, *robotnik magazynowy*, *pomocniczy robotnik w przemyśle przetwórczym* (po 0,2%). W zawodzie *rozbieracz – wykrawacz* zgłoszono 1 ofertę pracy subsydiowanej.

6.4 Szkolenia bezrobotnych i poszukujących pracy

Zgodnie z ustawą o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy urzędy pracy mogą wspierać podnoszenie kwalifikacji poprzez inicjowanie, organizowanie i finansowanie szkoleń bezrobotnych i innych uprawnionych osób oraz przyznawanie i wypłacanie stypendiów szkoleniowych. Szkolenia mogą trwać do 12 miesięcy, a w przypadku osób bez kwalifikacji zawodowych, nawet 24 miesiące. Osoba bezrobotna może zostać skierowana na szkolenie grupowe organizowane przez urząd pracy lub szkolenie przez siebie wskazane (indywidualne).

W 2019 r. w województwie śląskim wyłączono z tytułu rozpoczęcia szkoleń 3 030 bezrobotnych, rok wcześniej odpowiednio 3 458 osób. A zatem w ujęciu rocznym liczba kierowanych na szkolenia spadła o 428 osób. W 2019 r. szkolenia w ramach bonu stażowego rozpoczęło 320 osób, tj. 10,6% ogółu kierowanych na szkolenia. W 2018 r. było to 375 bezrobotnych, tj. 10,8%. Uwzględniając podział terytorialny na powiaty, w 2019 r. najwięcej bezrobotnych zostało wyłączonych z tytułu rozpoczęcia szkoleń w: Sosnowcu (348 osób), Zabrze (298 osób) oraz w Bytomiu (254 osoby). Najmniej bezrobotnych zostało wyłączonych z tytułu rozpoczęcia szkoleń w powiatach ziemskich bieruńsko - lędzińskim (7 osób), myszkowskim (11 osób) oraz w Piekarach Śląskich (15 osób). Szczegółowe dane zawiera wykres 22.

Wykres 22 Liczba osób, które rozpoczęły szkolenia zorganizowane przez powiatowe urzędy pracy w województwie śląskim w 2019 r.

Bez względu na rok sprawozdawczy, odsetek mężczyzn kierowanych na szkolenia jest znacznie wyższy niż odsetek pań. I tak, w 2019 r. wśród bezrobotnych wyłączonych z tytułu rozpoczęcia szkoleń udział kobiet wyniósł 39,2% zaś mężczyzn 60,8% (w 2018 r. odpowiednio: kobiety 37,2%, mężczyźni 62,8%).

W okresie od stycznia do grudnia 2019 r. 320 osób rozpoczęło szkolenia w ramach bonu szkoleniowego. Najczęściej bon szkoleniowy otrzymywali bezrobotni z powiatu cieszyńskiego (39 osób) i częstochowskiego (31 osób) oraz z Zabrze (33 osoby). W szesnastu powiatach naszego województwa ta forma aktywizacji nie była stosowana.

Tabela 44 Wyłączeni z tytułu rozpoczęcia szkolenia w stosunku do ogólnej liczby bezrobotnych w podziale na płeć

Wyszczególnienie		2018 r.		2019 r.	
		osoby	udział	osoby	udział
ogółem	bezrobotni ogółem (stan 31.12)	80 079	100,0%	66 521	100%
	wyłączeni z tytułu rozpoczęcia szkolenia	3 458	100,0%	3 030	100%
wskaźnik intensywności wyłączonych z tytułu rozpoczęcia szkoleń *		4,3%		4,6%	
mężczyźni	bezrobotni (stan 31.12.)	33 318	41,6%	28 895	43,4%
	wyłączeni z tytułu rozpoczęcia szkolenia	2 170	62,8%	1 841	60,8%
wskaźnik intensywności wyłączonych z tytułu rozpoczęcia szkoleń *		6,5%		6,4%	

Wyszczególnienie		2018 r.		2019 r.	
		osoby	udział	osoby	udział
kobiety	bezrobotni (stan 31.12.)	46 761	58,4%	37 626	56,6%
	wyłaczeni z tytułu rozpoczęcia szkolenia	1 288	37,2%	1 189	39,2%
wskaźnik intensywności wyłączonych z tytułu rozpoczęcia szkoleń *		2,8%		3,2%	

* wskaźnik intensywności wyłączonych z tytułu rozpoczęcia szkoleń – określono jako procentowy udział kierowanych na szkolenia w roku sprawozdawczym do liczby bezrobotnych wg stanu na koniec okresu sprawozdawczego; obliczono dla ogółu bezrobotnych, mężczyzn oraz kobiet.

6.5 Programy stażowe

Działania w ramach aktywnej polityki rynku pracy polegają na wykorzystaniu specjalnych narzędzi, głównie w postaci różnego rodzaju programów zatrudnienia subsydiowanego oraz programów podnoszenia kwalifikacji zawodowych. Osoby bezrobotne zaliczone przez ustawę do kategorii bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy mogą liczyć na możliwość korzystania z dwóch następujących po szkoleniach, specjalnych instrumentów ich aktywizacji zawodowej - stażu oraz przygotowania zawodowego dorosłych.

Podobnie jak w latach ubiegłych, w 2019 r. w województwie śląskim staże były popularną formą aktywizacji. W ciągu całego roku 8 670 bezrobotnych zostało skierowanych na staż, z tego 74,7% stanowiły kobiety (liczba bezrobotnych kobiet skierowanych na staż wynosiła 6,5 tys.). W porównaniu z rokiem ubiegłym udział kobiet wśród ogółu rozpoczynających staże spadł o 0,1 p. proc. (w 2018 r. – 74,8%). Szczegółowe dane zawiera tabela 45.

Tabela 45 Programy stażowe w latach 2018 - 2019

Powiaty	Programy stażowe w 2018 r.				Programy stażowe w 2019 r.				Spadek/wzrost w stosunku do 2018 r.	
	Razem	w tym:			Razem	w tym:			osoby	Dynamika 2018 r.=100
		w ramach bonu stażowego	Kobiety	Mężczyźni		w ramach bonu stażowego	Kobiety	Mężczyźni		
WOJEWÓDZTWO ŚLĄSKIE	10 007	142	7 490	2 517	8 670	114	6 477	2 193	-1 337	86,6
będziński	475	0	365	110	399	0	306	93	-76	84,0
bielski	133	0	92	41	123	0	87	36	-10	92,5
cieszyński	320	0	235	85	266	25	195	71	-54	83,1
częstochoowski	410	10	286	124	416	0	260	156	6	101,5
gliwicki	124	0	91	33	69	0	58	11	-55	55,6
kłobucki	485	8	273	212	360	0	209	151	-125	74,2
lubliniecki	207	10	183	24	186	5	167	19	-21	89,9
mikołowski	159	0	132	27	172	0	134	38	13	108,2
myszkowski	367	44	229	138	294	31	187	107	-73	80,1
pszczyński	224	24	178	46	152	10	126	26	-72	67,9
raciborski	196	0	157	39	185	0	147	38	-11	94,4
rybnicki	158	0	139	19	163	0	141	22	5	103,2
tarnogórski	251	5	203	48	256	4	207	49	5	102,0
bieruńsko - lędziański	45	4	34	11	56	0	43	13	11	124,4
wodzisławski	405	0	325	80	345	0	289	56	-60	85,2
zawierciański	405	0	325	80	400	0	315	85	-5	98,8
żywiecki	331	0	259	72	333	0	251	82	2	100,6
Bielsko - Biała	131	0	83	48	137	0	108	29	6	104,6
Bytom	736	0	556	180	638	0	450	188	-98	86,7
Chorzów	219	0	146	73	145	0	108	37	-74	66,2
Częstochowa	430	19	305	125	404	0	275	129	-26	94,0
Dąbrowa Górnicza	318	0	263	55	234	0	182	52	-84	73,6
Gliwice	202	0	163	39	125	0	99	26	-77	61,9

Powiaty	Programy stażowe w 2018 r.				Programy stażowe w 2019 r.				Spadek/wzrost w stosunku do 2018 r.	
	Razem	w tym:			Razem	w tym:			osoby	Dynamika 2018 r.=100
		w ramach bonu stażowego	Kobiety	Mężczyźni		w ramach bonu stażowego	Kobiety	Mężczyźni		
Jastrzębie Zdrój	333	0	269	64	260	0	204	56	-73	78,1
Jaworzno	125	0	96	29	138	1	106	32	13	110,4
Katowice	329	0	224	105	314	0	211	103	-15	95,4
Mysłowice	162	0	120	42	114	0	80	34	-48	70,4
Piekary Śląskie	151	7	104	47	123	0	86	37	-28	81,5
Ruda Śląska	313	0	228	85	264	0	188	76	-49	84,3
Rybnik	321	0	261	60	302	0	253	49	-19	94,1
Siemianowice Śląskie	270	0	189	81	194	0	132	62	-76	71,9
Sosnowiec	500	9	397	103	326	0	257	69	-174	65,2
Świętochłowice	141	0	107	34	132	0	98	34	-9	93,6
Tychy	135	1	104	31	97	0	73	24	-38	71,9
Zabrze	364	0	268	96	399	0	329	70	35	109,6
Żory	132	1	101	31	149	38	116	33	17	112,9

Źródło: Sprawozdania o rynku pracy MRPIPS-01 za okres od stycznia do grudnia 2018 r. i 2019 r.

W ujęciu rocznym liczba osób wyłączonych z tytułu rozpoczęcia stażu spadła (- 1 337 osób, tj. o 13,4%). Mniejsza intensywność programów stażowych wynika przede wszystkim z faktu obniżania się stanu bezrobocia rejestrowanego.

W 2019 r. najwięcej bezrobotnych rozpoczęło staż w: Bytomiu – 638 osób, Częstochowie – 404 osoby oraz powiecie częstochowskim – 416 osób i zawierciańskim – 400 osób. Najmniej osób biorących udział w tym programie, to osoby z powiatu bieruńsko - lędzińskiego (56 osób).

Część osób rozpoczynających staże to bezrobotni kierowani w ramach bonu stażowego. W 2019 r. bon otrzymało 114 stażystów (1,3% wyłączonych z tytułu rozpoczęcia stażu). Najczęściej ta forma aktywizacji była stosowana w: powiecie myszkowskim – 31 osób otrzymało bon stażowy, powiecie cieszyńskim – 25 osób oraz w Żorach – 38 osób. W dwudziestu dziewięciu powiatach bonu stażowego nie otrzymał żaden bezrobotny.

Relatywnie rzadko z tytułu rozpoczęcia staży wyłączane były osoby długotrwale bezrobotne. W 2019 r. staż rozpoczęło 1 676 osób, tj. 19,3% ogółu rozpoczynających staże (w 2018 r. – 2 195 bezrobotnych tej kategorii, tj. 22%). Przypomnijmy, że wśród zarejestrowanych w regionie 43,6% to osoby długotrwale bezrobotne (w 2018 r. – 48,8%). Ze stażu wśród długotrwale bezrobotnych korzystały głównie kobiety 1 313 pań, tj. 78,3% z ogółu długotrwale bezrobotnych wyłączonych z ewidencji z tytułu rozpoczęcia stażu (2018 r. 1 689 pań, tj. 76,9%).

Osób po 50 roku życia kierowanych na staż w 2019 r. było 676, tj. 7,8% z ogółu bezrobotnych wyłączonych z ewidencji z tytułu rozpoczęcia stażu (rok wcześniej 8,5%). W tej grupie kobiety stanowiły 62,4%, tj. 422 (w 2018 r. – 64,4%).

Tabela 46 Liczba bezrobotnych osób wyłączonych z tytułu rozpoczęcia stażu

Wyszczególnienie	Liczba bezrobotnych. Stan 31.12.2019 r.	Liczba osób wyłączonych z tytułu rozpoczęcia stażu w 2019 r.	w tym:
			w ramach bonu stażowego
Województwo śląskie – ogółem	66 521	8 670	114
w tym:			
długotrwale bezrobotni	29 024	1 676	9
bezrobotni powyżej 50 roku życia	19 161	676	x

6.6 Przygotowanie zawodowe dorosłych

Jest to instrument aktywizacji w formie praktycznej nauki zawodu dorosłych lub przyuczenia do pracy dorosłych, realizowany bez nawiązania stosunku pracy z pracodawcą, według programu obejmującego nabywanie umiejętności praktycznych i wiedzy teoretycznej, zakończonego egzaminem. Zgodnie z założeniami ustawy uczestnicy korzystający ze wsparcia, jakim jest przygotowanie zawodowe dorosłych mają możliwość po jej zakończeniu uzyskania tytułu zawodowego, tytułu czeladniczego lub kwalifikacji i umiejętności zawodowych odpowiadających potrzebom pracodawcy. Jest to szansa dla osób bezrobotnych, które aby na nowo zaistnieć na rynku pracy muszą podwyższyć dotychczasowe kwalifikacje lub zdobyć nowe w ramach przekwalifikowania. Praktyczna nauka zawodu dorosłych trwa od 6 do 12 miesięcy, a przyuczenie do pracy dorosłych trwa od 3 do 6 miesięcy.

Z przygotowania zawodowego dorosłych w 2019 r. skorzystało 11 osób (o 4 więcej niż w roku poprzednim). W większości powiatów, tj. w 34 nie odnotowano aktywności funkcjonowania tego instrumentu w ciągu całego roku. Tylko 2 powiaty zorganizowały tę formę kształcenia ustawicznego. Najwięcej osób w skali województwa wyłączono z ewidencji bezrobotnych z powodu podjęcia przygotowania zawodowego dorosłych w powiecie tarnogórskim (8 bezrobotnych).

6.7 Zatrudnienie subsydiowane

Prace interwencyjne są inicjowane i finansowane przez powiatowe urzędy pracy w razie braku propozycji odpowiedniego zatrudnienia dla bezrobotnych. W ich ramach pracodawcy zatrudniają bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy w zamian za uzyskiwaną z urzędu pracy refundację części kosztów wynagrodzenia oraz składki na ubezpieczenie społeczne.

W 2019 r. w pracach interwencyjnych wzięło udział 2 268 osób, tj. o 198 osób mniej niż przed rokiem (tj. 8,0%). Kobiety, które skorzystały z tej formy wsparcia to 62,1% (w 2018 r. odsetek kobiet był niższy i wynosił 57,4%). W skali całego 2019 r. udział zatrudnienia w ramach prac interwencyjnych w ogólnej liczbie zatrudnienia subsydiowanego wynosił 21,8% (w 2018 r. 19,4%).

W województwie śląskim zróżnicowany jest stopień organizacji prac interwencyjnych. W 2019 r. najwięcej bezrobotnych podjęło prace interwencyjne w powiatach: wodzisławskim (235), myszkowskim (131), tarnogórskim (126); następnie w powiecie częstochowskim i w mieście Siemianowice Śląskie (po 111). W układzie podregionów prace interwencyjne najbardziej popularne były w podregionie rybnickim (500 bezrobotnych wyłączonych z tytułu rozpoczęcia prac interwencyjnych) i katowickim (378). Szczegółowe dane zawiera tabela 47.

Tabela 47 Prace interwencyjne w latach 2018 – 2019

Podregiony	Prace interwencyjne w 2018 r.			Prace interwencyjne w 2019 r.			Wzrost/spadek osób wyłączonych z tytułu rozpoczęcia prac interwencyjnych w stosunku do 2018 r.
	Razem	w tym		Razem	w tym		
		Kobiety	Udział kobiet wyłączonych z tytułu podjęcia prac interwencyjnych		Kobiety	Udział kobiet wyłączonych z tytułu podjęcia prac interwencyjnych	
Województwo	2 466	1 416	57,4%	2 268	1 408	62,1%	-198
Podregion bielski	193	106	54,9%	198	105	53,0%	5
Podregion bytomski	296	159	53,7%	331	202	61,0%	35
Podregion częstochowski	448	211	47,1%	336	160	47,6%	-112
Podregion gliwicki	131	71	54,2%	110	80	72,7%	-21
Podregion katowicki	399	240	60,2%	378	222	58,7%	-21
Podregion rybnicki	563	378	67,1%	500	363	72,6%	-63
Podregion sosnowiecki	289	176	60,9%	235	149	63,4%	-54
Podregion tyski	147	75	51,0%	180	127	70,6%	33

Źródło: Sprawozdania o rynku pracy MRPIPS-01 za okres od stycznia do grudnia 2018 r. i 2019 r.

Roboty publiczne to zatrudnienie skierowanego bezrobotnego, przy wykonywaniu prac organizowanych przez powiaty, gminy, organizacje pozarządowe statutowo zajmujące się problematyką: ochrony środowiska, kultury, oświaty, kultury fizycznej i turystyki, opieki

zdrowotnej, bezrobocia oraz pomocy społecznej, a także spółki wodne i ich związki, jeżeli prace te są finansowane lub dofinansowane ze środków samorządu terytorialnego, budżetu państwa, funduszy celowych, organizacji pozarządowych, spółek wodnych i ich związków.

W województwie śląskim w 2019 r. w ramach robót publicznych udzielono wsparcia 901 osobom (rok wcześniej – 1 503 osobom). Dla kobiet w 2019 r. udział w robotach publicznych, podobnie jak w latach poprzednich, był wyższy niż dla mężczyzn i wynosił 55,4% (dla mężczyzn wskaźnik ten osiągnął poziom 44,6%).

Jak wynika z tabeli poniżej, roboty publiczne najczęściej inicjowane były w podregionie częstochowskim (260) i katowickim (168). Analizując dane liczbowe w poszczególnych powiatach stwierdzamy, że roboty publiczne najbardziej popularne były w: powiecie częstochowskim (141), Zabrze (112) oraz Bytomiu (102). Marginalne znaczenie tego instrumentu obserwowano w Tychach (3), w powiecie rybnickim (4), a także w Sosnowcu (5). W jedenastu powiatach województwa w ogóle nie realizowano tej formy wsparcia (powiat mikołowski, raciborski, bieruńsko-łędziński i wodzisławski oraz miasta na prawach powiatu: Chorzów, Dąbrowa Górnicza, Jastrzębie- Zdrój, Piekary Śląskie, Ruda Śląska, Rybnik i Żory).

Tabela 48 Roboty publiczne w latach 2018 – 2019

Podregiony	Roboty publiczne w 2018 r.			Roboty publiczne w 2019 r.			Wzrost/spadek osób wyłączonych z tytułu rozpoczęcia robót publicznych w stosunku do 2018 r.
	RAZEM	w tym		RAZEM	w tym		
		Kobiety	Udział kobiet wyłączonych z tytułu podjęcia robót publicznych		Kobiety	Udział kobiet wyłączonych z tytułu podjęcia robót publicznych	
Województwo śląskie	1 503	898	59,7%	901	499	55,4%	-602
Podregion bielski	108	33	30,6%	80	24	30,0%	-28
Podregion bytomski	281	174	61,9%	127	60	47,2%	-154
Podregion częstochowski	419	234	55,8%	260	153	58,8%	-159
Podregion gliwicki	221	184	83,3%	141	107	75,9%	-80
Podregion katowicki	212	102	48,1%	168	86	51,2%	-44
Podregion rybnicki	6	1	16,7%	4	0	0,0%	-2
Podregion sosnowiecki	221	155	70,1%	102	58	56,9%	-119
Podregion tyski	35	15	42,9%	19	11	57,9%	-16

Źródło: Sprawozdania o rynku pracy MRPIPS-01 za okres od stycznia do grudnia 2018 r. i 2019 r.

W skali całego 2019 r. udział zatrudnienia w ramach robót publicznych w ogólnej liczbie zatrudnienia subsydiowanego wynosił 8,7% (w 2018 r. 11,8%).

Dotacje na podjęcie działalności gospodarczej były najczęściej stosowaną przez śląskie urzędy pracy formą zatrudnienia subsydiowanego.

Instrument ten wsparł inicjatywę utworzenia 3 644 nowych firm na terenie województwa i taką liczbę bezrobotnych w 2019 r. wyłączono z rejestrów urzędów pracy z tego tytułu.

Zgodnie z ustawą o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, starosta z Funduszu Pracy może przyznać bezrobotnemu jednorazowo środki na podjęcie działalności gospodarczej, w tym na pokrycie kosztów pomocy prawnej, konsultacji i doradztwa związane z podjęciem tej działalności, w wysokości określonej w umowie, nie wyższej jednak niż 6-krotnej wysokości przeciętnego wynagrodzenia obowiązującego w dniu podpisania umowy.

Porównując poprzedni rok sprawozdawczy obserwujemy zmniejszenie liczby udzielonych dotacji (o 137 dotacji). W okresie od stycznia do grudnia 2019 r. najwięcej dotacji udzielono w powiecie żywieckim (248) i w mieście Sosnowiec (235), najmniej w powiecie myszkowskim (23) oraz w powiecie bieruńsko – łędzińskim (26).

Analizując liczbę udzielonych dotacji w układzie podregionów stwierdzamy, że w 2019 r. najwięcej dotacji, przyznano w podregionie sosnowieckim – 650 (tj. 17,8%). Szczegółowe dane zawiera tabela 49.

Kobiety rzadziej korzystały z opisywanej formy wsparcia. W 2019 r. środki na rozpoczęcie własnego biznesu uzyskało 1 699 bezrobotnych pań (tj. 46,6% ogółu wyłączonych z tytułu rozpoczęcia działalności gospodarczej).

W 2019 r. z tytułu otrzymania dotacji i rozpoczęcia działalności gospodarczej wyłączono 168 osób po 50 roku życia tj. 4,6% oraz 490 osób długotrwale bezrobotnych tj. 13,4%.

Tabela 49 Bezrobotni wyłączeni z rejestrów powiatowych urzędów pracy z tytułu podjęcia działalności gospodarczej oraz zatrudnienia na stanowiskach refundowanych (lata 2018 - 2019)

Podregion/powiaty	Dotacje na podjęcie działalności gospodarczej		Spadek/wzrost ogółem w stosunku do 2018 r. (w osobach)	Refundowane miejsca pracy		Spadek/wzrost ogółem w stosunku do 2018 r. (w osobach)
	2018 r.	2019 r.		2018 r.	2019 r.	
Województwo śląskie	3 781	3 644	-137	2 387	1 925	-462
podregion bielski	542	614	72	331	238	-93
bielski	79	90	11	57	39	-18
cieszyński	165	162	-3	97	79	-18
żywiecki	183	248	65	123	81	-42
Bielsko - Biała	115	114	-1	54	39	-15
podregion bytomski	496	466	-30	142	128	-14
lubliniecki	94	89	-5	23	24	1
tarnogórski	149	143	-6	1	1	0
Bytom	177	175	-2	77	67	-10
Piekary Śląskie	76	59	-17	41	36	-5
podregion częstochowski	466	423	-43	518	375	-143
częstochowski	139	131	-8	183	121	-62
kłobucki	109	93	-16	65	22	-43
myszkowski	57	23	-34	70	50	-20
Częstochowa	161	176	15	200	182	-18
podregion gliwicki	394	356	-38	195	144	-51
gliwicki	84	80	-4	30	30	0
Gliwice	176	147	-29	58	32	-26
Zabrze	134	129	-5	107	82	-25
podregion katowicki	491	468	-23	296	256	-40
Chorzów	94	87	-7	103	107	4
Katowice	200	189	-11	48	31	-17
Mysłowice	51	42	-9	28	19	-9
Ruda Śląska	57	79	22	64	55	-9
Siemianowice Śl.	59	34	-25	41	21	-20
Świętochłowice	30	37	7	12	23	11
podregion rybnicki	502	481	-21	283	236	-47
raciborski	80	73	-7	11	14	3
rybnicki	50	49	-1	24	34	10
wodzisławski	135	120	-15	44	26	-18
Jastrzębie Zdrój	78	74	-4	110	79	-31
Rybnik	111	116	5	68	57	-11
Żory	48	49	1	26	26	0
podregion sosnowiecki	670	650	-20	445	376	-69
będziński	147	150	3	74	63	-11
zawierciański	123	103	-20	138	110	-28
Dąbrowa Górnicza	118	121	3	67	57	-10
Jaworzno	44	41	-3	41	45	4
Sosnowiec	238	235	-3	125	101	-24
podregion tyski	220	186	-34	177	172	-5
mikołowski	61	51	-10	37	29	-8
pszczyński	43	47	4	24	33	9
bieruńsko - lędziński	32	26	-6	26	23	-3
Tychy	84	62	-22	90	87	-3

Źródło: Sprawozdania o rynku pracy MRPiPS-01 za okres od stycznia do grudnia 2018 r. i 2019 r.

Refundowane miejsca pracy to środki z Funduszu Pracy na wyposażenie lub doposażenie stanowiska pracy podmiotowi prowadzącemu działalność gospodarczą. W ramach tego instrumentu pracodawca zobowiązany jest do zatrudnienia na stanowisku refundowanym skierowanych bezrobotnych w pełnym wymiarze czasu pracy łącznie przez okres nie krótszy niż 24 miesiące. Jest to z założenia bardzo efektywna forma, wspierająca zarówno rozwój przedsiębiorstw jak i zapewniająca stabilne stanowiska pracy dla bezrobotnych.

W ramach tego instrumentu śląscy przedsiębiorcy w 2019 r. zatrudnili 1 925 bezrobotnych we wszystkich 36 powiatach (w 2018 r. 2 387 bezrobotnych). Udział kobiet zatrudnionych na stanowiskach refundowanych był niższy niż mężczyzn i wyniósł 45,8% (rok wcześniej odpowiednio 45,5%). Największe zainteresowanie pracodawców tym instrumentem w 2019 r. notowano w: Częstochowie (182), powiecie częstochowskim (121), zawierciańskim (110) oraz mieście Chorzów (107). Niewielki udział w aktywizacji miały stanowiska refundowane w powiatach: tarnogórskim (1) i raciborskim (14) oraz w Mysłowicach (19).

Od stycznia do grudnia 2019 r. udział refundacji kosztów zatrudnienia w ogólnej liczbie zatrudnienia subsydiowanego wynosił w województwie śląskim 18,5% (w 2018 r. - 18,8%).

6.8 Prace społecznie użyteczne

Prace społecznie użyteczne mają przede wszystkim spełniać rolę pomocową, a także kształtować aktywne postawy oraz przywracać zdolność pełnienia ról społecznych i zawodowych. Mają na celu, oprócz zapewnienia osobom bezrobotnym możliwości uzyskania minimalnych przynajmniej środków do życia i wsparcia działań społeczności lokalnych, zdyscyplinowanie bezrobotnych i ograniczenie możliwości wykonywania przez nich pracy w szarej strefie.

W 2019 r. z tytułu podjęcia prac społecznie użytecznych z rejestrów powiatowych urzędów pracy wyłączono 1 881 osób, w tym 957 kobiet (w 2018 r. – 2 412 osób, w tym 1 220 kobiet). Udział kobiet w omawianej aktywnej formie przeciwdziałania bezrobociu wynosił w 2019 r. 50,9% i był wyższy o 0,3% niż w roku poprzednim (w 2018 r. - 50,6%).

W 2019 r. bezrobotni powyżej 50 roku życia stanowili 49,4% wyłączonych z tytułu rozpoczęcia prac społecznie użytecznych (929 osób), rok wcześniej było to 48,0% (1 157 osób). Z danych statystycznych wynika także, że szczególnie często do prac społecznie użytecznych kierowane były osoby długotrwale bezrobotne, które stanowiły aż 73,8% (1 388 osób) z ogółu korzystających z opisywanego instrumentu (w 2018 r. – 77,8%, tj. 1 876 osób).

6.9 Pozostałe formy aktywizacji zawodowej

Zgodnie z zapisami ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy stosowane są różne formy aktywizacji zawodowej przeznaczone dla poszczególnych grup osób bezrobotnych. Dla osób bezrobotnych do 30 roku życia są to: bon stażowy, bon zatrudnieniowy, bon na zasiedlenie, bon szkoleniowy oraz refundacja pracodawcy kosztów poniesionych na składki na ubezpieczenie społeczne. Dla bezrobotnych rodziców powracających na rynek pracy lub sprawujących opiekę nad osobą zależną: grant na telepracę, świadczenie aktywizacyjne, a dla bezrobotnych w wieku powyżej 50 lat - dofinansowanie wynagrodzenia. Ponadto formą aktywizacji zawodowej są pożyczki na utworzenie stanowiska pracy oraz pożyczki na podjęcie działalności gospodarczej udzielane przez pośredników finansowych wybieranych przez Bank Gospodarstwa Krajowego.

Poniżej przedstawiono dane liczbowe dotyczące udziału bezrobotnych w wymienionych formach aktywizacji, w układzie powiatów. Dane dotyczą liczby wyłączonych bezrobotnych w okresie od stycznia do grudnia 2019 r.

Tabela 50 Wybrane formy wyłączeń z ewidencji bezrobotnych w 2019 r.

Powiaty	Osoby wyłączone z ewidencji bezrobotnych w 2019 r. z przyczyny:			
	podjęcia pracy poza miejscem zamieszkania w ramach bonu na zasiedlenie	podjęcia działalności gospodarczej poza miejscem zamieszkania w ramach bonu na zasiedlenie	podjęcia pracy w ramach bonu zatrudnieniowego	podjęcia pracy w ramach dofinansowania wynagrodzenia za zatrudnienie skierowanego bezrobotnego powyżej 50 roku życia
Będziński	10	1	0	1
Bielski	9	0	0	0
Cieszyński	29	1	83	0
Częstochowski	16	1	0	8

Powiaty	Osoby wyłączone z ewidencji bezrobotnych w 2019 r. z przyczyny:			
	podjęcia pracy poza miejscem zamieszkania w ramach bonu na zasiedlenie	podjęcia działalności gospodarczej poza miejscem zamieszkania w ramach bonu na zasiedlenie	podjęcia pracy w ramach bonu zatrudnieniowego	podjęcia pracy w ramach dofinansowania wynagrodzenia za zatrudnienie skierowanego bezrobotnego powyżej 50 roku życia
Gliwicki	2	0	1	7
Kłobucki	62	3	10	12
Lubliniecki	0	0	2	1
Mikołowski	0	0	0	2
Myszkowski	26	0	0	20
Pszczynski	8	0	0	0
Raciborski	58	2	12	4
Rybnicki	9	1	1	6
Tarnogórski	11	2	0	1
bieruńsko - lędziński	0	0	9	5
Wodzisławski	15	0	0	1
Zawierciański	9	0	0	13
Żywiecki	24	0	0	0
Bielsko – Biała	10	0	0	0
Bytom	19	2	0	3
Chorzów	7	0	0	13
Częstochowa	19	1	0	10
Dąbrowa Górnicza	11	0	0	3
Gliwice	4	0	2	10
Jastrzębie – Zdrój	13	0	0	0
Jaworzno	6	1	1	5
Katowice	0	0	21	11
Mysłowice	2	0	0	2
Piekary Śląskie	2	0	0	7
Ruda Śląska	1	0	0	2
Rybnik	19	0	5	8
Siemianowice Śląskie	2	1	2	1
Sosnowiec	26	1	5	19
Świętochłowice	0	0	0	0
Tychy	0	0	12	11
Zabrze	15	0	1	17
Żory	4	1	10	0
RAZEM WOJEWÓDZTWO	448	18	177	203

W 2019 roku w województwie śląskim nie odnotowano wyłączeń z przyczyny: podjęcia pracy w ramach refundacji składek na ubezpieczenie społeczne oraz podjęcia pracy w ramach świadczenia aktywizującego. Zarówno w ubiegłym roku, jak i w roku poprzednim nie odnotowano również podjęcia pracy w ramach grantu na telepracę.

6.10 Dodatki aktywizacyjne

Bezrobotnemu posiadającemu prawo do zasiłku przysługuje dodatek aktywizacyjny, jeżeli:

- 1) w wyniku skierowania przez powiatowy urząd pracy podjął zatrudnienie w niepełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym w danym zawodzie lub służbie i otrzymuje wynagrodzenie niższe od minimalnego wynagrodzenia za pracę;
- 2) z własnej inicjatywy podjął zatrudnienie lub inną pracę zarobkową.

W 2019 r. uprawnienia do dodatku aktywizacyjnego w wyniku podjęcia zatrudnienia nabyło 9 026 osób (w 2018 r. – 8 606 osób), z których 9 014 osób podjęło zatrudnienie z własnej inicjatywy

(w 2018 r. – 8 591 osób), a 12 osób zostało skierowanych przez powiatowy urząd pracy (w 2018 r. – 15 osób). Liczba osób uprawnionych do dodatku aktywizacyjnego w porównaniu z 2018 r. zwiększyła się o 420 osób.

7. Pasywne działania urzędów pracy. Bezrobotni z prawem do zasiłku.

Podstawowym instrumentem pasywnych działań powiatowych urzędów pracy jest wypłata zasiłków dla bezrobotnych. Zasiłek dla bezrobotnych jest formą wsparcia pieniężnego dla osób, które utraciły źródło utrzymania.

Obecnie zasiłek obliczany jest w zależności od stażu pracy osoby bezrobotnej:

- gdy staż pracy wynosi do 5 lat pracy - zasiłek będzie wypłacony w wysokości 80% zasiłku podstawowego,
- gdy staż pracy wynosi od 5 do 20 lat pracy - zasiłek będzie wypłacony w wysokości 100% zasiłku podstawowego,
- gdy staż pracy wynosi co najmniej 20 lat pracy - zasiłek będzie wypłacony w wysokości 120% zasiłku podstawowego.

Obserwowano zróżnicowanie osób uprawnionych do zasiłku w wybranych kategoriach, o czym świadczą dane zawarte w poniższej tabeli.

Tabela 51 Liczba bezrobotnych z prawem do zasiłku

Wyszczególnienie	Liczba zarejestrowanych Stan 31.12.2019 r.	Bezrobotni z prawem do zasiłku	
		osoby	%
Bezrobotni ogółem	66 521	10 723	16,1
Kobiety	37 626	6 655	17,7
Mężczyźni	28 895	4 068	14,1
Bezrobotni zamieszkali na wsi	16 356	2 793	17,1
Bezrobotni bez kwalifikacji zawodowych	18 588	1 865	10,0
Bezrobotni bez doświadczenia zawodowego	11 493	23	0,2
Kobiety, które po urodzeniu dziecka nie podjęły zatrudnienia	10 848	565	5,2
Bezrobotni do 25 roku życia	6 955	536	7,7
Bezrobotni do 30 roku życia	15 166	1 973	13,0
Długotrwale bezrobotni	29 024	146	0,5
Bezrobotni powyżej 50 roku życia	19 161	3 695	19,3
Bezrobotni korzystający ze świadczeń z pomocy społecznej	1 755	51	2,9
Bezrobotni posiadający co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia	12 522	1 900	15,2
Bezrobotni posiadający co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia	180	24	13,3
Bezrobotni niepełnosprawni	5 395	804	14,9

Według stanu na 31.12.2019 r. zdecydowana większość zarejestrowanych nie pobierała zasiłku dla bezrobotnych. W końcu roku prawo do tego świadczenia posiadało 10,7 tys. osób, tj. 16,1% ogółu zaewidencjonowanych. W stosunku do sytuacji sprzed roku liczba zasiłkobiorców spadła o 1,3 tys. osób, przy jednoczesnym wzroście procentowym udziału osób pobierających zasiłek o 1,1 p. proc. (31.12.2018 r. – 12,0 tys., tj. 15,0% ogółu).

Sytuacja powiatów w opisywanym aspekcie jest zróżnicowana. Według stanu na 31.12.2019 r. najwyższy odsetek uprawnionych do pobierania zasiłku dla bezrobotnych notowano w: powiecie bieruńsko - łęczyńskim (26,3%), mieście Tychy (24,8%) oraz powiecie bielskim (24,5%). Odrotna sytuacja wystąpiła w Piekarach Śląskich (11,3%), w Świętochłowicach (11,4%) oraz w powiecie wodzisławskim (11,7%).

Od 1 czerwca 2019 r. wysokość zasiłku podstawowego dla osób bezrobotnych w okresie pierwszych 3 miesięcy wynosiła 861,40 zł, natomiast w okresie kolejnych miesięcy posiadania prawa do zasiłku była to kwota 689,20 zł.

8. Wydatki z Funduszu Pracy

Jednym z instrumentów ekonomicznych służących łagodzeniu skutków bezrobocia oraz aktywizacji osób pozostających bez pracy jest Fundusz Pracy (FP) będący państwowym funduszem celowym. Zgodnie z art. 103 ust. 2 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, dysponentem FP jest minister właściwy do spraw pracy.

Ze środków FP finansowane są tzw. aktywne i pasywne formy przeciwdziałania bezrobociu. Formy aktywne mają za zadanie przywrócić bezrobotnego na otwarty rynek pracy, pasywne zaś, częściowo rekompensują brak pracy i stanowią osłonę socjalną na czas pozostawania bez pracy (zasiłki). Środki te w głównej mierze wspierają aktywizację zawodową osób bezrobotnych na regionalnym rynku pracy poprzez usługi świadczone przez powiatowe urzędy pracy (PUP). W ramach działań PUP na rzecz osób bezrobotnych wzmożony nacisk położony jest na aktywizację osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy, a więc bezrobotnych:

- do 30 roku życia (w tym do 25 roku życia),
- długotrwale,
- powyżej 50 roku życia,
- korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej,
- posiadających co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia,
- posiadających co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia,
- niepełnosprawnych.

Duży wpływ na skalę i strukturę wydatków z FP ma sytuacja występująca w danym okresie na rynku pracy, a w szczególności poziom bezrobocia oraz liczba osób uprawnionych do pobierania zasiłków i świadczeń. W 31 powiatowych urzędach pracy z województwa śląskiego wydatki FP na obsługę bezrobocia w okresie styczeń – grudzień 2019 r. wyniosły 380 304,9 tys. zł. (o 20,3% mniej niż w 2018 r.)¹¹.

Wielkość i strukturę wydatków z FP w latach 2018 - 2019 przedstawiono w zestawieniu.

Tabela 52 Wydatki z FP w województwie śląskim w latach 2018 – 2019

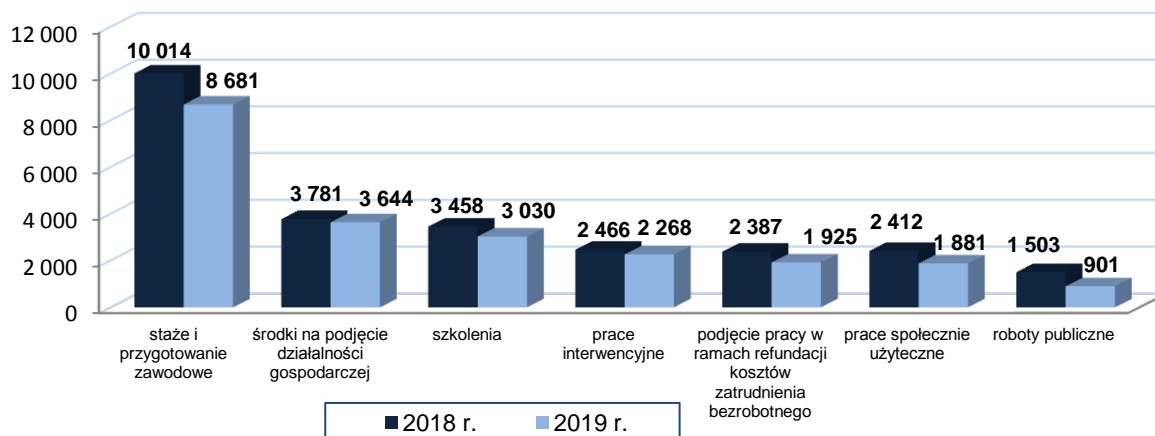
Wyszczególnienie	2018 r.		2019 r.		Dynamika 2018 r.=100
	w tys. zł.	w %	w tys. zł.	w %	
Wydatkowane środki FP ogółem	477 333,1	100,00	380 304,90	100,00	79,7%
zasiłki dla bezrobotnych (łącznie ze składkami)	144 195,1	30,21	136 808,00	35,97	94,9%
programy na rzecz promocji zatrudnienia	301 268,1	63,11	211 744,10	55,68	70,3%
Pozostałe	31 869,9	6,68	31 752,80	8,35	99,6%

Na wypłatę zasiłków dla bezrobotnych wydano z FP 136 808 tys. zł., tj. o 5,1% mniej niż w okresie styczeń – grudzień 2018 r.

W tym miejscu należy przypomnieć, że na dzień 31.12.2019 r. uprawnionych do pobierania zasiłku dla bezrobotnych było 10 723 osoby, zaś według stanu na koniec 2018 r. pobierało go 12 032 bezrobotnych, tj. o 1 309 osób więcej. W ubiegłym roku, podobnie jak w latach poprzednich, najwięcej środków na zasiłki wydatkowano w Powiatowym Urzędzie Pracy w Częstochowie: 13 797,8 tys. zł. oraz w Powiatowym Urzędzie Pracy w Bielsku Białej: 10 487,5 tys. zł. zaś najmniej w Powiatowym Urzędzie Pracy w Świętochłowicach: 1 027,0 tys. zł.

¹¹ Źródło: sprawozdanie MRPiPS-02 o przychodach i wydatkach FP

Wykres 23 Liczba osób objętych wybranymi aktywnymi formami przeciwdziałania bezrobociu w latach 2018 – 2019

Źródło: Sprawozdania MRPiPS-01 za 2018 r. i 2019 r.

Na realizację wszystkich aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu wydatkowano 211,7 mln zł. (55,7% ogółu wydatków), a ich wielkość spadła w skali roku o 29,7%. Wśród wydatków na programy na rzecz promocji zatrudnienia najwięcej środków przeznaczono na dofinansowanie podejmowania działalności gospodarczej (77,2 mln zł.) oraz staże (51,1 mln zł.).

Szczegółowe informacje na temat wydatkowania środków z FP w województwie śląskim na wybrane aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu w latach 2018 - 2019 zawarto w tabeli 53.

Tabela 53 Wydatki na wybrane aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu

Wyszczególnienie	2018 r.		2019 r.		Wzrost/spadek w tys. złotych
	tys. zł.	% w ogółem	tys. zł.	% w ogółem	
Wydatki na wybrane aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu	301 268,1	100,00	211 744,1	100,00	-89 524,00
Dofinansowanie podejmowania działalności gospodarczej	77 729,7	25,80	77 192,4	36,46	-537,3
Staże	73 268,3	24,32	51 084,9	24,13	-22 183,40
Refundacja kosztów wyposażenia i doposażenia stanowiska pracy	26 768,4	8,89	23 173,4	10,94	-3 595,00
Prace interwencyjne	14 102,9	4,68	10 068,5	4,76	-4 034,40
Roboty publiczne	15 676,6	5,20	9 012,1	4,26	-6 664,50
Szkolenia	9 782,9	3,25	7 343,9	3,47	-2 439,00
Bon na zasiedlenie	3 251,3	1,08	3 674,4	1,74	423,1
Dofinansowanie wynagrodzenia skierowanych bezrobotnych powyżej 50 roku życia	4 184,2	1,39	2 565,6	1,21	-1 618,6
Prace społecznie użyteczne	2 280,6	0,76	1 766,5	0,83	-514,1
Bon zatrudnieniowy	1 423,6	0,47	1 255,3	0,59	-168,3
Badania osób bezrobotnych	560,1	0,19	446,7	0,21	-113,4
Koszty studiów podyplomowych	686,8	0,23	408,5	0,19	-278,3
Koszty przejazdu, zakwaterowania	308,8	0,10	244,5	0,12	-64,3
Opieka nad dzieckiem lub osobą zależną	223,8	0,07	174,5	0,08	-49,3
Zatrudnienie wspierane	123,2	0,04	154,6	0,07	31,4
Przygotowanie zawodowe dorosłych	178,1	0,06	127,4	0,06	-50,7
Koszty specyficznych elementów programów specjalnych	225,5	0,07	87,3	0,04	-138,2

Źródło: Sprawozdania MRPiPS-02 za 2018 r. i 2019 r.

W stosunku do 2018 r. wzrost wydatków wystąpił w dwóch kategoriach: *bon na zasiedlenie* (+423,1 tys. zł.); oraz *zatrudnienie wspierane* (+31,4 tys. zł.).

Natomiast w 2019 r. największy spadek wydatków dotyczył nakładów na staże (-22 183,4 tys. zł.). W województwie śląskim w 2019 r. 41,7% wszystkich środków z FP, przeznaczonych na realizację programów na rzecz promocji zatrudnienia, wydatkowano na aktywizację młodych bezrobotnych (rok wcześniej odsetek ten był wyższy i wynosił 51,1%). Oznacza to, że w ubiegłym roku kwotę 88 364,5 tys. zł. przeznaczono na osoby bezrobotne do 30 roku życia (w tym 44 253,9 tys. zł. wydatkowano na osoby bezrobotne poniżej 25 roku życia).

Tabela 54 Wydatki na programy na rzecz promocji zatrudnienia dotyczące bezrobotnych do 30 roku życia oraz powyżej 50 roku życia

Wydatki na programy na rzecz promocji zatrudnienia dotyczące	2018 r.		2019 r.		Wzrost/spadek w tys. złotych
	tys. zł.	% w ogółem	tys. zł.	% w ogółem	
osób bezrobotnych do 30 roku życia	153 818,0	51,06	88 364,5	41,73	-65 453,5
w tym do 25 roku życia	86 878,3	28,84	44 253,9	20,90	-42 624,4
bezrobotnych powyżej 50 roku życia	26 119,5	8,67	18 605,8	8,79	-7 513,7

Źródło: Sprawozdania MRPIPS-02 za 2018 r. i 2019 r.

W stosunku do roku 2018 wydatki na aktywizację ludzi młodych zostały zmniejszone (-65 453,5 tys. zł.). Największy udział wydatków na młodzież, do 30 roku życia, odnotowano w Powiatowym Urzędzie Pracy w: Kłobucku (53,6% wszystkich wydatków w tym powiecie na programy na rzecz promocji zatrudnienia), Lublińcu (49,9%) i Cieszynie (49,8%), natomiast najmniejszy udział odnotowano w Powiatowym Urzędzie Pracy w Sosnowcu (3,7%) i Jastrzębiu Zdroju (9,3%).

Wydatki FP na programy na rzecz promocji zatrudnienia dotyczące osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia w 2019 r. stanowiły 8,8% wszystkich wydatków na aktywne programy. W okresie od stycznia do grudnia 2019 r. na aktywizację osób 50+ przeznaczono 18 605,8 tys. zł., tj. o 7 513,7 tys. zł. mniej niż w 2018 r., jednak ich udział pozostał na zbliżonym poziomie. Największy udział wydatków na tę grupę osób odnotowano w Powiatowym Urzędzie Pracy w Wodzisławiu Śląskim (31,0% wszystkich wydatków na programy na rzecz promocji zatrudnienia) następnie w: Bielsku-Białej (15,1%) i Siemianowicach Śląskich (13,1%). Natomiast najmniejszy odsetek wydatków na bezrobotnych powyżej 50 roku życia odnotowano w Powiatowych Urzędach Pracy w: Jastrzębiu-Zdroju (2,8%), Sosnowcu (4,5%), Piekarach Śląskich (4,9%) oraz Raciborzu (5,0%). Należy zaznaczyć, iż struktura wydatków FP na programy na rzecz promocji zatrudnienia ze względu na grupy wiekowe do 30 roku życia i powyżej 50 roku życia jest uwarunkowana między innymi sytuacją demograficzną w poszczególnych powiatach województwa.

W 2019 r. wydatki na szkolenia w ramach KFS wynosiły w województwie śląskim 22 918,6 tys. zł. Jak widać z danych zamieszczonych w tabeli 55, aktywizacja w ramach KFS cieszy się większą popularnością, a wydatki w 2019 r. w stosunku do 2018 r. wzrosły niemal dwukrotnie.

Tabela 55 Wydatki w ramach Krajowego Funduszu Szkoleniowego

Powiatowe Urzędy Pracy	Wydatki z KFS (w tys. zł.)			Spadek/wzrost w 2019 r. w stosunku do 2018 r.	
	2017 r.	2018 r.	2019 r.	w tys. zł.	Dynamika 2018 r. =100
Będzin	525,9	271,6	577,8	306,2	212,7%
Bielsko Biała	570,3	394,2	792,2	398,0	201,0%
Bytom	524,1	291,4	588,3	296,9	201,9%
Chorzów	499,1	293,6	562,7	269,1	191,7%
Cieszyn	369,3	355,1	578,8	223,7	163,0%
Częstochowa	1 395,10	717,5	1 488,7	771,2	207,5%
Dąbrowa Górnicza	556,7	390,7	518,5	127,8	132,7%
Gliwice	1 896,90	1 097,50	2 263,90	1 166,4	206,3%

Powiatowe Urzędy Pracy	Wydatki z KFS (w tys. zł.)			Spadek/wzrost w 2019 r. w stosunku do 2018 r.	
	2017 r.	2018 r.	2019 r.	w tys. zł.	Dynamika 2018 r. =100
Jastrzębie Zdrój	690,2	259,1	518,9	259,8	200,3%
Jaworzno	634,3	416,8	832,8	416,0	199,8%
Katowice	713,1	486	944,1	458,1	194,3%
Kłobuck	416,4	198,8	197,5	-1,3	99,3%
Lubliniec	326	174,7	332,9	158,2	190,6%
Mikołów	499,6	245,4	499,3	253,9	203,5%
Mysłowice	279,4	200,5	397,3	196,8	198,2%
Myszków	255,4	141	276	135,0	195,7%
Piekary Śląskie	383,4	184,9	327,1	142,2	176,9%
Pszczyna	636,6	441,6	1 090,3	648,7	246,9%
Racibórz	548,3	281,6	590,6	309,0	209,7%
Ruda Śląska	913,9	283,2	717,3	434,1	253,3%
Rybnik	738,1	708,2	1000	291,8	141,2%
Siemianowice Śląskie	363,2	242,2	405,6	163,4	167,5%
Sosnowiec	867	489,5	1 145,6	656,1	234,0%
Świętochłowice	240,2	99,9	176,1	76,2	176,3%
Tarnowskie Góry	877,5	647	837,8	190,8	129,5%
Tychy	1 111,50	640,1	1 827,8	1187,7	285,5%
Wodzisław Śląski	677,9	381	832,6	451,6	218,5%
Zabrze	1 242,40	491,7	1203	711,3	244,7%
Zawiercie	525	381,6	738,3	356,7	193,5%
Żory	100,8	150,3	173,5	23,2	115,4%
Żywiec	381,8	242,4	483,3	240,9	199,4%
Ogółem	19 759,4	11 599,1	22 918,6	11 319,5	197,6%

Źródło: MRPIPS-02 za lata 2017 – 2019

9. Podsumowanie

Przedstawione w opracowaniu informacje dotyczące sytuacji na rynku pracy w województwie śląskim, prezentowane w układzie powiatów i podregionów pozwoliły zaznaczyć cechy charakterystyczne rejestrowanego bezrobocia oraz opisać zjawiska zachodzące na śląskim rynku pracy.

Według stanu na 31 grudnia 2019 r. stopa bezrobocia w województwie śląskim wynosiła 3,6% (kraj 5,2%). W ujęciu rocznym w województwie wartość tego wskaźnika zmniejszyła się o 0,7 p. proc. W końcu grudnia 2019 r. najniższa stopa bezrobocia była w Katowicach i wynosiła 1,0%. Na przeciwległej pozycji znajdował się Bytom, gdzie wysokość tego wskaźnika osiągnęła wartość 8,3%. Powiaty o najwyższej i najniższej stopie bezrobocia dzieliła w grudniu 2019 r. różnica 7,3 p. proc.

Liczba bezrobotnych zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy w końcu grudnia 2019 roku wyniosła 66,5 tys. osób. Mimo tak niskiej liczby zaewidencjonowanych w ujęciu rocznym zbiorowość bezrobotnych zmniejszyła się jeszcze o 13,6 tys. osób. Najwięcej osób zarejestrowanych jako bezrobotne notowano w Bytomiu (3,8 tys.), Sosnowcu (3,7 tys.) i w powiecie żywieckim (3,3 tys. osób). Na przeciwległym końcu listy rankingowej lokowały się powiaty o małej liczbie mieszkańców i tym samym bezrobotnych: bieruńsko - lędziński (448 osób) oraz Świętochłowice (666 osób) i Żory (695 osób).

W końcu grudnia 2019 r. wśród zarejestrowanych 56,6% stanowiły bezrobotne kobiety. W ciągu roku udział pań zmniejszył się o 1,8 p. proc. (2018 r. – 58,4%), a liczba bezrobotnych kobiet spadła o 7,7 tys. osób. W zbiorowości mężczyzn liczba zaewidencjonowanych spadła o 4,4 tys. osób (31.12.2018 r. – 33 318; 31.12.2019 r. – 28 895).

Zdecydowana większość bezrobotnych to osoby legitymujące się stażem pracy (według stanu na 31.12.2019 r. – 59 417 osób, tj. 89,3% ogółu). Pozostali – 7,1 tys. osób, tj. 10,7% ogółu nie posiada doświadczenia zawodowego. W ciągu roku liczba bezrobotnych poprzednio pracujących spadła o 11,2 tys. osób. Podobnie jak przed rokiem bezrobotni, którzy legitymowali się stażem pracy, najczęściej pracowali w następujących sekcjach PKD: handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów mechanicznych, włączając motocykle (18,4% poprzednio pracujących; 2018 r. – 18,6%), przetwórstwo przemysłowe (17,7%; 2018 r. – 17,5%), budownictwo (9,0%; 2018 r. – 9,3%), działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca (8,8%; 2018 r. - 8,6%) oraz pozostała działalność usługowa (7,2%; 2018 r. - 8,0%).

W końcu grudnia 2019 r. prawo do pobierania zasiłku dla bezrobotnych posiadało 10,7 tys. osób, tj. 16,1% ogółu zaewidencjonowanych. Najwyższy odsetek uprawnionych do pobierania zasiłku dla bezrobotnych notowano w: powiecie bieruńsko - lędzińskim (26,3%), mieście Tychy (24,8%) oraz powiecie bielskim (24,5%). Odwrotna sytuacja wystąpiła w Piekarach Śląskich (11,3%), w Świętochłowicach (11,4%) oraz w powiecie wodzisławskim (11,7%).

Na silnie zurbanizowanym terenie województwa śląskiego zdecydowana większość bezrobotnych zamieszkuje miasta (50,2 tys. osób, tj. 75,4%). W końcu grudnia 2019 r. na terenach wiejskich mieszkało 24,6% ogółu zarejestrowanych, tj. 16,4 tys. osób.

W ciągu roku liczebność osób długotrwale bezrobotnych zmniejszyła się o 10,1 tys. osób, do poziomu 29,0 tys. Udział tej subpopulacji bezrobotnych w ogólnej liczbie zaewidencjonowanych wynosił 43,6% w końcu 2019 r. Wśród długotrwale bezrobotnych nadal dominują kobiety (17,7 tys. osób, tj. 61,1%). W końcu 2019 r. najwięcej bezrobotnych tej kategorii zaewidencjonowanych było w Bytomiu (1,9 tys.), Sosnowcu (1,8 tys.) i powiecie żywieckim (1,5 tys.). W najmniejszym stopniu problem długotrwałego bezrobocia dotyczył powiat bieruńsko - lędziński (140 osób) oraz miasta Żory (204 osoby).

Na dzień 31.12.2019 r. liczba zarejestrowanych osób bezrobotnych, które nie ukończyły jeszcze 30 roku życia wynosiła 15,2 tys. osób - tj. 22,8% ogólnej liczby osób zarejestrowanych.

W końcu grudnia 2019 roku w rejestrach powiatowych urzędów pracy zaewidencjonowanych było 19,2 tys. bezrobotnych powyżej 50 roku życia, co stanowiło 28,8% ogółu bezrobotnych (2018 – 29,0%). Problem braku pracy w grupie 50+ widoczny był głównie w Częstochowie (33,3%). Bezrobocie osób powyżej 50 roku życia najmniej widoczne było w Żorach (19,0%).

W końcu grudnia 2019 roku liczba bezrobotnych niepełnosprawnych wynosiła 5,4 tys. i przez okres roku zmniejszyła się o 0,6 tys. osób (tj. o 9,4 proc.). Udział bezrobotnych niepełnosprawnych wśród ogółu wzrósł z 7,4% w grudniu 2018 r. do 8,1% w grudniu 2019 r.

Bezrobotni w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki to według stanu na koniec grudnia 2019 roku 3,3% ogółu zarejestrowanych (2,2 tys. osób). W ujęciu rocznym liczebność tej kategorii spadła o 184 osoby, tj. o 7,7 proc. Według stanu na 31.12.2019 r. najmniej osób tej kategorii zaewidencjonowanych było w Chorzowie (8 osób), natomiast najwięcej zarejestrowanych było w powiecie wodzisławskim (145 osób) oraz żywieckim (128 osób).

Według stanu na koniec grudnia 2019 roku bezrobotni z wyższym wykształceniem (10,2 tys. osób) stanowili 15,4% ogółu zarejestrowanych (przed rokiem 14,9%). W tej zbiorowości zdecydowanie dominowały kobiety (66,1%). Bezrobotni z wykształceniem średnim policealnym i zawodowym stanowili 22,3% ogółu zarejestrowanych (31.12.2019 r. – 14,8 tys. osób). W ciągu roku liczebność tej kategorii spadła o 2,9 tys. osób. Według stanu na 31 grudnia 2019 roku bez pracy pozostawało 6,8 tys. bezrobotnych z wykształceniem średnim ogólnokształcącym, w tym aż 70,9% to kobiety. Osoby z opisywanej kategorii stanowiły 10,2 % ogółu (rok wcześniej 10,0%). W końcu grudnia 2019 roku liczba osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym wynosiła 17,0 tys. osób (tj. 25,5% ogółu). W ujęciu rocznym obserwujemy spadek bezrobotnych tej kategorii o 3,4 tys. osób (-16,6 proc.). Notowana jest nadreprezentacja mężczyzn, którzy stanowią 54,8% w tej zbiorowości. Bezrobotni z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej stanowili 26,6% ogółu zarejestrowanych. W ujęciu rocznym liczba osób tej kategorii spadła o 4,3 tys.

Na przestrzeni 2019 roku w powiatowych urzędach pracy województwa śląskiego zarejestrowało się 144,0 tys. osób, czyli o 17,8 tys. mniej niż rok wcześniej. Najwięcej rejestracji, podobnie jak w roku poprzednim, odnotowano w styczniu 2019 roku (16 036), natomiast najmniej w czerwcu (9 636).

Od stycznia do grudnia 2019 r. z rejestrów wyłączono 157,5 tys. bezrobotnych, tj. o 18,9 tys. osób mniej niż rok wcześniej. W omawianym okresie kobiety stanowiły 52,8% odpływu. Liczba wyłączonych z tytułu niepotwierdzenia gotowości do pracy wyniosła 37 061 osób (tj. 23,5% odpływu). Na przestrzeni 2019 roku z tytułu rozpoczęcia zatrudnienia wyrejestrowano 71,4 tys. osób co stanowiło 45,3% całego odpływu, natomiast liczba bezrobotnych wyłączonych z rejestrów z tytułu rozpoczęcia aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu wyniosła 23 991 osób.

Od stycznia do grudnia 2019 roku do urzędów pracy zgłoszono ponad 158 tys. informacji o wolnych miejscach pracy i miejscach aktywizacji zawodowej, tj. o 38,6 tys. mniej niż w analogicznym okresie poprzedniego roku (w 2018 r. – 197,0 tys. ofert). W 2019 roku do śląskich urzędów pracy zgłoszonych zostało 139 254 ofert pracy niesubsydiowanej, co stanowiło aż 87,9% wszystkich zgłoszonych ofert.

W 2019 roku w województwie śląskim planowano objąć zwolnieniami grupowymi 2 181 osób, tj. o 176 osób mniej niż w 2018 roku. W ciągu roku powiatowe urzędy pracy z województwa śląskiego otrzymały informację o dokonanych zwolnieniach grupowych, na podstawie wcześniejszych zgłoszeń, którymi objęto 1 448 osób, co oznacza, iż liczba zwolnionych w tym trybie spadła o 835 osób.

10. Spis tabel

Tabela 1 Pracujący według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności, bez pracujących w jednostkach budżetowych działających w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa, stan 31.12.2018 r.....	4
Tabela 2 Struktura pracujących w województwie śląskim według sekcji w 2017 r. i 2018 r.	5
Tabela 3 Liczba pracujących przypadających na 1000 mieszkańców, stan 31.12. (uszeregowano malejąco, według ostatniej kolumny).....	6
Tabela 4 Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw	6
Tabela 5 Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej według wieku i poziomu wykształcenia w III kwartale 2019 r.	8
Tabela 6 Wskaźnik zatrudnienia - śląskie na tle kraju. III kwartał, lata 2017 – 2019	10
Tabela 7 Stopa bezrobocia w III kwartał 2018 r. oraz 2019 r.....	11
Tabela 8 Dynamika spadku liczby bezrobotnych w podregionach (2018 – 2019).....	12
Tabela 9 Liczba osób bezrobotnych wyrejestrowanych z tytułu rozpoczęcia aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu.....	14
Tabela 10 Główne przyczyny odpływu z bezrobocia – bezrobotni ogółem oraz bezrobotne kobiety	15
Tabela 11 Bezrobotne kobiety w szczególnej sytuacji na śląskim rynku pracy	17
Tabela 12 Bezrobotne kobiety według podregionów oraz powiatów	18
Tabela 13 Płynność bezrobocia w 2019 r. – napływ i odpływ kobiet w województwie śląskim	19
Tabela 14 Liczba bezrobotnych ogółem oraz zamieszkali na wsi.....	20
Tabela 15 Liczba bezrobotnych mieszkańców wsi (w układzie powiatów)	21
Tabela 16 Bezrobotni zamieszkali na terenach wiejskich według poziomu wykształcenia	21
Tabela 17 Bezrobotni zamieszkali na wsi według wieku, stan 31.12.....	22
Tabela 18 Bezrobotni zamieszkali na wsi według czasu pozostawania bez pracy, stan 31.12.....	22
Tabela 19 Bezrobotni zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy w 2019 r	23
Tabela 20 Liczba bezrobotnych według wieku	24
Tabela 21 Bezrobotni w powiatach i podregionach według struktury wieku, stan 31.12.2019 r.....	25
Tabela 22 Liczba bezrobotnych według wykształcenia.....	26
Tabela 23 Struktura bezrobotnych według stażu pracy	27
Tabela 24 Struktura bezrobocia według płci i czasu pozostawania bez pracy	28
Tabela 25 Bezrobotni w województwie śląskim według czasu pozostawania bez pracy	28
Tabela 26 Bezrobotni w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki, stan 31.12.	29
Tabela 27 Ranking zawodów i specjalności, w których zarejestrowanych było, co najmniej 20 absolwentów; według stanu 31.12.2019 r.	30
Tabela 28 Struktura bezrobotnych w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki.....	31
Tabela 29 Liczba bezrobotnych według grup zawodów.....	32
Tabela 30 Ranking zawodów i specjalności o największej liczbie bezrobotnych	34
Tabela 31 Poziom bezrobocia wśród poprzednio pracujących według sekcji pkd,.....	35
Tabela 32 Liczba zarejestrowanych osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy, stan w końcu miesiąca.....	36
Tabela 33 Bezrobotni poniżej 30 roku życia, stan w końcu miesiąca	37
Tabela 34 Bezrobotni poniżej 25 roku życia, stan w końcu miesiąca	38
Tabela 35 Długotrwale bezrobotni, stan w końcu miesiąca	39
Tabela 36 Bezrobotni powyżej 50 roku życia, stan w końcu miesiąca	40
Tabela 37 Bezrobotni niepełnosprawni, stan w końcu miesiąca.....	41
Tabela 38 Bezrobotni w szczególnej sytuacji na rynku pracy	42
Tabela 39 Wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej	43
Tabela 40 Liczba zgłaszanych ofert pracy/wolnych miejsc pracy i aktywizacji zawodowej w układzie powiatów w latach 2018 – 2019 (uszeregowano według przedostatniej kolumny).....	44
Tabela 41 Informacje o wolnych miejscach pracy i miejscach aktywizacji zawodowej, zgłoszone w latach 2018 – 2019 według sekcji pkd	45
Tabela 42 Liczba wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej według wielkich grup zawodowych	47
Tabela 43 Ranking zawodów/specjalności, w których w 2019 r. zgłoszono do powiatowych urzędów pracy największą liczbę informacji o wolnych miejscach pracy i miejscach aktywizacji zawodowej (uwzględniono tylko te zawody, w których zgłoszono 1000 i więcej ofert pracy).....	48
Tabela 44 Wyłączeni z tytułu rozpoczęcia szkolenia w stosunku do ogólnej liczby bezrobotnych w podziale na płeć	49
Tabela 45 Programy stażowe w latach 2018 - 2019.....	50
Tabela 46 Liczba bezrobotnych osób wyłączonych z tytułu rozpoczęcia stażu.....	51
Tabela 47 Prace interwencyjne w latach 2018 – 2019.....	52
Tabela 48 Roboty publiczne w latach 2018 – 2019	53

Tabela 49 Bezrobotni wyłączeni z rejestrów powiatowych urzędów pracy z tytułu podjęcia działalności gospodarczej oraz zatrudnienia na stanowiskach refundowanych (lata 2018 - 2019)	54
Tabela 50 Wybrane formy wyłączeń z ewidencji bezrobotnych w 2019 r.	55
Tabela 51 Liczba bezrobotnych z prawem do zasiłku.....	57
Tabela 52 Wydatki z FP w województwie śląskim w latach 2018 – 2019.....	58
Tabela 53 Wydatki na wybrane aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu	59
Tabela 54 Wydatki na programy na rzecz promocji zatrudnienia dotyczące bezrobotnych do 30 roku życia oraz powyżej 50 roku życia	60
Tabela 55 Wydatki w ramach Krajowego Funduszu Szkoleniowego.....	60

11. Spis wykresów

Wykres 1 Pracujący (faktyczne miejsce pracy), stan 31.12. (w tys. osób)	3
Wykres 2 Dynamika przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw przeciętne miesięczne zatrudnienie 2015 = 100.....	7
Wykres 3 Współczynnik aktywności zawodowej dla osób w wieku 15 lat i więcej.....	9
Wykres 4 Wysokość współczynnika aktywności zawodowej w grupach wyodrębnionych ze względu na poziom wykształcenia w III kwartale 2019 r.	9
Wykres 5 Wskaźnik zatrudnienia według grup wieku w III kwartale 2019 r. i 2018 r. (w %).....	10
Wykres 6 Wskaźnik zatrudnienia według poziomu wykształcenia w III kwartale 2019 r. i 2018 r. (w %) .	10
Wykres 7 Województwo śląskie – liczba zarejestrowanych bezrobotnych, stan w końcu roku	11
Wykres 8 Powiaty o największej (2000 i więcej) liczbie bezrobotnych, stan 31.12.2019 r.	13
Wykres 9 Powiaty o najmniejszej (mniej niż 2000) liczbie bezrobotnych, stan 31.12.2019 r.	13
Wykres 10 Udział bezrobotnych kobiet wśród ogółu zarejestrowanych w województwie śląskim,	16
Wykres 11 Bezrobotni według płci w województwie śląskim, stan na koniec miesiąca.....	17
Wykres 12 Zwolnienia grupowe dokonane w 2019 r. według powiatów	24
Wykres 13 bezrobotni według poziomu wykształcenia z podziałem na płeć, stan 31.12.2019 r.	27
Wykres 14 Wiek bezrobotnych a czas pozostawania bez pracy, stan 31.12.2019 r. (dane w %)	29
Wykres 15 Bezrobotni absolwenci szkół według poziomu wykształcenia, stan 31.12.2019 r.	30
Wykres 16 Bezrobotni poniżej 25 roku życia według poziomu wykształcenia, stan 31.12.2019 r.	38
Wykres 17 Struktura bezrobotnych według wykształcenia	39
Wykres 18 Struktura bezrobocia według stażu pracy wśród osób powyżej 50 roku życia, stan 31.12.2019 r.	40
Wykres 19 Przyczyny niepełnosprawności, stan na koniec II półrocza 2019 r.	42
Wykres 20 Liczba wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej w poszczególnych miesiącach w 2019 r. (w tys.) w województwie śląskim.....	43
Wykres 21 Struktura ofert według wielkich grup zawodowych w 2019 r.....	47
Wykres 22 Liczba osób, które rozpoczęły szkolenia zorganizowane przez powiatowe urzędy pracy w województwie śląskim w 2019 r.	49
Wykres 23 Liczba osób objętych wybranymi aktywnymi formami przeciwdziałania bezrobociu w latach 2018 – 2019.....	59